JAARGANG 1935.

B.

LINKSCHE
ARBEIDERS-ORGANISATIES

GEHEIM.

INLEIDING.

Dit geschrift heeft tweeërlei doel. Het wil trachten te zijn:

1e. een handleiding betreffende de bestaande, voor Inlichtingendiensten van belang zijnde, links-politieke groepeeringen;

2e. een retrospectief over 1934.

Ad. 1um.

De systematiek is als volgt. Achtereenvolgens worden behandeld (in hoofdzaak) de:

1e: SOCIAAL DEMOCRATISCHE ARBEIDERS PARTIJ met nevenorganisaties.
2e: ONAFHANKELIJK SOCIALISTISCHE PARTIJ " "
3e: REVOLUTIONNAIR SOCIALISTISCHE PARTIJ " "
4e: COMMUNISTISCHE PARTIJ HOLLAND met mantelorganisaties (Hoofdstuk V).
5e: ANARCHISTISCHE en SYNDICALISTISCHE GROEPEN (Hoofdstuk VIII).

Daarnevens worden eenige groepen behandeld, welke niet naar hun politieke richting, doch naar hun doelstellingen (welke niet onmiddellijk politiek zijn) zijn gegroepeerd. Bijv. de:
RELIGIEUSE EN ANTI-RELIGIEUSE ORGANISATIES (Hoofdstuk VI).
ESPERANTISTEN VEREENIGINGEN (Hoofdstuk VII).
ANTI-MILITAIRISTISCHE EN RADICALE VREDESORGANISATIES (Hoofdstuk IX).

Ad. 2um.

Een zeer algemeene terugblik over het afgeloopen jaar, doet het volgende waarnemen:
Voor wat betreft de S.D.A.P.: een verder voortgezette oriëntatie naar rechts, gedeeltelijk op grond van opportunistische overwegingen (zoeken naar steun tegen het fascistische gevaar, bij de democratische partijen), gedeeltelijk op grond van principieele overwegingen (belichaamd in de leus, van den partijvoorzitter Koos VORRINK "voor DEMOCRATISCH socialisme").

Voor wat betreft de O.S.P.: het zich ontdoen van de meer gematigde elementen, zooals DE KADT en TAS, waardoor het mogelijk werd nieuwe onderhandelingen over fusie aan te knoopen met de R.S.P.. Een oriëntatie naar links dus.

Voor wat betreft de R.S.P.: een nauwkeurig waarnemen van de gebeurtenissen bij de O.S.P. door den uiterst bekwamen en gevaarlijken leider H.SNEEVLIET, die streeft naar een concentratie van alle revolutionnaire krachten (buiten de C.P.H. staande) in een VEREENIGDE SOCIALISTISCHE of ONAFHANKELIJK COMMUNISTISCHE PARTIJ.

Voor wat betreft de C.P.H.: een groote fluctuatie in aanhang, veroorzaakt: éénerzijds door afval, tengevolge van de nieuwe buitenlandsche politiek van Sovjet-Rusland en de gebleken onmacht tijdens de Juli-onlusten om een spontane volksopstand om te zetten in een revolutie, ànderzijds door nieuwen aanhang, berustende op den ideologischen invloed van de, (al of niet) behaalde successen bij productie en distributie in de Sovjet-Unie. (Vide vooral Hoofdstuk V f; Communistische Partij Oppositie).

Voor wat betreft de ANARCHISTISCHE en SYNDICALISTISCHE groepen: een zich opnieuw bezinnen over de vragen van geweld of geweldloosheid.

Resumeerende

Resumeerende kan worden geconstateerd, dat in 1934 de revolutionnaire mogelijkheden niet zijn verminderd. Wel oriënteerde de S.D.A.P. zich meer op de democratie, waarin immers geen revolutie past, zij sneed bijv. de verbinding met de radicale Intern.Social.Anti-Oorlogs Liga af (Vide Hoofdstuk V e, sub 9), maar de vraag, of de linksche sociaal-democraten hierdoor niet vatbaarder zullen worden voor de "eenheidsfrontaanbiedingen" der C.P.H., en daardoor geradicaliseerd zullen worden, zal wel in bevestigenden zin door de a.s. verkiezingen beantwoord worden; terwijl de onafhankelijke concentratie onder SNEEVLIET (om thans eens VOORUIT instede van ACHTERUIT te zien), zoo deze tot stand komt, een nieuw gevaar in zich bergt, n.l. het "Trotzkistische".

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

I N H O U D .

Hoofdstuk.			Bladz.
		Inleiding.	
		Overzicht van de Links-beweging in Nederland.....	1.
I.	a.	Sociaal Democratische Arbeiders Partij (S.D.A.P.).	1.
	b.	Moderne Vakbeweging.....	3.
	c.	Samenwerking S.D.A.P. - N.V.V.	4.
	d.	Verdere organisaties op Soc.Dem. grondslag.....	5.
	e.	Afweer organisaties.....	6.
	1.	De organisatie van de propaganda en actie tegen Communisme en Fascisme en de boycot van Duitsche waren (Burac-Prop.).....	6.
	2.	Ordewacht.....	8.
II.	a.	Onafhankelijk Socialistische Partij (O.S.P.).....	9.
	b.	Jeugdbeweging achter de O.S.P.....	11.
	1.	Socialistisch Jeugd Verbond (S.J.V.).....	11.
	2.	Socialistische Arbeiders Jeugdbeweging (S.A.J.)...	12.
	c.	Socialistische Afweer (Thans: Sport-Athletiekvereeniging Wilskracht (S.A.W.)....	12.
	d.	Vereeniging Voor Socialistische Ontwikkeling (VVSO).	13.
	e.	Anti-Terreur Fonds (A.T.F.).....	13.
	f.	Huisvestings Comité.....	13.
III.	a.	Revolutionnair Socialistische Partij (R.S.P.).....	14.
	b.	Nationaal Arbeids Secretariaat (N.A.S.).....	15.
	c.	Revolutionnaire Jeugd Bond (R.J.B.).....	15.
	d.	N.A.S.-Vrouwenbond.....	16.
	e.	Vereeniging Voor Volks Ontwikkeling (V.V.V.O.)....	17.
	f.	Proletarisch Steun Fonds (P.S.F.).....	17.
	g.	Roode Makkers.....	17.
	h.	Comité tegen Fascisme en Oorlog (Antifo).....	18.
	i.	Comité van Verweer tegen reactie, fascisme en dreigend oorlogsgevaar.....	18.
IV.		Linksche Arbeiders Oppositie "Spartacus" (L.A.O.).	19.
V.	a.	Communistische Partij Holland (C.P.H.).....	20.
	b.	Communistische Pers.....	23.
	c.	Communistische Jeugd Bond (C.J.B.).....	26.
	1.	Landelijk Verbond van Recruten (L.V.V.R.).....	28.
	2.	Proletarisch Kinderkamp Fonds (Pro-Ki-Fo.).....	28.
	d.	Revolutionnair Socialistische Vrouwen Bond (RSVB.)	28.
	e.	Mantelorganisaties van de C.P.H.....	29.
	1.	Vereeniging Vrienden van de Sovjet Unie (V.V.S.U.)	29.
	a.	Internationale Film Onderneming (I.F.O.).....	33.
		Ver. van Arbeiders Fotografen (Arfots).....	33.
	b.	Boekengemeenschap der Sovjet Vrienden.....	34.
	c.	Jonge Sovjet Vriend (J.S.V.).....	34.
	d.	Socialistische Arbeiders Radio Organisatie (SARO.)	34.
	2.	Nederland U.d'.S.S.R.....	34.
	3.	Internationale Roode Hulp "Holland" (I.R.H.).....	36.
	4.	Algemeen Comité der Internationale Arbeiders Hulp (I.A.H.).....	37.
	5.	Revolutionnaire Vakvereenigings Oppositie (R.V.O.)	39.
	6.	Landelijk Werkloozen Strijd Comité (L.W.S.C.).....	42.

7. Strijdbond tegen Oorlog en Fascisme (S.T.F.)..... 43.
a. Revolutionnair Arbeiders Fanfarecorps "De Roode Strijders" (Avanti)..... 45.
b. Roode Sport Eenheid (R.S.E.)..... 45.
c. Arbeiders Voetbal Bond Holland (A.V.B.H.)..... 46.
d. Arbeiders Schaak Bond Holland (A.S.B.H.)..... 46.
8. Arbeiders Theater Bond "Holland" (A.T.B.H.)..... 47.
a. Arbeiders Film Collectief..... 48.
9. Internationale Socialistische Anti-Oorlogs Liga (I.S.A.O.L.)..... 48.
10. Liga tegen Imperialisme en voor nationale onafhankelijkheid..... 51.
11. Marxistische Arbeiders School (M.A.S.)..... 52.
12.1. Nederlandsch Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de terreur in Duitschland..... 54.
a. Protest-comité van Kunstenaars en Hoofdarbeiders.. 54.
b. Anti-Fascistisch Comité tot directen steun aan de slachtoffers der Duitsche Terreur ("Afstecod").... 54.
c. Nederlandsch Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de Terreur in Duitschland..... 54.
2. Comité Cultuur 1934..... 55.
13. Ossietzky Comité..... 55.
14. Zeven Provinciën Amnestie Comité..... 55.
15. Nederlandsch Boeren Comité..... 56.
16. Alg. Amsterdamsche Huurders Bond..... 58.
17. Centraal Comité tegen radiowoeker..... 59.
f. Communistische Partij Oppositie (C.P.O.)..... 60.

VI. Linksgeoriënteerde Religieuse- en anti-religieuse Organisaties..... 62.
1. Religieus Socialistisch Verbond..... 62.
2. Arbeiders Gemeenschap der Woodbrookers..... 62.
3. Vrijdenkers Vereeniging "De Dageraad"..... 62.
4. Bond van Proletarische Vrijdenkers (B.P.V.)..... 63.

VII. Links georiënteerde Esperantisten Vereenigingen... 65.
1. Federatie van Arbeiders Esperantisten..... 65.
2. Nederlanda Unuiga Komitato (N.U.K.)..... 65.

VIII. Anarchistische Beweging..... 66.
1. Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten..... 66.
2. Groepen rond het Sociaal-Anarchistisch weekblad... "De Arbeider"..... 67.
3. Landelijk Verbond van Alarmgroepen..... 68.
4. Bond van Anarcho Socialisten (B.A.S.)..... 69.
5. Internationaal Anti-Mil. Bureau (I.A.M.B.)..... 70.
a. Internationale Anti-Mil. Kommissie (I.A.K.)..... 70.
b. Schermerhorn-de Ligt Stichting..... 70.
6. Internationale Anti-Mil. Vereeniging (I.A.M.V.)... 70.
a. Comité van Provinciale Samenwerking op Anti-mil. gebied in Noord-Holland..... 70.
b. (Friesch) Revolutionnair Anti-Mil. Comité..... 70.
7. Comité van Actie Dienstweigeringsmanifest "Mobiliseeren"..... 70.
8. Steunfonds voor slachtoffers van principieel en daadwerkelijk Anti-Militairisme..... 71.
9. Cantine-fonds voor Dienstweigeraars..... 71.
10. Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (N.S.V.).. 71.

11. Syndicalistische Arbeiders Jeugd Organisatie (S.A.J.O.) ..... 71.
12. Syndicalistische Vrouwen Organisatie ..... 72.
13. Fonds voor Internationale Solidariteit "Nederland" (F.I.S.) ..... 72.

IX. Anti-militairistische en radicaal pacifistische organisaties ..... 73.

A. Op anarchistischen grondslag .....

a. Internationaal Anti-Mil. Bureau (I.A.M.B.) ..... 73.
b. Internationale Anti-Mil. Kommissie (I.A.K.) ..... 73.
c. Schermerhorn-de Ligt Stichting ..... 74.
d. Internationale Anti-Mil. Vereeniging (I.A.M.V.) .. 74.
e. Comité voor Provinciale Samenwerking op Anti-militairistisch gebied in Noord-Holland ..... 75.
f. (Friesch) Revolutionnair Anti-Militairistisch Comité ..... 76.
g. Comité van actie Dienstweigeringsmanifest "Mobiliseeren" ..... 76.
h. Steunfonds voor slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militairisme ..... 77.
i. Cantinefonds voor Dienstweigeraars ..... 77.

B. Links-revolutionnair politieke vereenigingen.

a. Internationale Socialistische Anti-Oorlogs Liga (I.S.A.O.L.) ..... 77.
b. Strijdbond tegen Oorlog en Fascisme ..... 77.

C. Radicaal-pacifistische organisaties.

a. niet kerkelijke:

1. Jongeren Vredes Actie (J.V.A.) ..... 78.
2. Studenten Vredes Actie (S.V.A.) ..... 79.
3. Nederlandsche Vredes Actie (N.V.A.) ..... 79.
4. Mobilisatie voor de Vrede ..... 80.
5. Internationale Vrouwen Bond voor Vrede en Vrijheid 80.
6. Algemeen Nederlandsche Vrouwen Vrede Bond ..... 81.
7. Anti-Oorlogsgroep van Verplegenden (A.O.V.) ..... 82.
8. Vrede door Opvoeding ..... 82.
9. Vredeskring voor Nederland ..... 82.
10. Vredes Scouts in Nederland ..... 82.

b. kerkelijke:

1. Kerk en Vrede ..... 83.
2. Arbeidsgroep van Doopsgezinden tegen den Krijgsdienst ..... 84.
3. Gereformeerde vereeniging voor daadwerkelijke vredes-actie ..... 84.
4. Katholieke Jongeren Vredes Actie (K.J.V.A.) ..... 84.

c. Federaties en contact commissies.

1. Jongeren Vredes Federatie (J.V.F.) ..... 85.
2. Contact-commissie van vredesvereenigingen tegen oorlog en oorlogsbewapening ..... 85.
3. Vredesraden ..... 86.

d. Propaganda en voorlichtingsbureaux.

1. Nationale Vredes Actie ..... 86.
2. Vredes Pers bureau ..... 86.
3. Vredes Studie Bureau ..... 86.
4. Commissie van voorlichting inzake de Dienstweigeringswet ..... 86.
5. Vredeshuizen ..... 87.

Jeugd-geheelonthoudersvereenigingen.

1. Ned. Bond van Abstinent Studeerenden (N.B.A.S.) ... 87.
2. Orde van Jonge Tempelieren (O.v.J.P.) ..... 88.

-o-o-o-o-o-o-

Afkorting.	Beteekenis der afkorting.	Bladz.
Afstecod	Anti-Fascistisch comité tot directe steun aan de slachtoffers der Duitsche terreur.....	54.
A.J.C.	Arbeiders Jeugd Centrale.....	6.
Antifo	Comité tegen fascisme en oorlog.....	18.
A.O.V.	Anti-oorlogsgroep van verplegenden.....	82.
Arfots	Vereeniging van Arbeiders Fotografen.....	33.
A.S.B.H.	Arbeiders Schaak Bond "Holland".....	46.
A.T.B.H.	Arbeiders Theater Bond "Holland".....	47.
A.T.F.	Anti-Terreur Fonds.....	13.
A.V.B.H.	Arbeiders Voetbal Bond "Holland".....	46.
B.A.S.	Bond van Anarcho Socialisten.....	69.
B.S.D.S.C.	Bond van Soc.Dem.Studenten Clubs.....	5.
B.v.P.V.	Bond van Proletarische Vrijdenkers.....	63.
C.J.B.	Communistische Jeugd Bond.....	26.
C.P.H.	Communistische Partij Holland.....	20.
C.P.O.	Communistische Partij Oppositie.....	60.
F.I.S.	Fonds voor Internationale Solidariteit.....	72.
G.I.C.	Groepen van Internationaal Communisten.....	19.
I.A.H.	Algemeen Comité der Int. Arbeiders Hulp.....	37.
I.A.K.	Internationale Anti-Militairistische Kommissie	70.
I.A.M.B.	Internationaal Anti-Militairistisch Bureau...	70.
I.A.M.V.	Internationaal Anti-Militairistische Ver. ...	70.
I.B.S.	Internationale Beroeps Secretariaten.....	4.
I.F.O.	Internationale Film Onderneming.....	33.
I.K.L.	Internationale Kommunistische Liga.....	10.
I.R.H.	Internationale Roode Hulp "Holland".....	36.
I.S.A.O.L.	Internationale Soc. Anti-Oorlogs Liga.....	48.
I.T.F.	Internationale Transport Federatie.....	4.
I.T.O.F.A.	Instituut Tot Opleiding van Film Artisten....	33.
I.V.V.	Internationaal Verbond van Vakvereenigingen..	4.
J.V.A.	Jongeren Vredes Actie.....	78.
J.V.F.	Jongeren Vredes Federatie.....	85.
J.S.V.	Jonge Sovjet Vriend.....	34.
K.A.P.	Kommunistische Arbeiders Partij.....	19.
K.J.V.A.	Katholieke Jongere Vredes Actie.....	84.
K.en V.	Kerk en Vrede.....	83.
L.A.O.	Linksche Arbeiders Oppositie "Spartacus".....	19.
L.V.V.R.	Landelijk Verbond Van Recruten-comités.....	28.
L.W.S.C.	Landelijk Werkloozen Strijd Comité.....	42.
M.A.S.	Marxistische Arbeiders School.....	52.
M.S.B.S.S.	Middelbare Scholierenbond voor Sociale Studie	53.
N.A.S.	Nationaal Arbeids Secretariaat.....	15.
N.B.A.S.	Nederl. Bond van Abstinent Studeerenden.....	87.
N.S.V.	Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond.....	71.
N.U.K.	Nederlanda Unuiga Komitato.....	65.
N.V.A.	Nederlandsche Vredes Actie.....	79.
N.V.V.	Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen....	4.

O.S.P.	Onafhankelijk Socialistische Partij.....	9.
O.v.J.T.	Orde van Jonge Tempelieren.....	88.
Pro-Ki-Fo.	Proletarisch Kinderkamp Fonds.....	28.
P.S.F.	Proletarisch Steun Fonds.....	17.
R.J.B.	Revolutionnaire Jeugd Bond.....	15.
R.S.E.	Roode Sport Eenheid.....	45.
R.S.P.	Revolutionnair Socialistische Partij.....	14.
R.S.V.B.	Revolutionnair Soc. Vrouwen Bond.....	28.
R.V.O.	Revolutionnaire Vakvereenigings Oppositie.....	39.
S.A.A.	Sociaal Anarchistische Actie.....	68.
S.A.I.	Socialistische Arbeiders Internationale.....	2.
S.A.J.	Socialistische Arbeiders Jeugdbeweging.....	12.
S.A.J.O.	Syndicalistische Arbeiders Jeugd Organisaties..	71.
S.A.R.O.	Socialistische Arbeiders Radio Organisatie.....	34.
S.A.W.	Sport Athletiekvereeniging Wilskracht.....	12.
S.D.A.P.	Sociaal Democratische Arbeiders Partij.....	1.
S.J.V.	Socialistisch Jeugd Verbond.....	11.
S.T.F.	Strijdbond tegen Fascisme.....	43.
S.V.A.	Studenten Vredes Actie.....	79.
V.A.R.A.	Vereeniging van Arbeiders Radio Amateurs.....	6.
V.V.S.A.	Ver. van Vrienden der Sovjet-Arbeiders.....	32.
V.V.S.O.	Ver. Voor Socialistische Ontwikkeling.....	13.
V.V.S.U.	Vereeniging Vrienden van de Sovjet-Unie.....	29.
V.V.V.O.	Vereeniging Voor Volks Ontwikkeling.....	17.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

JANUARI 1935.

OVERZICHT VAN DE LINKS-BEWEGING IN NEDERLAND.

I. a. De SOCIAAL DEMOCRATISCHE ARBEIDERS PARTIJ (S.D.A.P.).

Het einddoel van de S.D.A.P. is het brengen van het socialisme. Hierin verschilt zij niet van de links van haar staande partijen. De S.D.A.P. houdt echter vast aan de democratie, terwijl het communisme daarvoor de "dictatuur van het proletariaat" in de plaats stelt.

Als belangrijke punten in het afgeloopen jaar dient de aandacht gevestigd op:

1e. het Paaschcongres;
2e. absolute afwijzing van alle van communistische zijde komende aanbiedingen tot het voeren van gemeenschappelijke actie en het vormen van een eenheidsfront;
3e. het verleenen van krachtige steun aan de door het N.V.V. op touw gezette petitionnements-actie tot verbetering van de positie der werkloozen.

Ad 1um: Het 40ste congres der S.D.A.P. te Utrecht nam in zijn zittingen 4 resoluties aan, welke in hoofdlijnen den inhoud van het rapport der z.g. Herzieningscommissie, bij besluit van het Partijbestuur d.d. 10 Juli 1933 ingesteld, weergeven.

De twee voornaamste resoluties zijn die, betreffende de verdediging der DEMOCRATIE, en betreffende de ONTWAPENING.

In de "democratie" resolutie wordt stelling genomen tegenover de socialisten met dictatuurbegeerten; terwijl door de "ontwapenings" resolutie de "oude plunje" der "dappere ongehoorzaamheid" ingeval van mobilisatie, over boord werd gezet; tengevolge waarvan de ontwapeningsresoluties van 1928 en 1931 werden ingetrokken.

In het kort kan dus de richting, welke de S.D.A.P. thans inslaat, worden geformuleerd in het woord: "legaal".

In de toekomst zal echter moeten blijken, of de "nieuwe richting" uitsluitend op grond van OPPORTUNITEITS overwegingen is ingeslagen, (tengevolge van het gevaar van de zijde van Duitschland en van de N.S.B.), dan wel, of daaraan ook diepere gezindheidsmotieven ten grondslag liggen. Met andere woorden, of de S.D.A.P. niet alleen LEGAAL, maar ook NATIONAAL wil zijn.

Ad 2um: In hoeverre de hardnekkig doorgevoerde pogingen van de C.P.H. om te komen tot een eenheidsfront,"van onderop" ondanks het krachtige verzet van de S.D.A.P.-leiding, toch nog succes zal hebben gehad, kan pas blijken uit de eerstvolgende verkiezingen. Het ledental der S.D.A.P. beweegt zich in dalende richting, doch het zal te bezien zijn, of het stemmenverlies bij de eerstvolgende verkiezingen niet veel en veel grooter zal zijn.

LEDENTAL.		
	1 Januari 1932.....	78.925
	1 Januari 1933.....	81.914
	1 Januari 1934.....	87.212
	1 April 1934.....	90.734
	1 October 1934.....	85.674

Ad 3um: In November 1934 werd het petitionnement van het N.V.V. waarin verbetering van de positie van de werkloozen wordt geeischt, aangeboden aan den Minister van Sociale Zaken.

In

In totaal werden 1.556.747 handteekeningen verzameld, d.w.z. ruim 35% van de bevolking van die plaatsen waar men gewerkt heeft.

TWEEDE-KAMER VERKIEZINGEN.

Niettegenstaande het kiezerscorps sedert 1929 is vermeerderd, boden de verkiezingen voor de S.D.A.P. in vergelijking met 1929 het navolgende beeld:
1929, 804.714 stemmen, zijnde 23.8%, aantal zetels 24.
1933, 798.669 stemmen, zijnde 21.4%, aantal zetels 22.

PARTIJ-SECRETARIAAT: Tesselschadestraat 31 Amsterdam.

PARTIJBESTUUR:

Dit bestaat uit 13 leden, waarvan 5 leden het dagelijksch bestuur vormen. Een hunner is "Partijvoorzitter" (thans K. Vorrink, geb. 7.6.1891 te Vlaardingen) en één Secretaris-Penningmeester (C.Woudenberg, geb. 16.12.1883 te Amsterdam).

PARTIJRAAD;

De partijraad komt hoogstens een paar malen per jaar bijeen en wordt gevormd door de voorzitters en één of twee bestuursleden van de gewesten en de plaatselijke federaties, alsmede door een vertegenwoordiger van de redactie der Arbeiderspers.
Waar genoemde bestuursleden uiteraard wisselen, is de samenstelling van den partijraad niet constant.
De algemeene taak van den partijraad is adviseerend.
Het PARTIJ-CONGRES als hoogste instantie der partij kan echter besluiten bepaalde onderwerpen ter afdoening in handen te stellen van den partijraad. Het besluit van den partijraad ten opzichte van dat onderwerp is dan beslissend tot een nieuw congres plaats vindt.

De S.D.A.P. is - evenals alle socialistische partijen van andere landen - aangesloten bij de:
SOCIALISTISCHE ARBEIDERS INTERNATIONALE (S.A.I.).
De S.A.I. is het centrale punt, van waaruit de internationale politiek der socialistische partijen wordt geleid.
De autoriteit der S.A.I. heeft een gevoelige knak gekregen, door het besluit van den Centralen Raad, op de bijeenkomst van 13 t/m 16 November 1934 genomen, waarbij, in antwoord op de eenheidsfrontaanbieding van de Komintern met betrekking tot de gebeurtenissen in Spanje, de in Maart 1933 aangenomen resolutie der S.A.I., houdende een aanbeveling voor de aangesloten partijen, zich van onderhandelingen met de communistische partijen te onthouden, zoolang niet tusschen de beide Internationales overeenstemming is bereikt, werd ingetrokken.
De S.A.I. heeft haar zetel te Zürich, Ottikerstrasse 24.
Secretaris is Friedrich Adler.

ONDERVERDEELING S.D.A.P.

De kleinste eenheid is de AFDEELING, meestal samenvallende met het grondgebied eener gemeente. Amsterdam telt echter 13 afdeelingen, Rotterdam 10, Den Haag 11; de geheele gemeente vormt een FEDERATIE.
1 Juli 1934 bedroeg het aantal leden te: Amsterdam..13.199.
Rotterdam.. 8.647.
Den Haag... 6.518.

Tenslotte

Tenslotte zijn er nog de "GEWESTELIJKE BESTUREN".
De gewesten vallen samen met het gebied der provincie, met uitzondering van Noord-Holland, dat in een gewest NOORD en een gewest ZUID is verdeeld. Te samen dus 12 gewesten.

FRACTIE S.D.A.P. TWEEDE KAMER 22 op totaal 100 leden.
Fractieleider Ir. J.W.Albarda.
FRACTIE S.D.A.P. EERSTE KAMER 11 leden op totaal 50 leden.

Met de S.D.A.P. samenhangende organisaties:

1e. BOND VAN SOCIAAL DEMOCRATISCHE VROUWENCLUBS.
Secretariaat: Tessel Schadestraat 31, Amsterdam.
2e. VEREENIGING VAN SOC.DEM. LEDEN VAN GEMEENTERADEN EN PROV. STATEN.

I. b. MODERNE VAKBEWEGING.

Is de S.D.A.P. een politieke partij met een politiek doel, zoo heeft de moderne vakbeweging tot taak "Binnen het raam der kapitalistische samenleving" economisch het lot harer leden te verbeteren.
De moderne vakbeweging is belichaamd in het:

NEDERLANDSCH VERBOND VAN VAKVEREENIGINGEN (N.V.V.).
Zetel: Amstel 224-226 Amsterdam.
Bondsbestuur: Dit bestaat uit 16 leden, waarvan:
Voorzitter: E.Kupers,
Secretaris-Penningmeester: S.de la Bella (geb. 28.10.1889 te Amsterdam).

Ledental van het N.V.V. en andere vakcentrales.
Sinds October 1933, toen het ledental van het N.V.V. 331.554 bedroeg, daalde dit tot 305.521 op 1 October 1934. In dit laatste getal zijn de adspirant-leden inbegrepen. Ter vergelijking met het ledental der andere Nederlandsche Vakcentrales, diene het volgende staatje:

Centr.	1 Januari 1933	1 Januari 1934
N.V.V.	339.400	324.852
R.K.W.V.	198.057	194.155
C.N.V.	116.913	117.193
N.V.C.	49.500	47.820
N.A.S.	22.500	19.762
N.S.V.	2.850	2.350

Het aantal adspirant-leden is in de hiervorengenoemde getallen inbegrepen.
Voorzoover de getallen over 1934 bekend zijn, daalde het ledental van alle centrales, behalve van de N.V.C..
In de organisatie van het N.V.V. is een verticale en een horizontale lijn te onderscheiden.
In de eerste plaats zijn er de "VAKBONDEN", welke landelijk georganiseerd zijn met plaatselijke afdeelingen.
In de tweede plaats zijn er "BESTUURDERSBONDEN" (B.B.), samengesteld uit de besturen van de plaatselijke afdeelingen der landelijke vakbonden.

Dezelfde

Dezelfde lijnen zijn te onderkennen in de internationale organisatie der moderne vakbeweging.

In de eerste plaats zijn er de "INTERNATIONALE BEROEPS SECRETARIATEN". Hierbij zijn de moderne bonden van alle landen voor een bepaald vak aangesloten. Deze "I.B.S." zijn uiteraard niet uitsluitend in Nederland gevestigd.

In Nederland bevinden zich de navolgende:

INTERNATIONALE TRANSPORTARBEIDERS FEDERATIE (I.T.F.).
Zetel: Vondelstraat 61, Amsterdam.
Algemeen Secretaris: E.C.Fimmen, geb. 18.6.1881 te Amsterdam.
Secretaris: N.Nathans.

INTERNATIONALE VEREINIGUNG DER FABRIKARBEITERVERBÄNDE.
Zetel: Museumplein 17 Amsterdam.
Secretaris: K.de Jonge, geb. 29.1.1887 te Hoogezand.

INTERNATIONAAL VERBOND VAN HANDELS- EN KANTOORBEDIENDEN EN TECHNICI.
Zetel: Paulus Potterstraat 9, Amsterdam.
Secretaris: W.G.Spiekman.

INTERNATIONALE BOND VAN ARBEIDERS IN HET BOUW- EN HOUTBEDRIJF.
Zetel: Vondelstraat 40, Amsterdam.
Secretaris: J.W.van Achterbergh.

In de tweede (doch in wezen belangrijkste) plaats is er het:

INTERNATIONAAL VERBOND VAN VAKVEREENIGINGEN (I.V.V.).
Zetel: 9 Avenue d'Orsay, Parijs.
Voorzitter: W.M.Citrine.
Algemeen secretaris: W.Schevenels.

Hierbij zijn 28 vakcentralen (waaronder het N.V.V.) in 27 landen (4 werelddeelen) aangesloten met circa 8.600.000 leden.

Verder zijn bij het I.V.V. aangesloten 28 internationale beroepssecretariaten.

I. c. SAMENWERKING S.D.A.P. - N.V.V.

Tusschen S.D.A.P. en N.V.V. bestaat een nauwe samenwerking, belichaamd in den:
ALGEMEENEN RAAD UIT N.V.V. en S.D.A.P.

Voor het jaar 1934/1935 treden op als voorzitter K.Vorrink en als secretaris: S.de la Bella.

De nauwe samenwerking komt ook tot uitdrukking in verschillende gezamenlijke acties alsmede in ongeveer gelijkluidende besluiten. Voorbeelden hiervan zijn:

1. De instelling van een Wetenschappelijk Bureau, en een Commissie voor het Plan van de Arbeid, ter uitvoering van het besluit van het SDAP-congres in 1934, om te trachten tot ordening van het economische leven te komen.
2. De instelling van een "commissie van vijf" tot het leiden van de acties voor de boycot van Duitsche waren en voor den strijd tegen fascisme en communisme (Zie verder onder I.e. "Afweerorganisaties).
3. Het gezamenlijk samenstellen van een z.g. urgentie-program.

4. In de meeste der onder I.d. vermelde organisaties zijn steeds S.D.A.P. en N.V.V. door een bepaald aangewezen dignitaris vertegenwoordigd.

I. d. VERDERE ORGANISATIES OP SOCIAAL-DEMOCRATISCHEN GRONDSLAG.

N.V. DRUKKERIJ EN UITGEVERSMAATSCHAPPIJ "DE ARBEIDERSPERS".

Deze beschikt over 6 drukkerijen te Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Leeuwarden, Arnhem en Enschede, alsmede over boekwinkels in 15 plaatsen.

Dagbladen en periodieken, uitgegeven door "De Arbeiderspers" zijn:

ORGANEN S.D.A.P.: Dagbladen: Het Volk; Volksblad; Voorwaarts; Goudsch Volksblad; Volksblad voor Groningen en Drente; Volksblad voor Friesland; Volksblad voor Twente; Volksblad voor Gelderland; Vooruit.
Weekbladen: De Notenkraker; De Proletarische Vrouw; De Radiogids; Tijd en Taak. Op 1 Februari 1935 zal een nieuw geïllustreerd weekblad worden uitgegeven, bestemd voor het socialistisch gezin en genaamd: "Wij".
14 daagsch: De Sociaal-Democraat.
Maandblad: De Socialistische Gids; De Gemeente.

ORGANEN N.V.V. : Weekblad : De Strijd; De Propagandist.
Maandblad: De Vakbeweging.
Verder de talrijke organen der vakbonden, enz.

ORGANEN S.D.A.P. en N.V.V. GEZAMENLIJK:
Weekblad: "Vrijheid, Arbeid en Brood".
14-daagsch: "Waarheid".

INSTITUUT VOOR ARBEIDERS-ONTWIKKELING.

Secretariaat: Vondelstraat 15, Amsterdam.
Orgaan: De Toorts.
Aantal leden op 1 October 1933: 28.993.
Het Instituut heeft de volgende onder-afdeelingen:
1. Programbureau. Tooneelarbeid. Hierbij te rekenen het socialistisch tooneelgezelschap "De Jonge Spelers".
2. De Natuurvrienden.
3. De uitgave van wetenschappelijke leergangen en boeken.
4. Een scholendienst, met o.a. kaderscholen.

BOND VAN SOCIAAL DEMOCRATISCHE STUDENTEN CLUBS (B.S.D.S.C.).

Op het buitengewoon congres van den Bond, op 22 September 1934, is nadrukkelijk bepaald, dat het lidmaatschap van communistische organisaties en het werken voor deze organisaties onvereenigbaar is met dat der S.D.S.C..
Zetel: Mendelsohnstraat 4, Utrecht.
Orgaan: Kentering.

NEDERLANDSCHE ARBEIDERS SPORTBOND.

Zetel: Sarphatikade 21, Amsterdam.
Aantal leden: Juli 1933: 25.906.
Orgaan: Arbeidssport.

ARBEIDERS JEUGD CENTRALE (A.J.C.).
Zetel: Reguliersgracht 78, Amsterdam.
Voorzitter: K.Toornstra.
Secretaris: J.Peters.
Organen : Het Jonge Volk; De Wiekslag; De Kern; Het Signaal.
Aantal leden: 1 Januari 1934 totaal 10.315.
Aantal leden: 1 Augustus 1934 totaal 9.629, te weten:

Roode Valken.....5.088.
Roode Wachten.....3.405.
Jong Socialisten.....1.136.

VEREENIGING VAN ARBEIDERS RADIO AMATEURS (V.A.R.A.).
Zetel: Heuvellaan 33/35 Hilversum.
Voorzitter: A.de Vries.
Secretaris: Arie Pleysier.
Orgaan: De Radiogids.
Aantal leden einde 1934: plm. 120.000.

STICHTING "TROELSTRA OORD".
Loenenscheweg, Beekbergen en Egmond aan Zee.

Tenslotte nog eenige tooneel- en muziekvereenigingen op sociaal-democratischen grondslag.

I. e. AFWEER-ORGANISATIES.

1. De organisatie van de propaganda en actie tegen communisme en fascisme en de boycot van Duitsche waren, genaamd Bureau van actie en Propaganda tegen Communisme en Fascisme. (Buracprop).

De ineenstorting van de socialistische partij en van de vakbeweging in Duitschland in 1933 heeft uiteraard op de besturen van de S.D.A.P. en van het N.V.V. diepen indruk gemaakt.

Als oorzaak van deze ineenstorting wordt door de leiders aangenomen, dat de Duitsche zusterorganisaties het groote gevaar van fascisme en communisme hadden onderschat en dat de organisatievorm met al zijn instanties te log was geweest, om zich met de noodige paraatheid krachtig tegen dat gevaar te weren.

Teneinde in Nederland den strijd tegen communisme en fascisme wel krachtig te kunnen voeren, is een nieuwe organisatie gesticht, waarbij wel is waar de directieven vanuit een centraal punt worden gegeven, maar waarbij toch groote zelfstandigheid is gelaten aan de leiding ter plaatse.

Deze organisatie staat naast het officieele partij-apparaat en legt de leiding van den strijd in handen van bepaalde personen, welke slechts aan kleine commissies verantwoording schuldig zijn, doch overigens zelfstandig den strijd kunnen leiden.

Zonder overdrijving kan worden verklaard, dat in deze organisatievorm ter wille van de paraatheid het "Führerprinzip" is aanvaard.

De organisatievorm is de volgende:

In Juni 1933 besloot het Dagelijksch Bestuur van den "Algemeenen Raad van S.D.A.P. en N.V.V." tot instelling van een "Commissie van vijf", die opdracht kreeg, namens de besturen van S.D.A.P. en N.V.V. de actie te leiden voor den boycot van Duitsche waren en voor den strijd tegen fascisme en communisme.

Deze

Deze "centrale" commissie wordt gevormd door Vorrink en Woudenberg voor de S.D.A.P., Kupers en De la Bella voor het N.V.V. en Ankersmit voor de redactie van de Arbeiderspers.

Voor de uitvoerende werkzaamheden werd M.Sluyzer benoemd als leider van het "BURACPROP", zijnde het centrale bureau van actie en propaganda, waarvan de zetel zich bevindt in het gebouw van het N.V.V., Amstel 224-226 te Amsterdam.

Aan dit bureau is gekoppeld het centrale boycot-bureau (van welks werkzaamheid echter gedurende den laatsten tijd zeer weinig meer wordt vernomen. Het heeft destijds een boekje uitgegeven, waarin fabrikaten van Duitschen oorsprong worden beschreven). Doelstelling is:

> "Fascisme en Communisme te ontmaskeren als vijandig aan het belang van het geheele volk, beide terug te dringen, waar zij voet hebben gekregen, hun voedingssappen te ontnemen, waar zij dreigen op te komen, hen te verkleinen en klein te houden."

Het "BURACPROP" bracht de uitgave tot stand van het wekelijks verschijnend orgaan "Vrijheid, Arbeid en Brood".

Het eerste nummer verscheen 5 Augustus 1933 met een oplaag van 40.000 exemplaren. De oplaag van dit colportageblad is thans tot boven 150.000 gestegen, alhoewel het moeite schijnt te kosten deze oplage te handhaven. Dientengevolge is het orgaan, ingaande 1 Sept.1934 vergroot van 8 tot 12 bladzijden, terwijl het in koperdiepdruk wordt uitgevoerd. Daar de drukkosten niet worden gedekt door de opbrengst, past het N.V.V. het ontbrekende geld bij.

Behalve dit wekelijksch colportage-orgaan wordt nog het ½ maandelijks verschijnend blaadje "Waarheid", dat gratis onder de werkloozen aan de stempellokalen wordt verspreid, in een oplaag van circa 200.000 exemplaren uitgegeven.

De plaatselijke organisatie van den strijd is als volgt.

De "plaatselijke raad", gevormd door de afdeeling der S.D.A.P. en den Bestuurdersbond benoemt een "plaatselijk comité van vijf", bestaande uit twee leden van den Bestuurdersbond, twee bestuurders der partij-afdeeling en den leider van het "plaatselijk bureau van actie en propaganda en van het boycotbureau".

Zoowel centraal als plaatselijk bestaan "BURACPROP" en "BOYCOT-BUREAU" uit dezelfde personen. Practisch zijn zij dus één. Tot de taak van het plaatselijk bureau behoort:

1. actie en propaganda met en onder de werkloozen;
2. actie en propaganda onder de jeugd (met eerbiediging van het gebied, dat de A.J.C. thans bestrijkt);
3. actie en propaganda onder den middenstand;
4. organisatie en documentatie van de straatpropagandisten;
5. alle andere punten, die door het centraal bureau plaatselijk aan de orde worden gesteld.

De leider van het plaatselijk bureau heeft wederom groote zelfstandigheid.

De kosten van het geheele apparaat worden grootendeels bestreden door den verkoop van "Vrijheid, Arbeid en Brood" tegen 3 cent per exemplaar.

29 October 1933 werd te Utrecht de eerste landelijke vergadering van de leiders der plaatselijke bureaux - thans 293 - gehouden. Besloten werd tot het instellen van een z.g. peil-apparaat. Dit is als volgt georganiseerd.

Elke "plaatselijke commissie van vijf" sticht in het gebied dat zij bestrijkt, kringen. Elke kring heeft een kringleider als hoofd, bijgestaan door een colportageleider en een algemeen propagandist. Elke kring bestaat uit 350 gezinnen en is dus als het

ware een wijk, waarin 350 gezinnen wonen, onverschillig tot welke partij of gezindte deze behooren. Elk dezer gezinnen moet per sé eens per week worden bezocht met als aanleiding, verkoop van een nummer van "Vrijheid, Arbeid en Brood". Hierdoor ontstaat dus contact tusschen den kringleider en zijn helpers en de bevolking van zijn kring. De kringleider moet elke week aan het centraal bureau te Amsterdam een rapport inzenden, betreffende de stemming van de bevolking in zijn kring, speciaal of zij communistisch, dan wel fascistisch zijn en verder algemeene bemerkingen. Hierdoor wordt getracht op de hoogte te blijven van hetgeen te dien opzichte onder de bevolking leeft. Op die wijze wordt tevens getracht te bereiken, dat iedere actie der tegenstanders onmiddellijk door een tegenactie wordt bestreden.

2. ORDEWACHT.

De functie van Ordewacht in vergaderingen en bij demonstraties werd voorheen vervuld door de Internationale Socialistische Anti-Oorlogs Liga (I.S.A.O.L.). In haar vergadering van 26 Februari 1934 besliste het Partijbestuur der S.D.A.P. echter, dat alle betrekkingen tusschen de Partij en de Liga werden verbroken, en werd het lidmaatschap van de Liga onvereenigbaar verklaard met dat van de S.D.A.P. (Zie voor verdere geschiedenis der I.S.A.O.L. hoofdstuk V e, sub 9).

De organisatie van de ordedienst is, na het verbreken van de banden met de Liga, ter hand genomen door de A.J.C., welke daartoe reeds vóór het treffen van de overeenkomst tusschen S.D.A.P. en Liga (zie Hoofdstuk V e, sub 9) het initiatief had genomen.

-o-o-o-o-o-o-o-

II. a. DE ONAFHANKELIJK SOCIALISTISCHE PARTIJ (O.S.P.).

Deze partij is 28 Maart 1932 te Haarlem opgericht. De leiders en een deel der leden behoorden tot dat tijdstip tot de oppositie in de S.D.A.P.. Deze leiders werden door het congres der S.D.A.P. - dat terzelfder tijd te Haarlem plaats vond - geroyeerd, met als gevolg de oprichting van een nieuwe partij, de O.S.P..

In de stichtingsvergadering werd een voorloopig partijbestuur gekozen met E.C.Fimmen als le Voorzitter. Fimmen bedankte op 2 Augustus 1932 als voorzitter en later als lid "in verband met zijn werkzaamheden als Secretaris-Generaal der I.T.F.". Aangenomen mag worden, dat dit bedanken gedwongen is geweest.

Ter gelegenheid van het eerste congres (27 en 28 Augustus 1932 te Amsterdam) werd een definitief partijbestuur gekozen met P.J.Schmidt (geb. 23.11.1896) als voorzitter en J.de Kadt (geb. 30.7.1897 te Oss) als secretaris. Bezoldigde propagandisten waren R.Stenhuis en K.R.L.Staal (geb. 29.6.1887 te Losthuizen).

De beide laatstgenoemden hebben respectievelijk in Februari en Juli 1933 ontslag genomen en bedankt als lid van de O.S.P..

Tijdens de Juli-ongeregeldheden ontstond een conflict tusschen P.J.Schmidt eenerzijds, en J.de Kadt, S.Tas (geb. 318.1905 te Amsterdam) anderzijds. Beide laatstgenoemden waren van oordeel, dat de O.S.P. haar actie teveel op geweld had gericht en traden uit de O.S.P.; zij propageeren nu een soort wetenschappelijk socialisme met kadervorming, en geven een maandblad uit "De Nieuwe Kern", waaraan de door de O.S.P. geroyeerde Rotterdammer G.A.van Oorschot (geb. 15.8.1909 te Vlissingen) ook verbonden is. Adres voor redactie en administratie: Dordtsche laan 109 a, te Rotterdam.

Op het op 1 en 2 September 1934 te Amsterdam gehouden buitengewoon congres der O.S.P., bleek de partij achter haren voorzitter te staan; De Kadt en Tas werden gedesavoueerd.

Het bestuur bestaat thans uit:
P.J.Schmidt, voorzitter;
F.van der Goes (geb. 13.2.1859 te Amsterdam), 2e voorzitter;
C.J.H.Poppe (geb. 28.2.1890 te Tilburg), secretaris;
Mr. C.A.de Ruyter-de Zeeuw (geb. 22.8.1907 te Rotterdam) 2e secr.;
G.A.Steen (geb. 13.1.1888 te Amsterdam), penningmeester.
Voorts:
J.van Zanten;
F.C.Gies (geb. 21.2.1875 te Utrecht);
J.Mourits (geb. 21.6.1895 te Oud-Beyerland);
J.Kalter (geb. 12.10.1874 te de Wijk);
J.Molenaar (geb. 27.11.1905 te Leiden);
C.W.Assink.

Het voornaamste verschil tusschen de S.D.A.P. en de O.S.P. is wel gelegen in de opvatting betreffende het tempo, waarin het einddoel - het socialisme - kan worden bereikt. De leiding der O.S.P. meent, dat de tijd rijp is om aan het kapitalistische stelsel een einde te maken en het socialisme te brengen, vandaar de leuze: "Het socialisme NU". De leiding van de S.D.A.P. daarentegen meent, dat de tijd daarvoor allerminst rijp is.

Ledental: Kort na de oprichting bedroeg dit op 1 April 1932 4.219 verdeeld over 58 afdeelingen. Op 24 December 1932 bedroeg het 7.027, verdeeld over 120 afdeelingen. In Januari 1933 bedroeg het ledental 7.150, verdeeld over 119 afdeelingen; op 25 December

1933

1933 bedroeg het 5200, verdeeld over 97 afdeelingen. Gedurende den laatsten tijd zijn geen ledencijfers meer gepubliceerd. Aangenomen mag worden, dat de verwarring, door de Juli-relletjes in de O.S.P. verwekt, het ledental nog verder heeft doen dalen. Het zou thans volgens een mededeeling van Sneevliet op een huishoudelijke vergadering der R.S.P. ongeveer 3600 bedragen.

Organisatievorm der partij: Deze is geheel gelijk aan die van de S.D.A.P..

Orgaan: "De Fakkel". Redactie: P.J.Schmidt, F.van der Goes, Mr. C.A.de Ruyter-de Zeeuw.

"De Fakkel" verschijnt twee maal per week. Op 28 September 1934 bedroeg de oplage 10.000 exemplaren, waarvan de helft als abonnementen en de andere helft als colportage-nummers.

Op ongeregelde tijden geeft de O.S.P. nog uit het orgaan. "Rood Kader", waarvan in Februari 1935 het 3e nummer zal verschijnen.

Ook heeft de partij nog een uitgeverij "De Vlam", Reguliersgracht 29 te Amsterdam. Het brochure-depot is gevestigd te Zaandam, P.Latensteinstraat 28.

Internationale verbinding O.S.P..

Reeds vanaf den tijd, dat Schmidt en zijn aanhang nog de linkervleugel van de S.D.A.P. vormde, staat deze groep in verbinding met tal van links-socialistische partijen en oppositie groepen in het buitenland. De leiders vormen het z.g. "Amsterdamsche (vroeger het Londensche) Bureau", dat sinds begin 1934 onder leiding staat van P.J.Schmidt.

In Augustus 1933 had te Parijs een internationale conferentie van deze groepen plaats, waaraan ook werd deelgenomen door Sneevliet namens de R.S.P. en waarin min of meer de leiding had de uit Sovjet-Rusland verbannen en thans nog in Frankrijk vertoevende Leo Trotzky, de leider van de z.g. "Internationale Kommunistische Liga" (I.K.L.). Op deze conferentie werd door de leiders van de I.K.L., de O.S.P., de R.S.P. en de Duitsche S.A.P. in principe besloten tot het oprichten van een nieuwe (IVde) Internationale.

De plannen om daarna in Nederland te komen tot een fusie tusschen O.S.P. en R.S.P. leden al spoedig schipbreuk, waarna Schmidt zich weer wendde tot het Amsterdamsche Bureau en de R.S.P. zich officieel aansloot bij de I.K.L..

Na de Juli-onlusten in Amsterdam en het uittreden uit de O.S.P. van De Kadt c.s., kwam zoowel bij de O.S.P. als bij de R.S.P. weer de drang naar voren tot aaneensluiten, met dat gevolg, dat thans definitief besloten is tot de fusie over te gaan op den grondslag van de in Augustus 1933 te Parijs aangegane overeenkomst. Op 3 Maart 1935 zal een gemeenschappelijk congres worden gehouden te Rotterdam, op welk congres deze fusie haar beslag zal krijgen. De nieuwe partij zal vermoedelijk de naam dragen van "Vereenigde Socialistische Partij" of "Revolutionnair Onafhankelijke Socialistische Partij". Besloten is, dat Sneevliet met adviseerende stem zitting zal nemen in het z.g."Amsterdamsche Bureau" en Schmidt idem in de I.K.L. met de bedoeling ook in deze twee internationale groepen zoo mogelijk samenwerking te krijgen in de richting van de ontworpen IVe Internationale.

Een mogelijk vrij ernstige complicatie doet zich daarbij voor, doordat de (wel is waar kleine) Fransche sectie van de I.K.L. in het najaar 1934 zich aansloot bij de Fransche sociaal-democratische partij, de S.F.I.O., welke partij een eenheidsfront had gesloten

met

met de Fransche communistische partij en Trotzky openlijk hieraan zijn goedkeuring hechtte. De positie van Trotzky lijkt door deze geste belangrijk verzwakt, al is het een feit dat Sneevliet en anderen nog in voortdurend contact met hem staan.

II b. DE JEUGDBEWEGING ACHTER DE O.S.P.

De stichting van de O.S.P. heeft royementen en vrijwillig heengaan van leden veroorzaakt in de A.J.C., alsmede de stichting van twee jeugdorganisaties, welke geacht kunnen worden verwant te zijn met de O.S.P.. Deze zijn:

1o. Het SOCIALISTISCHE JEUGD VERBOND (S.J.V.).

Naar aanleiding van het feit, dat het Hoofdbestuur van de A.J.C. in zijn vergadering van 8 Mei 1932, in verband met de in een 15 tal afdeelingen ontstane moeilijkheden, veroorzaakt door de oprichting van de O.S.P. besloot:

"Nadrukkelijk te verklaren, dat het lidmaatschap van de A.J.C. onvereenigbaar is met dat van een andere politieke partij dan de S.D.A.P.",

werd op 18 Juni 1932, na een gehouden conferentie te Utrecht, opgericht het S.J.V..

De oprichtingsvergadering werd bijgewoond door 114 personen uit 16 verschillende plaatsen van het land.

Veertien plaatsen sloten zich bij het S.J.V. aan.

Het S.J.V., dat politiek onafhankelijk is, heeft zich tot taak gesteld om naast en tegenover de andere socialistische jeugdorganisaties een zoo groot mogelijk deel van de arbeidersjeugd te organiseeren voor den strijd van de arbeidersjeugd; voor het program en hen op te voeden en te scholen tot bewuste actieve revolutionnaire socialisten.

Het centraal bestuur wordt gevormd door:
W.C.Andriessen (geb. 17.6.1909 te Rotterdam) voorzitter;
Th.Walraven, secretaris;
J.Uittenbogaard, penningmeester;
J.Koomen, redacteur van het orgaan "Roode Storm" (geb.9.7.1911 te Delft);
Voorts:
P.Drenth, Groningen;
G.de Reuver, Schiedam;
K.Rotmans, Arnhem;
W.de Gryff, Zutfen; en
B.Peper, Amsterdam.

Het S.J.V. hield met Pinksteren 1934 te Voorthuyzen een congres, alwaar werd geconstateerd, dat de toestand van het S.J.V. vrij bevredigend was. Op initiatief van het S.J.V. werd op 24.2. 1934 te Laren een Intern.Jeugd Conferentie gehouden. De deelnemers werden gearresteerd en uitgeleid, voorzoover het vreemdelingen betrof. Deze conferentie werd eenige dagen later vervolgd te Lille, alwaar werd opgericht: "Het Intern.Bureau der revolutionnaire Jeugdorganisaties", bij welk bureau het S.J.V. zich heeft aangesloten, krachtens besluit, genomen op bovenvermeld congres. Op dit congres, werd tevens besloten tot instelling van de z.g. "Roode Stormen", samengesteld uit de beste elementen van het S.J.V. en bestaande groepjes van 6-10 leden, die in eenzelfde buurt wonen. Eén hunner is ROODE STORMLEIDER, die met de andere Stormleiders in een afdeeling de ROODE STORMAFDEELINGSRAAD vormen.

De

De leiders der ROODE STORMAFDEELINGEN in een district vormen met elkaar de ROODE STORM DISTRICTSLEIDING. De Roode Stormdistrictsleiders vormen tezamen de ROODE STORMRAAD, waarvan het Centraal S.J.V.bestuur de leiding heeft. De dagelijksche leiding berust bij het HOOFDKWARTIER DER ROODE STORMERS. De Roode Stormbeweging is als een kernbeweging van het S.J.V. te beschouwen, waaraan strenge eischen van discipline worden gesteld. Volgens Andriessen moet zij worden de "voorhoede van het proletariaat".

De Roode Stormleiders en andere S.J.V.-functionarissen zullen 1 maal per maand een kaderschool bezoeken, welke zal worden gehouden te Amsterdam, Rotterdam, Enschede en Leeuwarden.

Ook tusschen het S.J.V. en de R.J.B. (de jeugdorganisatie van de R.S.P.) staat een fusie te wachten op dezelfde grondslagen als die tusschen de beide politieke partijen.

2o. DE SOCIALISTISCHE ARBEIDERS JEUGDBEWEGING (S.A.J.).

Door het oprichten van het S.J.V. is deze beweging vervallen, behalve, voor zoover bekend, te Rotterdam.

II c. DE SOCIALISTISCHE AFWEER (S.A.W.).

(Thans: SPORT-ATHLETIEKVEREENIGING "WILSKRACHT").

De plannen tot oprichting van de Socialistische Afweer (S.A.W.) werden op het congres van de O.S.P., gehouden op 27 en 28 Augustus 1932, ter sprake gebracht.

De S.A.W. zal moeten werken in de richting als door het P.B. is aangegeven, n.l.:

"om actie te voeren tegen oorlog, fascisme en tegen iedere kapitalistische politiek en om in die actie de partij en de arbeidersklasse te beschermen tegen iedere brute geweldenarij".

Met betrekking tot den organisatievorm werden de afdeelingsbesturen in kennis gesteld met een door een commissie ontworpen reglement, hetwelk in de vergadering van het P.B., gehouden op 29 en 30 October 1932, werd goedgekeurd.

In dit reglement is o.a. bepaald, dat het land verdeeld is in vijf divisies, n.l.:

1e divisie: Noord-Holland.
2e divisie: Zuid-Holland en Zeeland.
3e divisie: Groningen.
4e divisie: Friesland.
5e divisie: Gelderland en Noord-Brabant.

Voorts is bepaald, dat voor plaatsen:

a. waar 25 of minder personen lid zijn "groepen" moeten worden gevormd, met een groepsleider aan het hoofd;
b. waar meer dan 25 leden zijn, vendels moeten worden gevormd.

De groepsleiders worden benoemd op een "vendelvergadering" terwijl de benoeming van een vendel geschiedt door een speciaal daarvoor te benoemen "vendelraad".

Distinctieven zijn:

a.	Roode ster	Commandant.
b.	Roode driehoek	Divisie-commandant.
c.	Roode cirkel	Vendel-commandant.
d.	Roode staandstreep	Groeps-commandant.
e.	Band met roode letters O.S.P.	Leden.
f.	Staande streep met een doorvlochten "S"	Roode-kruisafdeeling.

Al deze distinctieven zullen aan of om den linkerarm worden gedragen.

De commandant, tevens voorzitter van den CENTRALEN RAAD, is vermoedelijk J.Nunes Vaz (geb.20.9.1906 te Amsterdam). Leden van den Centralen Raad zijn: o.a. Mr. C.A.de Ruyter-de Zeeuw; J.Kliphuis, J.Booms. Secr.penningmeester is: L.W.A.Sillevis (geb. 18.5.1879 te den Haag).

Op 1 October 1933 is de S.A.W. formeel opgeheven in verband met een te verwachten verbod van de Regeering betreffende de revolutionnaire organisaties en werd de S.A.W. omgezet in de

SPORT - ATHLETIEKVEREENIGING "WILSKRACHT" (S.A.W.)

II d. VEREENIGING VOOR SOCIALISTISCHE ONTWIKKELING (V.V.S.O.).

Op 14 Januari 1934 vond te Gouda een samenkomst plaats van diverse plaatselijke ontwikkelingsgroepen. Voorheen werd het contact tusschen deze plaatselijke groepen onderhouden door de O.S.P. Teneinde de plaatselijke vereenigingen in één landelijk verband te brengen, is opgericht de V.V.S.O. (Vereeniging voor Soc. Ontwikkeling). Alhoewel de V.V.S.O. niet organisatorisch verbonden is aan de O.S.P., is zij daarmede toch zeer nauw verwant. De landelijke bestuurders zijn, op één na (M.Roodveld, geb. 27.10.1889 te Amsterdam), lid der O.S.P..

Als secretaris treedt op: P.C.Kappetein (geb. 17.9.1878 te Geervliet) te 's-Gravenhage; als penningmeester: K.v.d.Haak te Haarlem. Ledental plm. 2500.

In sommige steden, als Amsterdam, werkt de V.V.S.O. samen met de hierna te noemen Vereeniging voor Volksontwikkeling (V.V.V.O.), (Ontwikkelings-organisatie van N.A.S. en R.S.P.).

II. e. ANTI TERREUR FONDS (A.T.F.).

Uit de kringen van de O.S.P. werd in Juli 1933 bovenstaand fonds opgericht met het doel, internationaal alle acties te steunen, die tegen de kapitalistische dictatuur gevoerd worden. In de eerste plaats het steunen van de directe slachtoffers van de klasse-justitie en van de Duitsche kameraden in hun actie tegen het fascisme.

Laatstgenoemden krijgen de helft van de opbrengst der Anti-Terreur-zegels, welke uitgegeven worden vanwege de A.T.F..

Secretaresse-penningmeesteresse van het fonds is: Mr. C.A. de Ruyter-de Zeeuw.

II. f. HUISVESTINGS COMITE.

Door het Federatiebestuur, afdeeling Amsterdam der O.S.P. werd, in overleg met het partijbestuur in Augustus 1933 besloten een Huisvestings Comité op te richten, ten doel hebbende de Duitsche vluchtelingen onder te brengen.

Secretaris is: J.Nunes Vaz, Amsterdam.

-o-o-o-o-o-o-

III. REVOLUTIONNAIR SOCIALISTISCHE PARTIJ (R.S.P.).

De Revolutionnair Socialistische Partij (R.S.P.) is op 4 Maart 1928 onder den naam van Revolutionnair Socialistisch Comité opgericht. Deze naam werd in den loop van dat jaar veranderd in dien van Revolutionnair Socialistisch Verbond, welke laatste naam ingevolge besluit van de partij-conferentie van 3 Februari 1929 tenslotte werd veranderd in dien van Revolutionnair Socialistische Partij (R.S.P.).

De beginselverklaring van de R.S.P., aangenomen op de landelijke conferentie van 11 September 1932 bepaalt, dat de bevrijding van de arbeidersklasse slechts het werk van de arbeidersklasse kan zijn.

Zij erkent, dat in deze periode zoomin door enkele vak-actie als door parlementaire politieke actie belangrijke voordeelen voor de arbeiders kunnen worden verkregen. Desniettemin ondersteunt de R.S.P. den strijd der vakbeweging (N.A.S.) en maakt zij gebruik van de parlementaire hulpmiddelen, doch zij wijst daarbij elke bestuurs-verantwoordelijkheid met de meeste beslistheid af.

Zij wil den strijd tegen fascisme en oorlogsgevaar met toepassing van alle middelen voeren.

Zij ondersteunt den strijd van die krachten van de Indonesische bevrijdingsbeweging, die de belangen der werkende massa vertegenwoordigen en die den strijd voor de onmiddellijke onafhankelijkheid van Indonesië op onverzoenlijke wijze tegen het Nederlandsche kapitalisme voeren.

Op politiek en economisch terrein is de R.S.P. bestrijdster van de politiek, zooals die door de S.D.A.P. en C.P.H. worden gevoerd.

Het ledental bedraagt ongeveer 1000, verdeeld over 30 afdeelingen. Het bestuur wordt gevormd door:
H.J.F.M.Sneevliet (geb. 13.5.1883 te Rotterdam), voorzitter;
F.Bosman, (geb. 22.11.1893 te Zaandam), secretaris; en
A.Langkemper (geb. 1.6.1885 te Amsterdam), penningmeester, alsmede:
T.de Haan-Zwagerman (geb. 3.4.1891);
E.Bouwman (geb. 14.3.1882 te Schiedam);
W.F.Dolleman (geb. 29.7.1894 te Gorssel);
H.Th.van Driesten (geb. 24.10.1911 te Amsterdam);
A.Menist (geb. 3.11.1896 te Amsterdam);
A.Kootstra (geb. 16.6.1900 te Emmen);
S.Swart ;
J.Molenkamp (geb. 12.8.1884 te Rotterdam);
W.Smid (geb. 9.4.1887 te Leek);
J.H.E.Roebers (geb. 7.9.1886);
Mevr. Woudt-Bouman.

Het orgaan van de R.S.P. is "De Baanbreker". Het eerste nummer van dit orgaan verscheen op 1 Mei 1928. De oplaag bedraagt thans ongeveer 1600 exemplaren en het verschijnt 1 maal per week.

De redactie wordt gevormd door: F.Bosman; E.Bouwman, W.F. Dolleman; A.Langkamper en H.J.F.M.Sneevliet.

Administratrice is: W.Bouman (geb. 26.10.1895 te Sappemeer).

Zooals reeds onder het hoofdstuk O.S.P. werd vermeld, heeft de R.S.P. zich aangesloten bij de Internationale Communistische Liga (IVe Internationale).

Het besluit daartoe werd officieel genomen op het door de R.S.P. op 31 Maart, 1 en 2 April 1934 gehouden 3e congres (te Amsterdam.)

Zooals reeds in Hoofdstuk II is medegedeeld is binnenkort een fusie te wachten tusschen R.S.P. en O.S.P.. Het is reeds zeker, dat Sneevliet in deze nieuwe partij een bezoldigde functie krijgt, doch

doch waarschijnlijk niet als voorzitter.

IIIb. Het NATIONAAL ARBEIDS SECRETARIAAT (N.A.S.)

De vakbeweging "NATIONAAL ARBEIDS SECRETARIAAT" (N.A.S.), welke de R.S.P. in haar strijd ondersteunt, is de oudste vak-centrale van Nederland.

De behartiging van de belangen der arbeiders door bestrijding van de kapitalistische productiewijze, overal waar die zich openbaart, op economisch en politiek terrein, is haar doel.

Op het op 7 en 8 Juli 1934 te Amsterdam gehouden congres werd een resolutie aangenomen, waaruit het volgende wordt overgenomen:

"Het congres-------van oordeel,d[illegible], 2 sub. c der statuten den eenigen bruikbaren grondslag voor de in het N.A.S. belichaamde revolutionnaire vakbeweging oplevert;-------
spreekt uit, dat de vrijheid van leden en bestuurders zich politiek te organiseeren, naar hun overtuiging, onaantastbaar is, waaruit vanzelfsprekend voortvloeit, dat zij het onverkorte recht bezitten om voor hun politieke organisatie zitting te nemen in vertegenwoordigende lichamen,----- enz."

De resolutie is een uitvloeisel van de z.g. "ongeacht clausule" in art. 2c Stat. luidende:

"Alle arbeiders en arbeidsters in loondienst, ongeacht hun politieke of godsdienstige overtuiging, kunnen leden zijn."

De diverse stroomingen in het N.A.S. waren oorzaak, dat het ledental, dat op 1 Juli 1920 46.980 bedroeg, teruggeloopen is tot 22.000 op 1 Mei 1932.

Op 1 Jan. 1933 bedroeg het ledental 23.102; op 1 Januari 1934 19.762 en op 1 Juli 1934 13.656. Door het verbod voor personeel in overheidsdienst om lid te zijn van de bij het N.A.S. aangesloten organisaties, leed dit een groot ledenverlies. De financieele toestand van het N.A.S. is momenteel zeer slecht.

Dientengevolge zal het orgaan van het N.A.S. "De Arbeid" ingaande 1 Jan. 1935, in plaats van 2 maal, slechts 1 maal per week verschijnen. De oplage bedraagt plm. 12.000 exemplaren.

Bij de in Februari '35 gehouden verkiezing is het volgende bestuur gekozen: H.F.M. Sneevliet, Voorzitter; E. B[illegible]n,[x] secretaris; C. Kitsz[x] (geb. 13-3-1873 te Amsterdam), penningmeester. Verdere bestuursleden zijn: A. v. Asselt, (geb. 4-11-1882 te Hilversum); H.J. Bartels,[x] (geb. 31-8-1892 te Amsterdam); Th.J. Dissel, (geb. 6-1-1910 te Rotterdam); Th. v. Driesten[x] H.J. Groeneveld, (geb. 30-1-1904 te Rotterdam); C. Hamet; F. Huizinga (geb. 10-1-1888); C.A. de Klerk (geb. 28-8-1869 te Steenbergen); A. Langkemper,[x] (geb. 1-6-1885 te Amsterdam); A. Menist,[x] (geb. 3-11-1896 te Rotterdam); J. Mooy; D. Schilp[x] (geb. 11-10-1893 te Haarlem)

De met een x gemerkte bestuursleden zijn gesalarieerd.

III.c. REVOLUTIONNAIRE JEUGD BOND (R.J.B.)

De Jeugdorganisatie van het N.A.S. en de R.S.P. is de op 28 Januari 1927 opgerichte N.A.S.-Jeugdbond, later als Revolutionnaire Jeugd Bond (R.J.B.) aangeduid.

Het doel van dezen Jeugdbond is: Algemeene revolutionnaire propaganda (in den geest van het N.A.S.) en eigenlijke vak-actie.

Voor

Voor de algemeene propaganda onder de jeugd strijdt de bond voor:

a. den zes-urigen arbeidsdag voor alle jonge arbeiders beneden 18 jaar;
b. Kosteloos vak-onderwijs in werktijd;
c. Veertien dagen vacantie met behoud van loon en toekenning van vacantie-toeslag;
d. Bescherming van de jeugd tegen de gevolgen van voor de gezondheid schadelijken arbeid;
e. Bescherming van de jeugd in de machine-industrie door bijzondere veiligheidsmaatregelen;
f. Handhaving en uitbreiding van die bepalingen der sociale wetgeving, die op de jeugd betrekking hebben.

Onder algemeene revolutionnaire propaganda verstaat de bond ook het opwekken van miliciens tot sabotage en het voeren van revolutionnaire propaganda in het leger, met het doel, om in dagen van mobilisatie de sabotage aan te kunnen wenden, om de wapens te leeren hanteeren, niet om ze te gebruiken tegen de mede-proletariërs, maar om ze te keeren tegen de bezittende klasse en de officieren.

Het bestuur wordt gevormd door:
H.Th.van Driesten, voorzitter;
W.Th.Schenk (geb. 17.1.1909 te Zaandam), penningmeester;
E.Spanjer, secretaris;
Voorts:
A.Menist; Tuller; D.Tolhuizen; R.Capaan; Jacobs; H.J.F.M.Sneevliet; en M.H.W.Pam.

Het orgaan van den Bond was genaamd: "De Vonk", waarvan het eerste nummer op 15 April 1927 verscheen, is thans vereenigd met "Roode Storm" (zie S.J.V.).

Zooals reeds gemeld is een fusie met de jeugdvereeniging van de O.S.P.,het S.J.V.,in voorbereiding.

Het N.A.S. heeft een vacantie-kinderfonds ingesteld, leider C.Kitsz, met als onderafdeeling de "Plaatselijke Raad van Jeugd- en Kinderwerk" te Amsterdam; voorzitter-secretaris H.J.Bartels (geb. 31.8.1892 te Amsterdam).

III. d. N.A.S. VROUWENBOND.

De N.A.S. Vrouwenbond is op 1 September 1929 te Amersfoort opgericht en door afscheiding ontstaan uit den nog bestaanden Revolutionnair Socialistischen Vrouwenbond, welke thans geheel communistisch is.

Het doel van de N.A.S. Vrouwenbond is: De ontwikkeling van de vrouw op den grondslag van de politiek, welke door de R.S.P. en het N.A.S. wordt gevoerd.

Bestuur!
W.H.Sneevliet-Draaijer (geb. 5.8.1894 te Amsterdam), voorzitster;
T.de Haan-Zwagerman, wonende te Hoorn; secretaresse;
G.van Setten-Boelens (geb. 23.1.1896 te Amsterdam), penningmeesteresse;
Voorts:
I.de Wilde (geb.6.9.1907 te Dordrecht), secretaresse-redactie;
A.Appeldorn-Kuipers (geb.19.8.1895 te Assen);
Bouten;
Tromop;
A.Smit;
J.Huistede-de Wit;
J.C.J.Menist-Raapis (geb. 21.11.1901 te Amsterdam);

J.W.Weys-

J.W.Weys-Molenaar (geb.4.5.1891 te Dordrecht);
J.Blok-Buis;
Teeuwen;
Hent-de Bruin.

Het orgaan van den N.A.S. Vrouwenbond is: "De Vrouwenkrant".

III. e. VEREENIGING VOOR VOLKS-ONTWIKKELING (V.V.V.O.).

De Vereeniging voor Volks Ontwikkeling (V.V.V.O.) is opgericht September 1930 en heeft ten doel, haar leden te onderrichten in de geschiedenis der menschheid in het algemeen, maar dan gezien vanuit socialistischen gezichtskring; het bespreken van actueele vraagstukken, die ten nauwste verband houden met het leed en den strijd van het internationale proletariaat; het vermeerderen van kennis omtrent vreemde landen en volkeren en van hun strijd tegen de onderdrukkers.

In het algemeen samengevat is het doel: den strijd aan te binden tegen deze menschen-maatschappij, die gebaseerd is op uitbuiting van mensch door mensch.

Zij tracht dit doel te bereiken door het houden van lezingen, excursies en vertooningen van films onder het devies: "Kennis, Kunst en Klassenstrijd".

De vergaderingen dragen in het algemeen een besloten karakter.

Secretaris is: A.Langkemper, wonende te Amsterdam.

Het orgaan van de V.V.V.O. is genaamd: "V.V.V.O.-Nieuws".

De V.V.V.O. is de ontwikkelings-organisatie van het N.A.S. en de R.S.P..

III. f. PROLETARISCH STEUN FONDS (P.S.F.).

In Januari 1933 werd door het N.A.S. de noodzakelijkheid bepleit om te komen tot het oprichten van een Steunfonds, aangezien het N.A.S. geen steun voor haar leden verlangde van de Internationale Roode Hulp.

Op 14 Januari 1933 meldde "De Arbeid" dan ook, dat het P.S.F. was opgericht. Het bestuur bestaat uit de volgende personen:
C.Kitsz te Amsterdam, voorzitter;
W.A.Bouma (geb. 14.7.1896 te Amsterdam), pseudoniem Van Leersum, secretaris;
A.van Asselt , penningmeester.

Van het orgaan, genaamd "Onrust" verscheen slechts in Maart 1933 één nummer.

In 1934 waren bereids 13 afdeelingen, waaronder een te Amsterdam met 1100 leden, opgericht.

III. g. ROODE MAKKERS.

Ingevolge besluit der jaarvergadering van het Plaatselijk Arbeids Secretariaat Amsterdam, werd een commissie benoemd, om tot de vorming van kindergroepen over te gaan in verschillende deelen van de stad.

In October 1933 werd te Amsterdam in 5 districten een kindergroep "Roode Makkers" opgericht.

Secretariaat: 3e Helmersstraat 64 te Amsterdam.

De leeftijd der kinderen is van 10 tot 14 jaar.

Het doel van deze groepen is te breken met het z.g. speeltuinwerk.

In

In de 5 districten zijn o.m. de volgende personen als bestuursleden werkzaam:
District "Noord" : J.M.Spaanstra (geb. 14.2.1898 te Amsterdam);
District "Zuid" : W.H.Sneevliet-Draaijer;
District "Oost" : P.van der Putten, (geb. 28.10.1906 Amsterdam);
District "West" : R.Topma (geb. 15.2.1913 te Leeuwarden);
District "Centrum": J.C.Pannekoek (geb. 6.10.1891 te Amsterdam).

III. h. COMITE TEGEN FASCISME EN OORLOG (Antifo).

Met het doel: "Het vormen van een breed eenheidsfront van diverse organisaties in den strijd tegen fascisme en oorlog", werd op 8 Juli 1932, op initiatief van het P.B. der R.S.P. opgericht het "Comité tegen Fascisme en Oorlog" (Antifo), waaraan aanvankelijk door een aantal buiten de IIe en IIIe Internationale staande organisaties werd deelgenomen. Al spoedig na de oprichting ontstonden moeilijkheden tusschen de samenwerkende organisaties, welke leidden tot uittreden van enkele kleinere vereenigingen en tenslotte ingevolge van het door het Kerstcongres 1932 genomen besluit ook van de O.S.P., waarmede dit Antifo ten doode was gedoemd.

Op grond van de verscherping der tegenstellingen op politiek- en economisch terrein, nam medio Juni 1933 het P.B. van de R.S.P. opnieuw het initiatief tot een poging tot samenwerking der diverse organisaties in den strijd tegen oorlog en fascisme.

Van de uitgenoodigde organisaties bleek ten slotte alleen de O.S.P. bereid, om samenwerking met R.S.P.-N.A.S. te hernieuwen.

Het N.A.S. en de R.S.P. waren toen bereid het "Antifo" op te heffen, hetgeen geschiedde.

In een op 9 Augustus 1933 gehouden conferentie van vertegenwoordigers van R.S.P., N.A.S. en O.S.P. werd daarop in beginsel besloten tot samenwerking tegen fascisme en reactie.

Ingevolge dit besluit werd op 29 September 1933 te Amsterdam opgericht het:

III. i. COMITE VAN VERWEER TEGEN REACTIE, FASCISME EN DREIGEND OORLOGSGEVAAR.

De samenwerkende organisaties in dit Comité waren: O.S.P, R.S.P., N.A.S., Socialistisch Jeugd Verbond, de N.A.S. Vrouwenbond en de Revolutionnaire Jeugdbond.

Het bestuur werd gevormd door:
J.de Kadt, voorzitter;
E.Bouwman, secretaris;
P.A.Jacobs, penningmeester.

Op 12 October 1933 werd het District "Noord-Holland" van het Comité van Verweer opgericht. Voorzitter hiervan is:F.Bosman. Het Comité gaf een 1 cents-krant uit, genaamd "Verweer" , in een oplaag van 25.000 exemplaren. Het eerste nummer verscheen op 1 November 1933.

Nadat echter het N.A.S. een groote actie voor z.g. "Massa-Appèl" had opgezet waarin de O.S.P. niet was gekend, verbrak de O.S.P en haar jeugdorganisatie het S.J.V. de samenwerking met het N.A.S. en de R.S.P. in het Comité van Verweer (Maart 1934). De diverse gevormde Comité's zijn dan ook alle verdwenen, met uitzondering van dit in het district Noord-Holland, dat op 27 Mei en 30 Sept. 1934 nog samenkomsten belegde resp. in Nieuwe-Niedorp en Hippolytushoef (Wieringen).

-o-o-o-o-o-o-o-

IV. LINKSCHE ARBEIDERS OPPOSITIE (L.A.O.) "SPARTACUS".

Het feit, dat het P.B. der R.S.P. bij het bepalen van haar standpunt ten opzichte van de O.S.P. verklaarde daarin te zien: "Het perspectief van samenwerking met de nieuwe groepeering", was mede een van de oorzaken voor het vormen van een oppositie-groep in de R.S.P.. Het optreden van de aanhangers van deze oppositie-groep was van dien aard, dat het P.B. der R.S.P. besloot, de aanhangers daarvan als leden van de R.S.P. te royeeren.

Deze oppositioneele elementen richtten in Juni 1932 een nieuwe organisatie op onder den naam van "Linksche Arbeiders Oppositie "Spartacus" (L.A.O.).

De aanhangers van deze groep beschouwen de arbeidersbeweging in het algemeen, zooals die thans in Nederland is georganiseerd als een "aftandsche", welke de arbeidersklasse in een doodloopend slop heeft gevoerd. Zij aanvaarden, evenals dit ook bij andere extremistische groepen het geval is, de stelling van Marx, n.l. "dat de bevrijding der arbeidersklasse slechts het werk van de arbeiders zelve kan zijn" als de as, waarom de politiek der arbeidersklasse draait, doch daarnaast stellen zij vast:

> "dat deze stelling niet in de practijk kan worden gebracht door de in het verleden historisch gegroeide organisaties der arbeiders."

Het standpunt, dat de L.A.O. ten opzichte van den organisatievorm der arbeidersbeweging inneemt, is het tot stand brengen van een raden-organisatie, welke in haar onderdeelen gedecentraliseerd is, waarbij het apparaat komt in handen van de arbeiders zelve, gebaseerd op de zelfwerkzaamheid en waarin de spontaniteit zonder bureaucratische belemmeringen tot uiting kan komen.

Op ongeveer gelijk standpunt staan:

a. De Kommunistische Arbeiders Partij (K.A.P.).
b. De Groepen van Internationaal Communisten (G.I.C.), en
c. De Concentratie van Raden-Kommunisten te Utrecht.

Op 12 November 1932 kwamen de vertegenwoordigers van al deze groepen in een conferentie te 's-Gravenhage bijeen.

Op de vraag of en hoe de Raden-Kommunisten aan conflicten moeten deelnemen, kon geen overeenstemming worden verkregen.

De belangrijke voor deze groepen op te lossen vraag, met betrekking tot de taak bij bedrijfsbezetting, kon niet worden behandeld.

Het orgaan van de L.A.O. is genaamd "Spartacus". Het verschijnt £ maal per maand. Het eerste nummer verscheen op 1 Juli 1932. Op 15 September 1933 werd een aanvang gemaakt met de uitgave van den 2den jaargang, waarvan op dien datum het eerste nummer verscheen.

Administratie en Redactie zijn gevestigd: Millinxstraat 28a. te Rotterdam (Zuid).

De organisatie deed den laatsten tijd niet veel van zich hooren, behalve dat in November 1933 een extra editie van het orgaan "Spartacus" uitkwam, geheel gewijd aan den Rijksdagbrand te Berlijn en waarin het inmiddels opgericht z.g. "Internationale Van der Lubbe Comité", Van der Lubbe in bescherming nam.

De Secretaris van het Comité (de uitgeefster van het z.g. Roodboek) is: W.J.van den Heuvel, geb. 19.1.1909 te 's-Hertogenbosch, wonende te Amsterdam. Financieele steun verleende: W.Strijdhorst te Haarlem.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

V. a. . De COMMUNISTISCHE PARTIJ HOLLAND (C.P.H.).

De volledige naam der C.P.H. is: "Communistische Partij Holland, Sectie der Communistische Internationale".

Organisatie der partij:

Deze is voor alle secties der Communistische Internationale gelijk en is gebaseerd op den grondslag van het "democratisch centralisme".

Op den voorgrond staan: onvoorwaardelijke erkenning der besluiten van hoogere partij-organen door lagere; strenge partijdicsipline en vlugge doorvoering van de besluiten van het EKKI (Executief Komitee Kommunistische Internationale te Moskou) en van de leidende partij-organen zooals het z.g. WEST EUROPEESCH BUREAU te Parijs.

De leden maken - zoo eenigszins mogelijk - deel uit van de belangrijkste eenheid der partij "de bedrijfscel".

De bedrijfscel is het fundament van de geheele partij-organisatie, de "motor onder de arbeiders". De bedrijfscel is de drager van de acties der partij in het bedrijf en wordt - ook door de partij - als illegale organisatie beschouwd.

De bedrijfscel wordt gevormd, zoodra drie partijgenooten in een bedrijf werkzaam zijn. Is dit niet het geval, dan wordt een verzamelcel gevormd. Dit is een cel, samengesteld uit 1 of 2 arbeiders uit het eene bedrijf met 1 of 2 arbeiders uit een in de nabijheid gelegen bedrijf of een bedrijfscel, waarbij 1 of 2 arbeiders uit een ander bedrijf zijn ingedeeld.

De taak van de leden van een verzamelcel is allereerst, om zoo spoedig mogelijk deze cel om te zetten in normale bedrijfscellen. Een machtig wapen in handen van de bedrijfscel is de Bedrijfskrant.

De leden, die niet in een bedrijf werken, worden in straatcellen ingedeeld. Deze zijn de "motor NAAST de arbeiders". Zij staan in beteekenis verre achter bij de bedrijfscellen. Zij hebben tot taak allerlei straat-acties te bevorderen b.v. onder de werkloozen bij stempellokalen, huur-acties, acties tegen prijsopdrijving, enz..

De cellen kiezen verantwoordelijke celbesturen, die uit 3 tot 7 leden bestaan.

Ter bevordering van het plattelandswerk is het systeem van "peetschappen" over dorpen of bepaalde streken toe te passen, waardoor een cel of afdeeling verantwoordelijk wordt gesteld voor de actie in die gebieden.

De "Sectie" is de samenvatting van alle cellen of individueele leden van een stadsdeel. Aan het hoofd daarvan staat het "sectiebestuur". De hoogste partij-instantie in een stadsdeel is de huishoudelijke ledenvergadering der sectie, of - indien de sectie is onderverdeeld in cellen - de sectie-conferentie.

De "afdeeling".

Hiervoor zijn verschillende organisatie-vormen mogelijk. In den regel heeft het afdeelingsbestuur de leiding van een stad.

Het "onderdistrict" met een "onderdistrictsbestuur" en een "onderdistricts-conferentie", welke de hoogste instanties zijn in een bepaald gebied. In de stad of in het dorp, waar het onderdistricts-bestuur zetelt, wordt het partijwerk geleid door het onderdistrictsbestuur en vervalt de stads- of afdeelingsleiding.

Het "district" met een "districtsbestuur" en een "districts-conferentie", welke laatste elk half jaar moet worden gehouden. De districts-conferentie kiest de gedelegeerden voor het "partij-congres". De stad, in welke het districtsbestuur zijn zetel heeft, heeft geen eigen partijleiding. De werkzaamheden in deze stad worden door het districtsbestuur geleid.

De "partij-conferentie". Deze vindt in den regel twee maal per jaar plaats. De besluiten dezer conferentie worden eerst na hun bevestiging door het partijbestuur van kracht.

Het "partij-congres". Het partij-congres is de hoogste instantie der partij en wordt in den regel jaarlijks eenmaal in overleg met het EKKI door het partijbestuur bijeengeroepen.

Het "partijbestuur". Dit is het hoogste orgaan der partij gedurende den tijd, dat het partij-congres niet samenkomt. Het vertegenwoordigt de partij in en tegenover andere partij-instellingen, sticht verschillende organen der partij; leidt de gezamenlijke politieke- en organisatorische werkzaamheden; benoemt de redactie van het centraal orgaan, dat onder zijn leiding en controle werkt, enz..

Het Partijbestuur kiest een "Politiek Bureau", en een "secretariaat" uit zijn midden ter uitvoering van de loopende politieke- en organisatorische werkzaamheden.

Tenslotte nog een enkel woord over de "fracties", door niet ingewijden zoo dikwijls met "cellen" verward.

In alle buiten de partij staande Arbeiders- en Boerenorganisaties en hun werkorganen (vakvereenigingen, coöperaties, cultuur, ontwikkelings, sport, en andere vereenigingen, fabriekscommissies, werkloozenvereenigingen, op congressen en conferenties, in gemeenteraden en parlementen enz.), waarin zich tenminste 2 communisten bevinden, moeten ter verhooging van den invloed der partij en ter verwezenlijking van haar politiek in buiten de partij staande kringen, communistische fracties worden gevormd. De communistische fracties kiezen hun besturen, waarvoor de bevestiging der competente partijleiding noodig is.

Ledental der C.P.H.

Op 1 Februari 1930 telde de partij 1100 leden en 40 afdeelingen.
Op 1 Dec. 1932 telde de partij 5420 leden en 107 afdeelingen.
Op 1 Mei 1933 telde de partij 6200 leden en 125 afdeelingen.
Het aantal afdeelingen bedroeg op 3 October 1933 totaal 148 over de Provinciën als volgt verdeeld:

Groningen	27
Friesland	20
Drente	7
Overijsel	8
Utrecht	5
Noord-Holland	35
Zuid-Holland	23
Gelderland	15
Noord-Brabant	4
Limburg	3
Zeeland	1
	148

Op 1 Januari 1934 bedroeg het ledental: 5700, terwijl er 148 afdeelingen waren. Dat de C.P.H. op 1 Mei 1933 6200 leden zou hebben geteld, is onwaarschijnlijk. Immers Ir.Struyk (geb. 8.4. 1897 te Rotterdam), een der leiders, verklaarde in Nov.1934, dat het ledental in April 1933: 5665 bedroeg.

Hoogstwaarschijnlijk

Hoogstwaarschijnlijk heeft de C.P.H. in October 1934 p.m. 4000 leden geteld.

Amsterdam telt plm. 1700 à 1800 leden, verdeeld over 10 secties. Elke sectie is onderverdeeld in een aantal straatcellen, welke genummerd zijn. Elke cel heeft een nummer, bestaande uit 3 cijfers. Het 1e cijfer geeft het nummer van de sectie aan; de twee laatste het nummer van de cel in de betrokken sectie. Bijv. cel 110 is de 10e cel in de 1e sectie (Eilanden-Indische Buurt).

Actier der C.P.H. in 1934.

De voornaamste actie, door de C.P.H. in 1934 op touw gezet, en tevoren met veel reclame aangekondigd, was wel de z.g. "Hongermarsch" ter gelegenheid van de opening der Staten-Generaal op 18 September 1934.

Het aantal deelnemers aan dezen Hongermarsch stond in geen verhouding tot den geweldigen ophef, welke tevoren van de zaak was gemaakt. De "marsch" heeft zich in de meeste gevallen beperkt tot het zich in gehuurde autobussen naar den Haag laten rijden.

De relletjes ter gelegenheid van de steunverlaging in begin Juli van dit jaar, zijn, zooals thans wel zeker vaststaat, niet van te voren door de C.P.H.-leiding georganiseerd. Dit blijkt wel ten duidelijkste hieruit, o.a., dat de C.P.H.-leiding toen reeds al hare aandacht geconcentreerd had op de Hongermarsch, en niet op de steunverlaging. Als "note gaie" kan nog worden vermeld, dat het geheele partijbestuur der C.P.H. op den dag van den inval door de justitie bij de Tribune, spoorloos verdween, en pas na een 4-tal dagen, toen de ongeregeldheden geheel waren bedwongen en geen arrestaties meer plaats vonden, weer "boven water" kwam; terwijl gedurende de relletjes geen sprake is geweest van "leiding geven" door het Partijbestuur, zooals overtuigend is gebleken.
Niettemin heeft de voortdurende propaganda der C.P.H. de volksgeest in den loop der laatste jaren ontegenzeggelijk meer vatbaar gemaakt voor revolutionnaire inblazingen. Doch van een complot was in Juli 1934 geen sprake; men had hier te doen met een spontane uitbarsting alhoewel later gaandegehouden door de revolutionnairen.

Belangrijk is ook de in de tweede helft van 1934 ingezette actie tot vormen van een EENHEIDSFRONT, met andere revolutionnaire vereenigingen. Een streven in die richting, "van onder op" heeft steeds bestaan, doch thans wendde de C.P.H. zich met desbetreffende voorstellen tot de besturen van S.D.A.P., N.V.V., O.S.P. en het N.A.S., voorloopig slechts tot het voeren van gezamenlijke actie tegen het fascisme, tot steun van de Spaansche opstandelingen e.d.,

Het is niet aan twijfel onderhevig dat een en ander geschiedde op van uit Moscou ontvangen bevelen en dat deze actie ten nauwste verband houdt met de gewijzigde buitenlandsche politiek van Sovjet-Rusland (toetreding tot den Volkenbond en sluiten van bondgenootschappen e.d.). In bijna alle Europeesche landen werden dergelijke pogingen ondernomen, waarbij succes werd behaald in Frankrijk, Spanje, Oostenrijk en het Saargebied.

In Nederland stelden de S.D.A.P. en het N.V.V. zich absoluut afwijzend tegenover deze voorstellen. De O.S.P., de R.S.P. en het N.A.S. verklaarden wel te voelen voor gezamenlijke actie van alle links-revolutionnaire organisaties, doch alleen op een basis, waarbij men zich beperkt tot de punten, waarover men het gezamenlijk eens is, doch weigeren ten eenen male te voldoen aan de door de C.P.H. gestelde eisch van "onvoorwaardelijke ondersteuning van de consequente vredespolitiek van de Sovjet-Unie".

Deze

Deze vredespolitiek van de Sovjet-Unie vormt thans een punt van heftigen strijd in de linksche beweging, zonder dat verwacht kan worden dat tot overeenstemming zal worden gekomen.

De voornaamste leiders in de C.P.H.:

Voorzitter van het Partijbestuur is L.L.de Visser, geb. 21 Mei 1878 te Delfshaven, wonende te 's-Gravenhage.

Secretaris van het Partijbestuur is C.J.P.Schalker, geb. 31 Juli 1890 te 's-Gravenhage, wonende te Amsterdam.

Het Partij-Bureau der C.P.H. is gevestigd: Amstel 268 te Amsterdam.

Het aantal communistische leden van de Staten-Generaal bedraagt vier, te weten: L.L.de Visser, D.Wijnkoop (geb. 11.3.1876 te Amsterdam), C.J.P.Schalker en Roestam Effendi (geb.13.5.1903), leden van de Tweede Kamer.

N.Beuzemaker (geb. 6.12.1902 te Amsterdam), en Th.A.Struik, spelen nog steeds een belangrijke rol in de C.P.H..

De C.P.H. heeft de noodzakelijkheid gevoeld, zich te moeten beschermen tegen spionnen en provocateurs. Daartoe is een z.g. "Beveiligings-Apparaat" ingesteld, gevestigd in het partijbureau, Amstel 268 Amsterdam. Leider is: D.Goulooze (geb. 28.4.1901). Ieder partijgenoot, die iets dienaangaande mede te deelen heeft, moet dit in gesloten couvert doen, en zenden aan perceel Amstel 268; achterop het couvert moet een B geplaatst worden.

Blijkbaar heeft de C.P.H. iets geleerd van hare Duitsche zuster de K.P.D.!

J.H.Jetten, geb. 19.11.1909 te Amsterdam (Transvaalstraat 7 hs. of p/a Samuel Slagter, geb. 11.9.1914 te Amsterdam, Daniel Theronstraat 37.I.) is door de partij (C.P.H.) aangesteld een lijst aan te leggen van de organisatie-vijandelijke elementen.

V. b. DE COMMUNISTISCHE PERS.

DE TRIBÜNE.

Het dagblad "De Tribune", was tot 7 Juli 1934, den datum waarop de Justitie een inval aldaar deed, en de persen inbeslag nam, gevestigd in perceel Amstel 85 te Amsterdam. Dit gebouw bevatte:

1e. DE TRIBUNE.

Van 7 tot 14 Juli 1934 is de Tribune niet verschenen. Wel werden in diverse gemeenten gedrukte of gecyclostyleerde Tribunes van klein formaat met afwijkenden inhoud verspreid.

Vanaf 14 Juli 1934 verscheen de Tribune weer, alhoewel aanvankelijk in kleiner formaat; zij werd tot heden, met een korte onderbreking gedrukt bij de fa. Dijkman, Nassauplein 1, te Amsterdam.

De administratie werd ondergebracht in perceel Alb.Thymstraat 6 huis en 1e étage te Amsterdam, alwaar ook de redactie van de Tribune zetelt. Deze laatste bestaat thans uit: N.Beuzemaker, Y.S. Schilp (geb. 24.6.1899 te Wormerveer), J.Wiesebron (geb.11.8.1888 te Hellevoetsluis) en A.J.Koejemans (geb.20.4.1903 te Rotterdam).

Met de administratie zijn belast: J.J.Lindeman (geb.1.8.1897 te Amsterdam), N.J.van der Drift (geb.13.2.1905 te Amsterdam) (pseudoniem: v.d.Stroom) en F.Clerkx (geb.28.1.1891 te Geertruidenberg; pseudoniem: Boersma).

Het perceel werd gehuurd op naam van Louwechien De Jong ("Gini"), geb. 14.2.1914 te Amsterdam, welke met administratief werk voor de Tribune is belast, en in bedoeld perceel werkzaam is.

Het

Het aantal abonné's op de Tribune is sterk fluctueerend.
Het bedroeg in het 1e halfjaar van 1934:
Dagabonné's: plm. 7500, waarvan te Amsterdam 3200;
Woensdag- en Zaterdagabonné's: 3400.
Thans bedragen deze getallen naar schatting resp. plm. 7700 en 2550, waarvan te Amsterdam plm. 3200 (zonder Woensdag- en Zaterdaglezers) en te Rotterdam 680 (incl. kiosken).

Hieronder volgt een oplagestaatje van de Tribune in de week van 14 tot 19 Januari 1935.

Maandag 14 Jan:	1e post : 4625 2e post : 350 Amsterdam: 5225	(Rotterdam inbegrepen) (het Noorden) (plm.330 nos. voor 33 kiosken inbegrepen). In deze getallen zijn plm.1200 gratisnos. inbegrepen),
Dinsdag 15 Jan:	1e post : 4900 2e post : 600 Amsterdam: 5200	(hierin ook Woensd.en Zat.lezers inbegrepen). Op dezen datum werden 5200 nos. extra gedrukt voor uitslag Saarstemming.
Woensdag 16 Jan:	1e post : 7040 2e post : 350 Amsterdam: 5200	(Woensd.en Zat.lezers inbegrepen).
Donderdag 17 Jan:	1e post : 4600 2e post : 350 Amsterdam: 4330.	
Vrijdag 18 Jan:	1e post : 4760 2e post : 1635 Amsterdam: 4215	(hierin ook Woensd.en Zat.lezers inbegrepen en colp.nos.).
Zaterdag 19 Jan:	1e post : 10660 2e post : 370 Amsterdam: 6515	(hierin Woensd.en Zat.lezers,alsmede colp. en gratisnos.inbegrepen) (colp.nos. enz. inbegrepen).

2e. N.V. BOEK- en KUNSTDRUKKERIJ "ATALANTA".

Volgens inschrijving in het Handelsregister is Directeur: C.Kuyper (geb. 31.7.1900 te Wormerveer) wonende te Amsterdam. Kuyper is dagelijks werkzaam in de expeditie van de drukkerij Dijkman, Nassauplein 1 te Amsterdam.

De N.V.Atalanta werd door de Arr.Rechtbank te Amsterdam, tengevolge van een aanvrage van den Raad van Arbeid, aldaar, in staat van faillissement verklaard. Het Gerechtshof vernietigde dit vonnis echter op 13 Augustus 1934. De Hooge Raad verwierp het cassatieberoep daartegen van den Raad van Arbeid, laatstelijk bij arrest d.d. 14 December 1934. Op 18 Jan.1935 werd de N.V.Atalanta andermaal failliet verklaard, ten verzoeke van den Raad van Arbeid en eenige andere crediteuren.

Toen de N.V. Atalanta failliet werd verklaard, werden de transacties verricht door de N.V.Maatschappij tot exploitatie van gebouwen, directeur A.W.Dupont (geb.1.12.1874 te Rotterdam), (tot op den datum van den inval boekhouder bij de Tribune c.q. Atalanta); gevestigd

Jacob

Jacob Ruysdaellaan 13 te Bussum (woonplaats van Dupont). Deze N.V. heeft 1 Januari 1934 de perceelen Amsteldijk 10 en Govert Flinckstraat 367-369, waarin het nieuwe gebouw van de Tribune zou worden gevestigd, voor f.6000.- per jaar gehuurd van Mevrouw Verwey te 's-Gravenhage. De N.V. verhuurde op haar beurt de perceelen weer voor f.10.000 per jaar aan Atalanta.

In verband met voorstaande verklaarde de makelaar Hus, dat A.C.Dupont (geb. 20.12.1894 te Tremegnias), Directeur der Maatschappij tot exploitatie van gebouwen te Amsterdam, wonende Jacob Ruysdaellaan 13 te Bussum, om een onderhoud had verzocht met de eigenares van perceel Amsteldijk 10. Dit onderhoud werd hem niet toegestaan. Hij heeft toen schriftelijk verzocht, van zijn verplichtingen t.a.v. het huren van genoemd perceel (met 5 jaren optie) te worden ontheven, aangezien hij financieele tegenslagen heeft gehad. Tot op heden had hij aan zijn verplichtingen kunnen voldoen "omdat de familie was bijgesprongen". 1 October j.l. moest weer f.1500.- betaald worden. Dit 4e kwartaal is in 3 maandelijksche termijnen van f.500.- voldaan. Begin Januari 1935 verzocht Mr.Simon de Jong (geb. 20.8.1896 te Amsterdam) namens de N.V. om uitstel van de verdere betalingen, wegens financieele moeilijkheden. Namens de eigenares is geantwoord, dat bij niet-betaling het faillissement zou worden aangevraagd. De voor rekening van de eigenares uit te voeren verbouwingen waren reeds klaar vóór de inbeslagname van de Tribunepersen. Met de, daarna voor rekening van den huurder te treffen voorzieningen, is echter nooit een aanvang gemaakt.

Behalve door de justitie, werd ook door de eigenaar van perceel Amstel 85, hetwelk door D.Hartog, Koninginneweg 135, in 1930 voor f.2000 per jaar verhuurd was aan de N.V.Atalanta, een pandbeslag gelegd op de persen der N.V.. De persen zijn inmiddels overgebracht naar de Griffie (hulpgebouw).

Het is vrij zeker, dat de Tribune gedurende den eerstvolgenden tijd gedrukt zal blijven worden bij de fa. Dijkman, en men de plannen voor het z.g. "groot krantenbedrijf" zal opgeven. De fa. Dijkman zou reeds f.10.000 te vorderen hebben terzake van drukkosten van communistische lectuur.

Verdere organen der C.P.H. zijn:

a. DE MAASECHO, revolutionnair arbeiders weekblad voor Rotterdam en omstreken, waarvan het eerste nummer op 1 Augustus 1931 verscheen. Redactie en Administratie: Tuindersstraat 85 te Rotterdam. Administratief leider is: J.G.Krüg (geb.8.6.1897 te Rotterdam) onder het pseudoniem van: J.Angk. Aantal abonné's: 150. Verschijnt met ingang van 18 Jan.1935, voorloopig niet meer wegens (verm. financieele) moeilijkheden met den drukker.

b. ECHO VAN HET NOORDEN, revolutionnair weekblad voor de provincies Groningen, Friesland en Drente, waarvan het eerste nummer op 1 Mei 1932 verscheen. Correspondentie adres: Roodeweg 33, Groningen.

c. COMMUNISME; Maandblad. Tot voor kort uitgegeven onder den naam "De Communist". Redactie en Administratie: Amstel 272 te Amsterdam. Het aantal abonnementen op "De Communist" is van circa 7000 (circa 1½ jaar geleden) teruggeloopen tot 2500 op 1 Januari 1934.

d. DE ANVAL, colportageblad van het District Noord-Holland-Utrecht der C.P.H., welk blad d.d. 2 September 1933 in een oplaag van 12.500 exemplaren verscheen. Het 2e nummer verscheen op 6 November 1933. Redactie-adres: Amstel 268, Amsterdam.

e.

e. De ROODE POST, weekblad voor Marxistisch-Leninistische scholing; verschijnt sinds September 1934 in een oplage van plm. 3000 exemplaren. Administratie L Seegers (geb. 19.5.1891 te Amsterdam) wonende te Amsterdam. Inderdaad berust de leiding bij C.Kuyper te Amsterdam.

f. ARBEIDERS INFORMATIE BULLETIN (A.I.B.). Op 9 December 1933 verscheen dit blaadje met het doel de redacties van bedrijfs- stempel- en buurtkranten richtlijnen te geven betreffende politieke gebeurtenissen. Het bevat korte artikelen en informaties. Administratie gevestigd bij den brochure-handel "Amstel" Nieuwe Prinsengracht 29 te Amsterdam. De prijs bedraagt 3 cts.

Hoewel niet bepaald een orgaan van de C.P.H. dient als communistisch, althans "Sovjet-Rusland-freundlich" getind blad nog te worden genoemd: Het weekblad "NIEUWE TIJD", medio 1934 opgericht onder leiding en redactie van den voormaligen secretaris van de V.A.R.A. G.J.Zwertbroek, wonende te Hilversum. Bekend is dat Zwertbroek redactie-vergaderingen hield met de bekende communisten: A.S.de Leeuw (geb. 15.5.1899 te Amsterdam) en N.Beuzemaker. Eind Januari 1935 legde Zwertbroek de redactie neder, daar hij in verband met zijn arbeid voor de V.V.S.U. geen tijd kon vinden voor de redactie. Als redacteur treedt thans op, de als medewerker van de V.A.R.A. ontslagen Martien Beversluis, met medewerking van den communist Nico Rost (geb. 21.6.1896 te den Haag), redacteur van "Linkse Front", G.J.Zwertbroek en J.P.L.de Vries (geb. 9.3.1899 te Amsterdam), de secretaris van de met de V.V.S.U. na verbonden Soc.Arb. Radio Organisatie (V.A.R.O.).

Het administratie-adres van de "Nieuwe Tijd" is: J.W.Keemink (geb.22.4.1900 te Amsterdam) te Helmerstraat 203 aldaar.

Het Agentschap "Amstel", gevestigd Amstel 268 te Amsterdam is het officieele lichaam, dat zorg draagt voor de verspreiding en den verkoop van communistische lectuur, alsmede van brochures, welke vanwege de C.P.H. worden uitgegeven

Leiders zijn: L.van Lakerveld (geb. 13.4.1895 te Utrecht) en D.Goulooze te Amsterdam. De concubine van Goulooze, L.Wolters (geb. 27.9.1903 te Groningen) drijft in perceel Hemonystraat 5 te Amsterdam de uitgeverij "Pegasus", welke een deel van de werkzaamheden van het agentschap "Amstel" heeft overgenomen.

V. c. COMMUNISTISCHE JEUGD BOND (C.J.B.).

De organisatie van den C.J.B. is evenals die van de C.P.H. gebaseerd op den grondslag van het "democratisch centralisme". Ook wat den vorm van organisatie betreft is die van den C.J.B. gelijk aan die van de C.P.H..

De Kommunistische Jeugd Internationale (K.J.I.) te Moskou is het leidende orgaan, wier besluiten onvoorwaardelijk door den C.J.B. moeten worden doorgevoerd.

De verhouding van de C.P.H. tot den C.J.B. is, dat deze berust op een nauwe samenwerking, welke o.a. tot uiting wordt gebracht in de vertegenwoordiging van een afgevaardigde van het P.B. der C.P.H. in dat van het Hoofdbestuur van den C.J.B. en omgekeerd.

Deze vertegenwoordiging wordt, voor zoover dit mogelijk is, ook toegepast in de besturen van de lagere partij-instanties, districten, secties enz..

Naast de algemeene taak - het organiseeren van de jeugd - is de C.J.B. het aangewezen lichaam voor het voeren van actie in het Leger en op de Vloot, door middel van z.g. "soldaten-cellen".

Deze

Deze actie is niet gericht op het propageeren van de leuze: "Algemeene dienstweigering". Toch wordt het "onbetrouwbaar maken van het leger" als taak van de soldaten-cellen beschouwd.

Als leiders van den C.J.B. treden op:
Ch.Smit (geb. 11.9.1907 te Amsterdam) pseudoniem Hans Klein, die einde Augustus 1930, na een 2½ jarig verblijf in de Sovjet-Unie, in Nederland terugkeerde, en toen met de leiding van den C.J.B. werd belast;
J.Kleuver (geb.3.9.1908 te Velsen); welke de functie van org. secretaris vervult; en
H.Sterringa, politiek-secretaris, (geb. 24.1.1910 te Groningen).

De actie tot het werven van leden, die van den C.J.B. uitgaat, is over het algemeen niet groot. Dit werd in Maart 1933 vanwege de Communistische Jeugd Internationale erkend, daar deze tot de conclusie kwam, dat in de meeste gevallen de Secties van de Communistische Jeugd Internationale niet in staat waren, de leuze van het IIe Plenum, n.l. "Inhalen en voorbijstreven van de Partij in ledental" tot werkelijkheid te brengen.

Het ledental van den C.J.B. bedroeg in 1930 ongeveer 3 à 400, einde Juli 1933 ongeveer 1300.

De z.g. Pioniersbeweging, waarvan M.Dinkela (geb. 21.11.1914 te Zuidhorn) leidster is, telt ongeveer 1500 leden. Orgaan "De Trommel".

Het orgaan van den C.J.B., genaamd "De Jonge Arbeider" zou ingaande Januari 1933, twee maal per maand verschijnen, doch aan dit plan is, op grond van financieele moeilijkheden, geen algeheele uitvoering gegeven kunnen worden. Het heeft een oplaag van 2500 exemplaren.

Een speciaal programmapunt van den C.J.B. is het voeren van actie onder de dienstplichtigen. Met betrekking tot deze actie nam het congres van den C.J.B., gehouden 27-29 Juli 1933 te Amsterdam, een resolutie aan, waarin het volgende werd bepaald:

> "In het leger en op de vloot moeten de communistische cellen worden opgebouwd. Deze cellen geven hun soldatenkranten uit en maken de revolutionnaire propaganda onder soldaten. Het werk van den C.J.B. mag zich daartoe echter niet beperken. Niet alleen onder de in actieven dienst zijnde jongeren moet het werk worden gedaan, ook onder hen, waarvan wij weten, dat zij in dienst gaan en onder de soldaten, die den dienst reeds hebben verlaten. Een recruten-organisatie moet worden opgericht, die avonden organiseert, radio-luister-avonden, zorgt voor rechtskundig advies voor de soldaten en den strijd organiseert voor de kleinste eischen van de lotelingen en de recruten, zoo b.v. koffers voor de soldaten, goede cantines, 24 uur verlof, betere soldij en vacantie, werk na afloop, enz."

Einde Juli 1934 zou te Utrecht een soldatenconferentie zijn gehouden. Berichten hierover moesten worden gezonden aan perc. Legmeerstraat 63 te Amsterdam, en niet aan het Partijbureau, Amstel 268. In perceel Legmeerstraat 63,2 woont de bekende H.Sterringa.

Tijdens de Juli-onlusten had de C.J.B. een PERSDIENST georganiseerd, welke door middel van koeriers de berichten omtrent de gebeurtenissen in de verschillende woonwijken bekend maakte.

Medio October 1934 werd opgericht de z.g. "Roode Brigade" bestaande uit 5 personen, die in vergaderingen van den C.J.B. voor het noodige divertissement zorgt.

Op 1 April 1934 werd te Amsterdam een anti-fascistisch jeugdcongres gehouden. Het initiatief daartoe nam H.J.van de Oudeweetering (geb. 4.6.1914 te Amsterdam), terwijl ook Franken (pseudoniem voor A.D.Schoonenberg, wonende te Amsterdam) een vooraanstaande rol speelde.

V.c.

V. c.1. LANDELIJK VERBOND VAN RECRUTEN-COMITE'S.

Evenals de leiding van de C.P.H. gebruik maakt van mantelorganisaties, om invloed op de massa te krijgen, heeft de C.J.B. voor deze actie (onder dienstplichtigen) een afzonderlijke organisatie gesticht onder den naam van "Landelijk Verbond van Recruten-Comité's".

Dat deze organisatie de mantelorganisatie van den C.J.B. is, blijkt uit den inhoud van een door het Verbond uitgegeven orgaan "De Dienstplichtige", waarin onder den titel "Wat wij willen" het volgende voorkomt:

"Om tegen al deze verschillende verslechteringen en onrechtvaardige behandelingen tijdens den diensttijd van Jan de Soldaat, te strijden, alsmede voor hun belangen en eischen (werk of ondersteuning) voor en na den diensttijd op te komen is het noodzakelijk, dat de dienstplichtigen zich organiseeren in comité's in de kazernes en op de vloot en in plaatselijke afdeelingen aangesloten bij het L.V.V.R., om gemeenschappelijk deze actie te voeren, tegen de willekeur van de militaire autoriteiten, daarbij steunend op de ervaring van de recrutenorganisaties in Polen, Tsjecho-Slowakije enz., waar het hun gelukt is door middel van gemeenschappelijken strijd hun eischen inzake vrij reizen en verhooging van soldij ingewilligd te krijgen."

Van dit orgaan is het eerste nummer verschenen in September 1933. Als correspondent stond vermeld: J.Dekker, Hoofdweg 155 huis te Amsterdam. Dit is een schuilnaam voor A.A.van Gelder (geb. 19.9. 1899 te Amsterdam), die op dit adres woonachtig is.

Thans staat als correspondentie-adres vermeld: Laagte Kadijk 16 hs. te Amsterdam, J.Hofstede. Deze laatste naam is een pseudoniem van A.W.Veen, wonende aldaar.

H.Sterringa en zijn concubine Pip Wiessing, spelen een voorname rol bij de verspreiding van "De Dienstplichtige".

V. c.2. PROLETARISCH KINDERKAMP FONDS (Pro-Ki-Fo.).

Een soortgelijke vereeniging als de A.J.C. bij de S.D.A.P., is de Pioniersbeweging bij de C.P.H..

Tot steun aan de Pioniersbeweging is het "Pro-Ki-Fo" gesticht, speciaal om de kinderen in de gelegenheid te stellen in den zomer naar een kinderkamp te gaan (Kampeeren, enz.).

De steunbeweging, die over het geheele land is georganiseerd, bracht tot 20 October 1933 de somma van f.3748,33 op.

In 1933 werd het Kinderkamp te Bergen gehouden en wel van 7 tot 16 Augustus. Tijdens het kampeeren zijn in het kamp en omgeving door de kinderen baldadigheden gepleegd en aan de burgers werd overlast veroorzaakt. Het gevolg van een en ander was, dat de Gemeenteraad van Bergen een kampeerverbod uitvaardigde.

Het fonds hield einde April 1934 een tentoonstelling te Amsterdam.

V. d. REVOLUTIONNAIR SOCIALISTISCHE VROUWEN BOND (R.S.V.B.).

De Revolutionnair Socialistische Vrouwen Bond (R.S.V.B.) is op 22 Januari 1927 opgericht. Aanvankelijk was dit de eenige bond, welke de actie onder de vrouwen leidde. In 1929 voltrok zich ook in dezen bond een scheuring, welke als gevolg van de verhoudingen, welke tusschen het P.B. der C.P.H. en de leiding van het N.A.S. waren ontstaan. De oprichting van den N.A.S. Vrouwenbond had dit tengevolge.

Nadien

Nadien is de R.S.V.B., de organisatie van de C.P.H. tot het voeren van de communistische propaganda onder de vrouwen.

Door wederzijdsche vertegenwoordiging in de besturen komt de samenwerking, welke tusschen de C.P.H. en den R.S.V.B. bestaat, tot uiting.

De invloed van dezen bond is gering.

Hij gaf een maandblad uit genaamd "Vrouwenstrijd", waarvan als redactrice optrad: W.Alma-Willemse (geb. 17.6.1897 te Haarlem) wonende te Amsterdam (pseudonim Brecht Takes).

Als leidster van den bond fungeert: L.de Vries-De Hondt (geb. 23.1.1885 te Amsterdam) wonende te Amsterdam.

Den laatsten tijd werd niet veel meer van den Bond vernomen. Waarschijnlijk is haar taak ten deele overgenomen door het Vrouwen Strijd Comité, waarin De Vries-De Hondt voornoemd, ook een vooraanstaande plaats inneemt. (Zie Hoofdstuk Ve,6).

V. e. MANTEL ORGANISATIES VAN DE C.P.H.

1. VEREENIGING VRIENDEN VAN DE SOVJET UNIE (V.V.S.U.).

De Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie (V.V.S.U.) is in Januari 1928 opgericht onder den naam van Vereeniging voor Volkscultuur (V.V.V.C.) en is aangesloten bij de op 7 November 1927 te Moskou opgerichte "Internationale Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie".

Het Internationale Comité dezer vereeniging bestaat uit: Grenier (Frankrijk); Brown (Engeland) en Van het Reve (geb. 11.4. 1892 te Enschede) Holland.

In het kort kan de voornaamste taak van de V.V.S.U. aldus worden samengevat: "Het populariseeren van de"groote" overwinningen der arbeiders en boeren van de Sovjet-Unie, die het socialisme verwezenlijken, te verbinden met de scherpste bestrijding van alle Sovjet-vijandige tendenties".

De V.V.S.U. stelt zich blijkens haar statuten, welke zijn aangenomen op het Landelijk Congres van de V.V.S.U., gehouden op 15 en 16 April 1933, ten doel:

a. Zoo ruim mogelijke kennis te verspreiden over den opbouw van het socialisme in de Sovjet-Unie en zoo nauw mogelijk contact tot stand te brengen tusschen de arbeiders en boeren der S.U. en van Nederland en hun organisaties.
b. Het mobiliseeren van de Nederlandsche arbeiders en werkende boeren, om daadwerkelijk alle aanvallen op de S.U. af te slaan, in de eerste plaats door het adviseeren en organiseeren van het verzet tegen elken vorm van imperialistische oorlogsvoorbereidingen.
c. Het organiseeren van delegaties van arbeiders, boeren, intellectueelen, kunstenaars enz. naar de Sovjet-Unie.
d. De bevordering van de cultureele ontwikkeling van de Nederlandsche arbeidersklasse in het algemeen, in de eerste plaats door haar in voortdurende aanraking te brengen met de nieuwe cultuur.

De vereeniging tracht dit doel te bereiken door:

a. Het organiseeren voor haar leden van lezingen, voordrachten, cursussen, concerten, film-tooneel-cabaretvoorstellingen, studiereizen en tentoonstellingen: door middel van pers en vergaderingen en alle verdere middelen, die dienstig kunnen worden geacht ter bereiking van het gestelde doel;
b. Door het uitgeven van een periodiek, als orgaan der vereeniging;
c. Door stelselmatig en geregeld contact met gelijkgezinde organisaties.

In

In 1934 deelde het Hoofdbestuur in een circulaire mede, dat alle acties binnen de perken der wet moesten worden gevoerd, vanwege het bovenpartijdige karakter der organisatie. De onwaarheid hiervan blijkt duidelijk uit het feit, dat de Hoofdbestuurder I.van Loen (geb. 6.1.1896 te Amsterdam) de officieele vertegenwoordiger van de C.P.H. in het V.V.S.U.-hoofdbestuur is!

In het afgeloopen jaar heeft de V.V.S.U., om het in de statuten vermelde doel te kunnen bereiken, verschillende der eveneens daarin vermelde middelen toegepast.

Het zenden van arbeiders-delegaties en de actie voor die uitzending gevoerd, vormde wel een der voornaamste propaganda-middelen.

De eerste delegatie van dit jaar, de 6e sinds het bestaan van de V.V.S.U., vertrok op 25 April 1934, nadat tevoren reeds een vrouwendelegatie, waaronder o.a. J.N.Blanken-Gordijn en H.Roelofs-Geerligs (propagandiste van de Nieuw-Malthus.Bond) vertrokken was, naar Rusland.

Op 31 Juli 1934 vertrok een z.g. "Zieken" delegatie van 7 personen naar Rusland, uitgezonden op initiatief van "Co-Arsosa" ("Comité voor uitzending van arbeiders naar Sovjet-sanatoria").

De volgende delegatie, waarvan o.m. deel uitmaakten de ex-secretaris van de V.A.R.A., G.J.Zwertbroek, en verschillende personen, werkzaam in de "oorlogsbedrijven", vertrok 2 November onder leiding van Isr.van Loen, en keerde 3 December d.a.v. terug.

Na zijn terugkomst uit Sovjet-Rusland trad Zwertbroek talooze malen op als spreker op V.V.S.U.-vergaderingen en kan thans worden beschouwd als een van de belangrijkste propagandisten van deze organisatie.

De V.V.S.U. hield op 13 September een meeting in gebouw Apollo te Amsterdam, bezocht door plm. 4000 personen, waar o.a. de kwestie van de erkenning van de Sovjet-Unie door de Nederlandsche regeering weer werd besproken.

De organisatievorm van de V.V.S.U. is in overeenstemming met die van de Communistische Partij Holland.

Het hoofdbestuur is belast met de algemeene leiding der organisatie, waarvoor het tegenover het Landelijk Congres verantwoordelijk is. Het hoofdbestuur wordt in zijn taak bijgestaan door de besturen van de Districten - welke Districten in den regel een Provincie omvatten - en gevormd worden door de afdeelingen, welke in het District zijn gelegen.

Het Districtbestuur is, van conferentie tot conferentie, die twee maal per jaar worden gehouden, belast met de algemeene leiding in het District.

Elk District is weer onderverdeeld in onder-districten, waarvan het bestuur op dezelfde wijze werkzaam is als het District, met dien verstande, dat het ondergeschikt is aan het Districtbestuur.

De Districten en Onderdistricten zijn samenvattingen van een bepaald aantal plaatselijke afdeelingen.

De plaatselijke afdeelingen zijn een samenvatting van secties en bedrijfsgroepen.

De voornaamste vorm van organisatie is, zooals dit ook bij de partij het geval is, de bedrijfsgroep.

Een bedrijfsgroep wordt gevormd door alle leden van de V.V.S.U., die werkzaam zijn in een bedrijf. De bedrijfsgroepen, welke zelfstandige organisaties zijn, zijn ingedeeld bij de sectie, waarin het betreffende bedrijf is gelegen.

De secties worden gevormd door een speciaal gedeelte der stad en zijn een samenvatting van wijken en eventueele buurtgroepen.

De werkzaamheden van een sectie bestaan in het organiseeren en ondersteunen van de bedrijfsgroepen van de in de sectie gelegen bedrijven; het leiden van de straatcolportage en het benutten van elke gelegenheid, welke zich daartoe leent, voor de propaganda en den uitbouw van de V.V.S.U., waarbij de verovering der arbeiders en de boeren in de Sovjet-Unie ten voorbeeld moet worden gesteld. Voorts het organiseeren van radio-luisteravonden, het beleggen van lichtbeelden-, scholing-, en Russische avonden; krachtige ondersteuning van alle door de afdeeling georganiseerde acties.

De buurtgroepen worden gevormd - indien een sectie verschillende buurten omvat - door buurten, die door hun speciale ligging een apart gedeelte vormen.

De buurtgroep organiseert zelf, in overleg met het sectiebestuur, kleine lezingen en werkt in alles samen in sectieverband.

Een wijk wordt gevormd door 20 à 25 huisgezinnen, wonende in één straat of blok. Aan het hoofd hiervan staat een wijkhoofd, wiens speciale taak het is regelmatig de contributie bij de leden op te halen en zegels en kaarten te verkoopen.

De kunst-ochtenden, waarop films worden vertoond, dragen steeds een besloten karakter. De leden moeten om toegang tot deze kunstochtenden te verkrijgen, een zegel koopen van f.0,40, welk zegel, nadat het in het lidmaatschapboekje is geplakt, tevens als toegangsbewijs dienst doet.

Bovendien moet door de leden elke maand worden gekocht een z.g. administratiezegel à 10 cent, dat eveneens in het lidmaatschapboekje moet worden geplakt.

Het kleine zegeltje (met opschrift: V.V.S.U. 10 cent. Administratie bijdrage) is geen administratie-zegel; doch in werkelijkheid is dit het contributie-zegel, hetgeen men maandelijks verplicht is te betalen.

Het groote zegel (met opschrift: Vereeniging van Vrienden der Sovjet-Unie. Een termijn contributie 40 cent) is geen contributiezegel, doch in werkelijkheid is dit het film-zegel, zonder het zegel komt men niet in het theater.

Op deze wijze tracht de V.V.S.U. stedelijke vermakelijkheidsbelasting te ontduiken.

Ten opzichte van het ledental der V.V.S.U. zijn geen andere gegevens beschikbaar dan die, welke door het hoofdbestuur zijn gepubliceerd.

De door het hoofdbestuur in Januari 1935 gepubliceerde gegevens vermeldden 12 districten, verdeeld in 82 afdeelingen met een ledental van 15.000.

In den loop van 1933 was het ledental van 15.000 al bereikt. Ofschoon in 1934 een aantal nieuwe afdeelingen werd opgericht, bleef het ledental toch schommelen om de 15.000.(Het verbod aan ambtenaren enz. om lid te zijn van de V.V.S.U., had ten gevolge, dat honderden personen moesten bedanken). Het district Noord-Holland-Utrecht telt plm. 8500 leden, waarvan te Amsterdam plm.4300. Van de 15.000 leden, zijn plm. 2000 lid der C.P.H..

Het Hoofdbestuur van de V.V.S.U. bestaat uit de navolgende personen:
G.J.van het Reve, politiek-secretaris;
I.Loen (z.n. Van Loen), organ.secretaris;
A.Kurk (geb.3.6.1902 te Amsterdam), penningmeester;
Boolemans;
L.van Lakerveld;
L.v.d.Horst (geb.30.3.1891 te Amsterdam);
M.Eijon (geb. 6.8.1900 te Amsterdam);
J.Wiesebron;
Leenders;
Cardozo;

K.Borst

K.Borst;
Blanken;
Van der Kieft;
Olga Heller (geb. 9.11.1911 te Safed);
S.van Praag (geb.20.11.1888 te Amsterdam);
Van Adrichem (geb. 3.11.1889 te Schüttorf Dld.) Enschede;
P.Langendijk, Enschede;
Vennema, Krommenie.

Op het kantoor der V.V.S.U., Nieuwe Heerengracht 17 te Amsterdam, zijn werkzaam Van het Reve, voornoemd, (z.n. Vanter), Loen voornoemd, H.van der Kieft, E.Wijnkoop (geb. 2.8.1913 te Watergraafsmeer), Leenders, F.Douma, Olga Heller en Manna Veldhuis.
De naam Van der Kieft is een pseudoniem voor: Van Marlen.

Van het orgaan "Feiten uit de Sovjet-Unie" is het eerste nummer in Februari 1932 en het laatste nummer in Januari 1933 verschenen. Het zal echter in brochure-vorm op ongeregelde tijden verschijnen ter behandeling van een bepaald onderwerp.
Voor "Feiten uit de Sovjet-Unie" is in de plaats gekomen het geillustreerde weekblad "Rusland van Heden".
De Redactie en Administratie is gevestigd: Nieuwe Heerengracht No.17 te Amsterdam.
Redacteur is: G.J.M.van het Reve.

In September 1934 lieten de gezamenlijke radio-omroepverenigingen beslag leggen op het orgaan, daar de V.V.S.U. daarin, met schending van de Auteurswet, radio-omroepprogramma's publiceerde. De V.V.S.U. vorderde in kort geding van den president der arr. rechtbank te Amsterdam, dat deze het beslag onrechtmatig zoude verklaren, doch deze vordering werd afgewezen. Sindsdien worden geen omroepprogramma's meer gepubliceerd.
Door fractievorming vanwege de Communistische Partij Oppositie kwam het in Amsterdam tot een scheuring in de V.V.S.U.. De opposant Nebbeling (geb. 4.1.1884 te Amsterdam), lid van het Hoofdbestuur, werd door zijn medebestuurders, leden der C.P.H. (Vanter, Van Loen, Wiesebron en Boekemans) geschorst, terwijl het hoofdbestuurslid Vollinga (geb. 10.5.1906 te de Rijp) zich terugtrok. Dientengevolge scheidde een aantal leden van de Sectie Haarlemmerpoort zich af, en stichtte een nieuwe vereeniging, onder den naam V.V.S.A. (Vereeniging van Vrienden der Sovjet-Arbeiders). Het bestuur bestaat uit: G.J.Nebbeling, voorzitter, J.C.Wentzel (geb.12.3.1908 te Amsterdam) secretaris; P.H.Curière, penningmeester; Posthuma (geb. 24.11.187? te Schagen), ten Bosch, Van Stralen, F.H.G.M.Klardie (geb. 3.1.1905), Ch.Erbé en Steiger, leden.

Het programma van de V.V.S.U.-Oppositie, zooals dit door haar vastgesteld werd, bestaat uit de volgende punten:

1. Handhaving van de democratie in de V.V.S.U., waartoe er een eind moet komen aan alle partijdictatuur, in het bijzonder aan de dictatuur van de partij-fractie van de C.P.H..
2. Handhaving van de bovenpartijdigheid van de V.V.S.U., zoodat alle Sowjet-vrienden er lid van kunnen zijn, ongeacht in welke arbeiderspartij zij georganiseerd zijn.
3. Publicatie van periodieke financiële verslagen van de gevoerde acties.
4. Recht op vrije meeningsuiting en gelegenheid tot discussie over de handelingen van de Sovjet-Unie binnen het raam van de VVSU.
5. Schorsing van de dagelijksche leiding van de V.V.S.U. door het Internationaal Bureau van de Sowjet-Vrienden.
6. Intrekking van alle schorsingen en royementen en wederopname van alle eerlijke geroyeerden in de V.V.S.U., die door het dictatoriale optreden van de huidige leiding weggewerkt zijn.

De

De V.V.S.A. geeft een "Informatiebulletin van de Oppositie in de V.V.S.U." uit. Redacteur: P.H.Curière, de Wittenstraat 157,3 Amsterdam.

1. a. INTERNATIONALE FILM ONDERNEMING (I.F.O.).
VEREENIGING VAN ARBEIDERS FOTOGRAFEN (ARFOTS).

De Internationale Film Onderneming (I.F.O.) behartigt sinds 1932 de exploitatie van de Russische films, welke door de V.V.S.U. worden vertoond.

Mede op grond van de ongunstige tijdsomstandigheden, waardoor het niet mogelijk werd geacht het benoodigde geld te leenen, besloot het hoofdbestuur der V.V.S.U. de I.F.O. als coöperatieve vereeniging te constitueeren, met als bestuur de leden van het hoofdbestuur der V.V.S.U.:
Van het Reve; Van Lakerveld; Loen; Eljon; Wiesebron; Kurk en Van der Horst.

Dit bestuur heeft besloten tot de uitgifte van obligaties in coupures van f.100.-, F.50.- en F.10.-. De aangesloten afdeelingen, alsmede de communistische organisaties worden opgewekt tot het deelnemen aan deze leening, welke 5% rente zal geven en waarvan het eerste gedeelte f.3500.- binnen een jaar en de tweede helft, eveneens f.3500.- na twee jaar zal worden afgelost.

Technisch leider van de I.F.O. is G.H.A.Ivens (geb. 18.11. 1898 te Nijmegen), terwijl het secretariaat gevestigd is: Nieuwe Heerengracht 17 te Amsterdam.

Onder auspiciën der I.F.O. is opgericht het INSTITUUT TOT OPLEIDING VAN FILM ARTISTEN (ITOFA), gevestigd Spuistraat 245 te Amsterdam. Leiders van dit instituut, dat wil voorzien in het gebrek aan Hollandsche filmartisten, zijn: E.Wijnkoop, Douma en Stevens, alle bestuurders of employé's der V.V.S.U..

De oprichting van de Vereeniging van Arbeiders Fotografen vond plaats op 13.2.1931 te Amsterdam, met het doel:

"De leden aan te zetten tot het maken van foto's, die betrekking hebben op den revolutionnairen strijd der arbeiders, zooals opnamen van betoogingen, politieke arrestaties, opnamen in fabriek en werkplaats, doch vóór alles die foto's, die den klassenstrijd uitbeelden."

De vereeniging is collectief aangesloten bij de V.V.S.U..
De contributie bedraagt 10 cents per week en per lid.
Het secretariaat is gevestigd: Blasiusstraat 127 te Amsterdam, bij A.Kurk.

Met de oprichting van de landelijke vereeniging vond ook de oprichting plaats van de afdeeling Amsterdam.

De vereeniging beschikt over een camera-fonds, dat haar in staat stelt leden voor bepaalde opdrachten een daarvoor speciaal geschikte camera te leveren.

Om de leden in de gelegenheid te stellen zelf de foto's te ontwikkelen, is opgericht een donkere kamer-centrale, welke op 1 Januari 1933 in gebruik is genomen en gevestigd is Nieuwe Looierstraat 35 te Amsterdam.

Door de afdeeling Amsterdam is het initiatief tot het houden van cursussen, waarop het onderwerp "de fotografie in den klassenstrijd" zal worden behandeld, genomen.

De Vereeniging van Arbeiders Fotografen heeft in verschillende groote plaatsen des lands afdeelingen.

Als leider van de vereeniging treedt op Georg Henri Anton Ivens (Joris Ivens).

De Vereeniging exposeerde ter gelegenheid van de tentoonstelling van het Comité CULTUUR 1934. (Zie aldaar).

I.b.

1. b. BOEKENGEMEENSCHAP DER SOVJET VRIENDEN.

De boekengemeenschap der Sovjet Vrienden staat onder leiding van den hoofdbestuurder der V.V.S.U., S.van Praag. Zij is gevestigd te Amsterdam, Nieuwe Heerengracht 17.

Deze organisatie, die als onderafdeeling van de V.V.S.U. moet worden beschouwd, stelt zich ten doel aan de leden van deze organisatie boeken te leveren. Tegen een contributie van 15 cent per week of 60 cent per maand ontvangen de leden per jaar drie boeken en een kunstkalender.

Door Loen is een besluit, om voor de Boekengemeenschap een afzonderlijke girorekening aan te vragen, niet uitgevoerd, en werd het geld van deze instelling voor andere doeleinden gebruikt, tengevolge waarvan een tekort van f.600.- ontstond en de drukker niet kon worden betaald. Het aantal leden der Boekengemeenschap bedroeg op 1 Mei 1934: 1582.

1. c. JONGE SOVJET VRIEND (J.S.V.).

De Jonge Sovjet Vriend is de organisatie, welke zich speciaal ten doel stelt om op denzelfden grondslag en met dezelfde middelen als de V.V.S.U. onder de jeugdige arbeiders van 14-23 jaar belangstelling voor de Sovjet-Unie te wekken.

De eerste stoot voor de actie onder de jeugdige arbeiders werd gegeven op den landdag van de V.V.S.U., gehouden op 26 en 27 Augustus 1933 te Den Dolder.

De le delegatie naar Sovjet-Rusland in 1934 was, behalve uit landarbeiders e.a., ook uit jongeren samengesteld.

De organisatie-vorm is dezelfde als die van de V.V.S.U., terwijl het secretariaat is gevestigd te Amsterdam, Nieuwe Heerengracht No.17.

Organisatorisch beteekent de J.S.V. nog niet veel. Bestuurders zijn: Talma en J.Rootlieb (geb. 19.6.1909 te Amsterdam) te Amsterdam; (de laatste zich noemende Wagenvoort).

Aantal leden: 500.

1. d. SOCIALISTISCHE ARBEIDERS RADIO ORGANISATIE (S.A.R.O.).

Tengevolge van het ontslag van G.J.Zwertbroek als secretaris van de Vara, ontstonden verschillende V.A.R.A.-actie-comité's, ter bespreking van het al of niet-rechtmatige van het ontslag. Deze comité's, waarin vooral van communistische zijde hevig werd geageerd, richtten begin September 1934 te Amsterdam een nieuwe vereeniging op "De SOCIALISTISCHE ARBEIDERS RADIO ORGANISATIE". Secretaris hiervan is: J.P.L.de Vries , van Spilbergenstraat 4 te Amsterdam.

De S.A.R.O. stelt zich op algemeen socialistisch cultureel standpunt en wenscht "buiten en boven alle partijpolitiek" te staan. Hoe "onpartijdig" de S.A.R.O. is, blijkt wel uit het feit, dat zij sinds November 1934 de radio-rubriek verzorgt van het orgaan der V.V.S.U.: "Rusland van Heden", welke rubriek aanvankelijk alleen door Zwertbroek werd gredigeerd.

2. NEDERLAND - U.d'.S.S.R.

Nederland-U.d'.S.S.R. is ingevolge besluit van de jaarvergadering van 17.12.1932 de naam geworden van de vereeniging, welke eveneens in Januari 1928 onder den naam van "Genootschap Nederland-Nieuw Rusland" werd opgericht.

Het

Het initiatief tot de oprichting werd genomen door A.P.Prins (geb. 3.11.1884 te Heemstede en diens toenmalige echtgenoote I.E. Willekens Mac Donald (geb. 21.3.1886 te Haarlem).

Het doel van deze vereeniging is:

"Door onpartijdige voorlichting het contact tusschen de Nederlandsche cultuur en de cultuur der volkeren van de U.S.S.R. te bevorderen."

Zij tracht dit doel te bereiken door:

a. Het organiseeren van lezingen, voordrachten, tooneelvoorstellingen, concerten enz. in Nederland en Rusland;
b. Het uitgeven of doen uitgeven van een tijdschrift, gewijd aan de cultureele vraagstukken;
c. Het organiseeren van tentoonstellingen in Nederland en Rusland;
d. Het benoemen van persoonlijk contact tusschen Nederland en Russische intellectueelen en kunstenaars;
e. Voorts door alle wettige middelen, die aan haar doel bevorderlijk zijn.

Ofschoon in de statuten wordt verklaard, dat de vereeniging zich van iedere bemoeiing en propaganda in kwesties van politieken economie in den ruimsten zin onthoudt, moet zij toch worden beschouwd als een der mantel-organisaties van de C.P.H..

Haar program komt overeen met dat van de V.V.S.U., met dit verschil, dat de V.V.S.U. een organisatie is voor de arbeiders-massa en de vereeniging "Nederland-U.d'.S.S.R." in hoofdzaak een organisatie is voor intellectueelen, welke zij onder het mom van "neutraliteit" tracht te beïnvloeden.

Ledental.

Bij de oprichting bedroeg het ledental van deze vereeniging 290. In Februari 1930 540, terwijl op 29 December 1934 werd medegedeeld, dat de vereeniging toen telde 250 leden. Ongeveer 60 leden zouden de contributie niet betaald hebben.

In 1934 trad een groep jonge kunstenaars toe, wo. de bekende schilder H.Meurs. Overigens ziet het bestuur de toekomst der organisatie somber in.

Bestuur.

Het dagelijksch bestuur wordt gevormd door:
Voorzitter: S.van Praag, die binnenkort zal aftreden.
Secretaris: A.P.Prins.
Penningmeesteresse: Mevrouw M.H.Davids-Bergansius.
D.C.van der Poel (geb. 28.6.1895 te Nijmegen).
J.J.Voskuil (geb. 26.3.1897 te Breda).

Orgaan:

Het eerste nummer van het orgaan "Nieuw Rusland" verscheen in December 1928 en daarna om de twee maanden. Ingaande 1 Januari 1932 verscheen het iedere maand. In 1934 verschenen slechts plm. 8 nummers.

De naam van het orgaan is ingaande 1 Januari 1933 veranderd in dien van "Cultuur der U.d'.S.S.R.".

Secretaris van de redactie is A.P.Prins, wonende te Amsterdam.

Het orgaan wordt den leden gratis toegezonden, indien zij f.5.- contributie betalen.

De Vereeniging Nederland-U.d'.S.S.R. is aangesloten, althans staat in nauwe verbinding met het "Bureau voor Cultureele Betrekkingen met den Vreemde" (W.O.K.S.) te Moskou.

De secretaris van de vereeniging, A.P.Prins, is alleen-vertegenwoordiger voor Nederland en Koloniën van het:
Staatsfotobedrijf der U.S.S.R. "Sojusphoto";
Staatsreisbureau der U.S.S.R. "Intourist";
Geillustreerd maandblad "U.S.S.R. im Bau";
Weekblad "Moskauer Rundschau" en voor Sovjet gramofoonplaten.

Het Bureau "Intourist" is sedert 1 Januari 1933 gevestigd Keizersgracht 518 te Amsterdam.

3. INTERNATIONALE ROODE HULP "HOLLAND" (I.R.H.).

De I.R.H. is in 1925 opgericht en is als Sectie "Holland" aangesloten bij de in 1922 te Moskou gestichte Internationale.

Het hoofddoel van deze organisatie is de slachtoffers van het bruut geweld der klasse-tegenstanders - de bourgeoisie - te ondersteunen en in het algemeen strijd te voeren tegen de klasse-justitie; het fascisme; de witte- en koloniale terreur.

De ondersteuning van de z.g. slachtoffers en hun gezinnen is zoowel van financieelen- als van rechtskundigen aard.

Zij beschikt over twee rechtskundige adviseurs, I.R.H.-advocaten genoemd, t.w.:
Mr. S.de Jong (geb. 20.8.1896 te Amsterdam); en
Mr. P.van het Hoff-Stolk (geb. 30.7.1902 te Den Haag).

De internationale klasse-solidariteit wordt tot uiting gebracht door de ondersteuning van al die acties, welke door de Internationale worden voorbereid en gepropageerd. Een concreet voorbeeld hiervan is de Scottsboro-actie voor de vrijlating van 7 negers.

De Moeder van een der Negers, Ada Wright, ondernam hiervoor, vergezeld van den secretaris der I.R.H., sectie "Amerika", een wereldreis. De mogelijkheid hiertoe werd door de I.R.H. geschapen.

Aan het hoofd van de I.R.H. Holland staat de Generale Raad, waarin de C.P.H. en bijna alle mantel-organisaties vertegenwoordigd zijn.
Voorzitter van dezen Raad is: J.Buys te Den Ilp (geb. 14.3.1898).
Secretaris is: J.Postma te Amsterdam (geb. 18.2.1895).

L.van Lakerveld wonende te Amsterdam, vertegenwoordigt de sectie "Holland" in het Executief Comité der Internationale.

Het Secretariaat is gevestigd: Bloemgracht 66 te Amsterdam. Aldaar zijn werkzaam: S.Baruch (geb. 17.2.1905 te Göttingen (Dld.)), C.Hollemans (geb. 9.2.1904 te Amsterdam) en een meisje M.A.E. (Pip) Wiessing (geb. 6.1.1912 te Amsterdam), levende in concubinaat met H.Sterringa (Vide C.J.B.).
Tot voor kort was daar eveneens werkzaam R.Simons (geb. te Menen, 1.2.1905), doch deze heeft zich door de vlucht aan uitwijzing naar België (hij is Belg en heeft in België een vonnis te goed) onttrokken.

In 1933 is de I.R.H. gereorganiseerd en berust thans de organisatie op den grondslag van districten. De groote afdeelingen zijn onderverdeeld in secties. Zoowel aan het hoofd van een District, afdeeling, als van een sectie, staat een bestuur. De secties zijn weer onderverdeeld in buurtafdeelingen, en deze weer in 5-manschappen. Elke functionaris heeft niet meer dan de namen van 5 leden onder zijn berusting.

Het ledental van de I.R.H. "Holland" is, mede in verband met de aan den dag gelegde activiteit, gestegen tot plm.9000; (verdeeld over plm. 80 afdeelingen), waarvan te Amsterdam plm. 2700 (1800 werkloos).

Orgaan

Orgaan van de I.R.H. is: "Afweer Front", waarvan de redactie en administratie gevestigd is Bloemgracht 66 te Amsterdam. Dit orgaan verschijnt maandelijks.

De I.R.H., welke zich als een "boven de partijen staande organisatie" aandient, is een zuiver communistische organisatie.

De Generale Raad van de I.R.H. besloot in September 1933 tot steun aan de emigranten, naast de maandelijksche contributie, een speciale emigranten-bijdrage aan haar leden te vragen. Hiertoe zijn emigranten-zegels à 5 en 10 cent verkrijgbaar, welke gelijktijdig met de maandelijksche contributie worden geïnd.

Blijkens het jaaroverzicht, zou de I.R.H. over 1933 een bedrag aan f.4400.- hebben uitgegeven, ten behoeve der emigranten. De vroegere voorzitter der I.R.H., C.Kitsz, toonde echter in eenige artikelen in het blad "De Arbeid", orgaan van het N.A.S. aan, dat een groot percentage der inkomsten van de I.R.H. niet den emigranten, maar den I.R.H.-bestuurders ten goede komt.

De I.R.H. tracht de meeste Duitsche emigranten "weg te schuiven" naar België (alwaar zij zich dan moeten vervoegen te Antwerpen in perceel Kloosterstraat 167; te Brussel bij X.Pellecom, 60 Chaussée d'Ixelles), of naar Duitschland! Slechts die vluchtelingen, welke niet "afgewenteld" kunnen worden, worden ondergebracht bij vertrouwde C.P.H.-leden, welke dan van de I.R.H. een klein wekelijksch bedrag ontvangen. Bij een door de politie te Amsterdam aan de Overzijde van het Y gehouden razzia, werden aan de plm. 30 adressen, waar volgens verkregen inlichtingen emigranten vertoefden, in werkelijkheid 4 emigranten aangehouden. Met de adressen der emigranten is de I.R.H. uiterst voorzichtig. Te Amsterdam zijn deze adressen slechts aan plm. 3 I.R.H.-bestuurders bekend, en dan nog slechts ieder voor zijn wijk. Baruch zelfs weet geen adressen, doch alleen nummers.

In het afgeloopen jaar voerde de I.R.H. eenige acties, waarvan de volgende aangestipt worden.

1e. De Thaelmann-actie, ter bevrijding van den leider der K.P.D..

2e. De Roode Juli-actie. Tot steun aan de gevangen genomen personen tijdens de Juli-ongeregeldheden werd een "ROODE JULI FONDS" opgericht. Teneinde juridische hulp te verkrijgen, werd door plm. 82 personen de hulp der I.R.H. ingeroepen, in verschillende deelen des lands.

3e. De Internationale Winterhulp Kampagne. Een actie tot het winnen van nieuwe leden, abonné's enz.. Deze campagne duurt van 15 November tot 15 Februari.

De I.R.H. bemoeide zich ook met de zaak van de muiters der "Zeven Provinciën". Getracht werd de adressen van familieleden der veroordeelden te weten te komen, opdat deze bezocht zouden kunnen worden door het 2e Kamerlid Roestam Effendi. Deze diende ook een wetsontwerp in, tot het verkrijgen van amnestie voor de veroordeelden. Tevens zal een petitionnement op touw worden gezet (zie Hoofdstuk V.e, 14).

4. ALGEMEEN COMITÉ DER INTERNATIONALE ARBEIDERS HULP (I.A.H.).

Het Algemeen Comité der Internationale Arbeiders Hulp (I.A.H.) sectie "Holland" is met het doel:

"De steunactie voor de Russische bevolking zoo massaal mogelijk te maken door middel van bloemendagen, straatcollectes, het inzamelen van voedsel, kleeding en medicamenten, het organiseeren van kunst-ochtenden, enz.",

op

op 11 October 1921 opgericht onder den naam van "Algemeen Comité tot steun aan de hongerenden in Sovjet-Rusland".

Vóór 1923, toen de naam I.A.H. werd aangenomen, vond nogmaals een naamsverandering plaats en werd de naam van "Algemeen Comité voor den economischen wederopbouw van Sovjet-Rusland" gekozen.

Met de naamsverandering van het comité, veranderde ook het karakter van de I.A.H. en moet deze organisatie thans worden beschouwd als de intendance-dienst van de revolutionnaire arbeidersbeweging.

De taak, welke de I.A.H. thans vervult, is de massa te mobiliseeren voor de levering van voedsel en kleeding aan de in strijd zijnde arbeiders en de leden op te wekken aan de inzameling daarvan hun medewerking te verleenen.

In het groote textiel-conflict kwam op duidelijke wijze het karakter van de I.A.H. naar voren.

In Enschede o.a. werden I.A.H.-keukens opgericht, door middel waarvan de kinderen van de in staking zijnde arbeiders van voedsel werden voorzien.

Bij gelegenheid van de landelijke demonstratie der C.P.H., gehouden op 20 September 1932 (Roode Dinsdag) was het de I.A.H., welke een aantal deelnemers van brood en koffie voorzag.

Bij stakingen als die van zeelieden te Amsterdam en te Rotterdam, beschouwt de I.A.H. het als haar taak de posters van voedsel te voorzien.

Deze enkele voorbeelden mogen dienen om het karakter, dat de I.A.H. thans draagt, duidelijk weer te geven.

Bij groote meetingen van de C.P.H. of een van de mantel-organisaties is aan de I.A.H. het recht verleend om comsumptie-tenten op de terreinen e.q. in gebouwen in te richten.

Een nieuw terrein, waarop de I.A.H. zich in den laatsten tijd beweegt is het oprichten van z.g. inlichtingenbureaux, speciaal voor vrouwen, door middel waarvan de I.A.H. met de vrouwen wil strijden voor betere verzorging in haar tijd van zwangerschap. Als secretaresse van het "Landelijk Vrouwen Comité" fungeert: H.Zeevat (geb. 19.4.1890 te Renkum).

Voorts het verschaffen van inlichtingen op elk gebied van het sociaal politiek terrein.

Hiertoe werd een "Sociaal-Politiek Adviesbureau" opgericht, gevestigd Singel 63 te Amsterdam.

Verder zijn in diverse plaatsen afdeelingen opgericht als onder-afdeelingen van de I.A.H., belast met het verschaffen van inlichtingen aan rentetrekkers en dezen rechtskundigen bijstand te verleenen.

Het verzorgen van kinderen uit arme gezinnen door beter gesitueerden wordt evenzeer door de I.A.H. ter hand genomen. Zoo zijn in 1933 kinderen uit Westphalen en het Ruhrgebied bij Amsterdamsche- en Rotterdamsche partijgenooten gedurende eenigen tijd ondergebracht. De I.A.H. heeft het "peetschap" over de I.A.H. "Niederrhein" in Duitschland.

Het secretariaat van de I.A.H. is gevestigd Singel 63 te Amsterdam. Alle correspondentie moet geadresseerd worden aan D.G. Gortzak (geb. 28.11.1903 te Amsterdam), terwijl de naam "I.A.H." niet bijgevoegd mag worden.
Orgaan: "SOLIDARITEIT" (14-daagsch), dat ook in België wordt verspreid. Administratie en redactie: Singel 63 te Amsterdam.
Verantwoordelijk uitgever voor België: Karel van Dooren (geb. 13.12.1891 te Mechelen), Matigheidsstraat 5 te Mechelen; redacteur voor België: A.de Bie, Kloosterstraat 167, Antwerpen.
Gelden voor het orgaan bestemd, moeten gezonden worden aan L.H. Foree, Singel 63 te Amsterdam.

Als functionarissenorgaan wordt uitgegeven: "De Wekker".

Aan

Aan de I.A.H. zijn verbonden: D.G.Gortzak, voornoemd; en J.Westerman (geb. 18.8.1895 te Gramsbergen), beiden te Amsterdam.

Evenals dit bij de C.P.H. het geval is, berust de grondslag van den organisatievorm op de Districten, afdeelingen en secties.
In groote afdeelingen zijn de secties weder onderverdeeld in bedrijfscellen.
In April 1933 werd als afdeeling van de I.A.H. opgericht het Duitsche Hulp Comité tot ondersteuning van de Duitsche revolutionnairen. Secretaris is: D.G.Gortzak, wonende te Amsterdam.

Het Internationaal Bureau van de I.A.H. was gevestigd te Berlijn, doch werd in Maart 1933 met het oog op den toestand in Duitschland, alwaar het bureau verboden was, naar Amsterdam verplaatst en wel bij D.G.Gortzak, eerder genoemd.
Secretaris is: Willy Münzenberg (geb. 14.8.1889 te Erfurt) thans te Parijs woonachtig.

In 1934 voerde de I.A.H. de volgende acties, o.a.:

1e. De Internationale Solidariteitsdag op 3 Juni, ter gelegenheid waarvan meetings werden gehouden te Amsterdam, Rotterdam, Groningen en Enschede. De meeting te Amsterdam werd slecht bezocht.
2e. De Hongermarsch, tezamen met het Landelijk Werkloozen Strijd Comité, georganiseerd op 18 September 1934, welke een mislukking was.
3e. Het 3-maandsplan, loopende van 1 November 1934 tot 31 Januari 1935, een actie tot het winnen van leden enz..

5. REVOLUTIONNAIRE VAKVEREENIGINGS OPPOSITIE (R.V.O.).

Naar aanleiding van het besluit door het congres van de C.P.H. (Groningen 1921) genomen, werd door de C.P.H. de strijd aangebonden tot het ondergeschikt maken van de vakbeweging aan de C.P.H..
Het resultaat van dezen strijd is geweest, dat het congres van het N.A.S. (Kerstmis 1925) het besluit nam tot aansluiting van het N.A.S. bij de Roode Vak Internationale (R.V.I.) te Moskou.
Tengevolge van de actie in het N.A.S. gevoerd voor de aansluiting bij de R.V.I., scheidde een deel van de bij het N.A.S. aangeslotenen zich daarvan af en stichtte op 24 Juli 1923 het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (N.S.V.).
Kort na de aansluiting van het N.A.S. bij de R.V.I. ontbrandde in het N.A.S. opnieuw de strijd. Aanleiding hiertoe was wel het feit, dat van het N.A.S. geëischt werd zijn kleine organisaties op te heffen en over te hevelen naar het N.V.V..
Een an ander had tot gevolg, dat medio Juli 1927 het N.A.S.-bestuur zijn besluit met betrekking tot de aansluiting van het N.A.S. bij de R.V.I. herriep.
Dit was voor de leiding van de C.P.H. aanleiding om, daarbij gesteund door enkele organisaties van het N.A.S., zelfstandig de actie voor het behoud van de aansluiting van het N.A.S. bij de R.V.I. ter hand te nemen en doorvoering van de besluiten van de R.V.I. te bewerkstelligen.
Voor dit doel werd op 15 Augustus 1927 opgericht het "Comité van Actie voor de handhaving der aansluiting van het N.A.S. bij de R.V.I.".
In het orgaan van dit comité "Het Kompas" werd voor dit doel propaganda gemaakt. Hiermede was de grondslag gelegd voor het zelfstandig voeren van de vakbewegingspolitiek door de C.P.H..

Dit

Dit Comité hield inplaats van het N.A.S. de verbinding met de R.V.I. in stand.

Ingevolge de besluiten door het Wereld-congres van de Communistische Internationale (1928) werd de naam van het comité voornoemd veranderd in dien van "Propaganda Comité voor de Revolutionnaire Vakbewegingstaktiek".

De uitgave van het orgaan "Het Kompas" werd eveneens gestaakt en in Augustus 1928 verscheen het eerste nummer van een nieuw orgaan "Eenheid en Klassenstrijd" als orgaan van het Propaganda Comité voornoemd.

De grondslag voor de toepassing van de Revolutionnaire Vakbewegingstaktiek vormde de "cellenbouw" in de vakorganisaties. De uitvoering hiervan berustte op het systeem, dat de communisten als een gesloten geheel in de diverse vakbonden optraden en op deze wijze, o.a. door het voorstellen van communistische candidaten bij eventueele bestuursverkiezingen, het vakbewegings-apparaat in handen te krijgen.

Het laatste Wereld-congres der IIIe Internationale stelde de z.g. "3e periode" vast.

Naar aanleiding hiervan nam het 5e Wereld-congres van de R.V.I. (Augustus 1930) verstrekkende besluiten, welke een algeheele koersverandering op het terrein van de vakbewegingspolitiek voorschreven, gericht op de vorming van eigen stakingsleidingen bij economische conflicten; het scherper optreden van de communisten in de vakbonden, om dan door toepassing van royementen, welke als gevolg van dit scherpere optreden zeker zouden plaatsvinden, voor met name genoemde landen zelfstandige vakbonden in het leven te roepen.

Voor Holland bleef de vorming van een zelfstandige vakbeweging achterwege. Het geheele streven was intusschen wel op de vorming van een zelfstandige vakbeweging gericht. De omvorming van den naam van het Propaganda Comité in dien van Revolutionnaire Vakvereenigings Oppositie (R.V.O.) was hiervan het eerste kenteeken.

De uitgave van het orgaan "Eenheid en Klassenstrijd" werd gestaakt.

In het karakter van dit overzicht past het niet een uiteenzetting te geven van de methodes, welke door de leiding van de R.V.O. werden voorgeschreven om haar invloed in de vakbeweging te versterken. Voldoende wordt geacht hierbij op te merken, dat de toepassing van deze taktiek voor Holland heeft gefaald.

Oorzaak hiervan is o.m. dat door de besturen der diverse vakbonden de communistische leden, die de revolutionnaire vakbewegingstaktiek in de practijk wenschten te brengen, als leden dier vakbonden werden geroyeerd.

Het XIIe Plenum van het EKKI (September 1932) stelde vast, dat "de betrekkelijke stabiliteit van het kapitalisme ten einde gaat". Het heeft naar aanleiding van deze conclusie nieuwe aanwijzingen gegeven met betrekking tot het voeren van de vakbewegingspolitiek.

Deze aanwijzingen komen in den grond der zaak neer op opheffing van de R.V.O. als zelfstandige vakbeweging - in ons land was de R.V.O. nog geen zelfstandige vakbeweging - en den terugkeer tot de oude practijk van cellenbouw.

Alle ongeorganiseerde R.V.O.-aanhangers zullen lid moeten worden van de vakorganisaties, om de daarin reeds gevormde oppositie van georganiseerde R.V.O.-aanhangers te versterken. De leiding van de R.V.O. houdt zich daarbij het recht voor de organisaties aan te wijzen, waarin de oppositie versterkt zal moeten worden.

De voorzitter van de S.D.A.P. heeft in "Het Volk" van 3 October 1932 reeds gewezen op de beteekenis van deze frontverandering onder publicatie van de desbetreffende resolutie van de landelijke R.V.O.-conferentie.

Hij wijst op het gevaar, dat de hernieuwde cellenbouw voor de moderne vakbeweging met zich kan brengen en waarschuwt hij de besturen van die organisaties voorzichtig te zijn met de aanneming van nieuwe leden.

Het N.A.S.bestuur wijst op de ervaringen, die de bestuurders der aangesloten organisaties hebben opgedaan met den cellenbouw en het spreekt als zijn verwachting uit:

"dat zij het niet zoover laten komen als in het verledon het geval was."

De organisatievorm van de R.V.O. is overeenkomstig die van de C.P.H., met dien verstande, dat niet zooals bij de C.P.H. het geval is "de cel", doch "de fractie" als kleinste onderdeel moet worden beschouwd en naast de centrale leiding ook nog landelijke industrie-leidingen zijn gevormd. De fractie bestaat uit communistische leden, die georganiseerd zijn in één bepaalde organisatie en daarin hun houding bepalen, die door de fractie is voorgeschreven in verband met vraagstukken van organisatorischen aard.

In een bedrijfscel kunnen daarentegen communistische leden opgenomen zijn, die in méérdere organisaties georganiseerd zijn en daarin behandelen de vraagstukken op het bedrijf betrekking hebbende. De bedrijfscellen geven de z.g. bedrijfskranten uit; daarnaast verschijnen z.g. industrie-kranten, en tenslotte als organen van de R.V.O. "De Roode Vaan" (waarvan het eerste nummer op 1 Mei 1931 verscheen en nadien op onregelmatige wijze), "Vakbewegingsnieuws", en de z.g. "Opposítie" krantjes. Als redacteuren van "Vakbewegingsnieuws" treden op: W.A.Kalff en J.Boekman, beiden te Amsterdam. Redactie-adres: Rapenburgerstraat 16 te Amsterdam.

Op 1 December 1932 waren er in geheel Nederland niet meer dan 35 bedrijfscellen (waarvan 18 in Amsterdam), voornamelijk in het haven-, bouwvak- en transportbedrijf.

In Maart 1934 bedroeg het aantal dezer bedrijfscellen 75 en op 1 October 1934 91.

De R.V.O. organiseert bij diverse stakingen een steunactie en tracht de leiding van stakingen in handen te krijgen.

Van de acties der R.V.O. in 1934 kunnen worden genoemd:

1e. ter gelegenheid van de staking aan de blikfabriek te Krommenie;

2e. ter gelegenheid van de staking onder de bezorgers van het weekblad "De Stad". Deze staking stond onder leiding van het R.V.O.-bestuurslid Van Beemster;

3e. de actie voor een eenheidsfront met de sociaal-democratische vakbeweging. De R.V.O. richtte zich tot het N.V.V. en het N.A.S. met een oproep voor "gemeenschappelijken strijd" op 1 Aug. 1934, doch zoowel N.V.V. als N.A.S. wimpelden het verzoek af. Einde December 1934 werd te Amsterdam een voorloopig comité opgericht, uit de volgende fracties: transport, bouwvak, metaal, diamant, kleermakers en meubelmakers; allen uit de moderne vakbeweging, om te trachten vat te krijgen op de moderne arbeiders ("De gezamenlijke oppositie in het N.V.V.").

Als leider van de R.V.O. fungeert momenteel S.de Groot (geb. 19.7.1899 te Amsterdam).

Penningmeester van de R.V.O. is IJ.Schilp (geb. 24.6.1899 te Wormerveer) Amsterdam.

Het Secretariaat is gevestigd: Raamgracht 37 te Amsterdam.

De R.V.O. telt momenteel plm. 700 leden.

6. LANDELIJK WERKLOOZEN STRIJD-COMITE (L.W.S.C.).

Het Landelijk Werkloozen Strijd Comité (L.W.S.C.) is een onder-afdeeling van de R.V.O. met dien verstande, dat dit comité zich uitsluitend op het terrein van de actie onder de werkloozen beweegt en alles wat daarmede samenhangt.

De naam L.W.S.C. werd ingevolge congresbesluit van het eerste werkloozen-congres (Februari 1932 te Rotterdam) gekozen voor dien van Landelijk Werkloozen Agitatie Comité (L.W.A.C.).

Het L.W.A.C. als onderafdeeling van de R.V.O. is in Mei 1930 opgericht.

Wat voor de Partij en de R.V.O. de bedrijven beteekenen, zijn voor het L.W.S.C. de stempellokalen en de werkverschaffingen. Daar moet de grondslag worden gelegd voor de werkloozen-comité's, welke zich weer centraliseeren in de plaatselijke afdeelingen. Verder is de vorm van organisatie overeenkomstig die van de partij.

Evenals in Februari 1933, is in Februari 1934 door het L.W.S.C. een werkloozen-eenheidscongres gehouden.

Op dit Eenheidscongres, dat op 17, 18 en 19 Februari 1934 te Amsterdam is gehouden, kwam o.m. de uitbouw van de organisatie in de woonbuurten ter sprake, daar de actie naar buiten sterk was verminderd, tengevolge van overheidsmaatregelen in de omgeving der stempellokalen. In verband daarmede werd van bestuurszijde gewezen op de resolutie van de in 1931 te Praag gehouden werkloozenconferentie, inhoudende o.a. "---hoe meer het leger der niet-ondersteunde en aan geen stempellokaal samengevatte werkloozen groeit, en hoe moeilijker de samenvatting aan de stempellokalen wordt, des te meer gewicht moet op den opbouw van comité's in woongebieden gelegd worden."

Bij het kiezen der delegaties naar het congres moest dan ook al bijzondere aandacht aan de ONgesteunden worden gewijd, terwijl aparte conferenties waren belegd te Amsterdam voor de vrouwen en jeugd; welke personen uiteraard aan de stempellokalen nimmer worden bereikt.

De nieuwe tactiek van buurtcomité's heeft in het algemeen nog weinig vruchten afgeworpen. Wel bestaan er thans VROUWEN STRIJD COMITE'S, waarin L.de Hondt-De Vries een vooraanstaande rol speelt, alsmede H.Roelofs-Geerligs, welke laatste als lid van de vrouwendelegatie der V.V.S.U. in Maart 1934 naar Rusland ging.

De, ter gelegenheid van de opening der Staten-Generaal (Roode Dinsdag) door het L.W.S.C. in samenwerking met de I.A.H. op touw gezette "Hongermarsch" liep uit op een mislukking. (18 Sept.1934).

Als leider van het L.W.S.C. fungeert thans J.Dieters (geb. 31.1.1901 te Slochteren).

Verdere bestuurders zijn: K.Beers (geb. 24.8.1905 te Amsterdam), A.F.Huizinga (geb. 6.4.1895), S.Korper (geb. 25.9.1907 te Amsterdam), Mej. C.H.van der Liet (geb. 25.8.1907 te Amsterdam) en G.Bos te Amsterdam.

Het secretariaat is gevestigd Raamgracht 37 te Amsterdam.

De leiding van het District "Noord-Holland-Utrecht" heeft een orgaan "De strijdende werklooze" genaamd uitgegeven, waarvan het eerste nummer op 1 Mei 1932 is verschenen. Nadat enkele nummers waren verschenen, werd de uitgave gestaakt.

Het L.W.S.C. geeft geen orgaan uit.

"Stempelkranten", welke door verschillende comité's aan de stempellokalen worden uitgegeven, vervullen dezelfde taak als de bedrijfskranten aan de bedrijven.

7. STRIJDBOND TEGEN OORLOG EN FASCISME (S.T.F.).

VROUWEN-)
JEUGD-- } COMITE TEGEN OORLOG EN FASCISME.
STUDENTEN-)

Het Centraal Anti-Oorlogs-Comité (C.A.O.C.) is gefuseerd met den Strijdbond tegen Fascisme en heeft opgehouden als zelfstandige organisatie te bestaan.

Op 12 Maart 1933 kwamen naar aanleiding van een oproep, uitgaande van de R.V.O., om een anti-fascistisch congres te houden, de vertegenwoordigers van de R.V.O. en het L.W.S.C. plus eenige oppositie-groepen bijeen.

Besloten werd tot de vorming van een Landelijk Voorbereidings Comité, alsmede om op den 2den Paaschdag, in de centra van het land conferenties te houden en tot het benoemen van delegaties over te gaan.

Het doel van het congres was o.m. "de vakbonden aan den greep van het fascisme te onttrekken".

Het congres zou te Kopenhagen gehouden worden. In verschillende plaatsen werden conferenties gehouden en een voorbereidend comité werd benoemd, waarvan de secretaris was: M.van Dantzig (geb. 16.2.1905 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

Bij hem was tevens te verkrijgen het door het comité uitgegeven "Anti-Fascistisch Informatiebulletin".

Ingevolge het besluit van het te dien einde gevormde "Europeesch-Congres-Bureau" zou het congres niet te Kopenhagen, doch op 15 en 16 April 1933 te Praag gehouden worden. De Regeering van Tsjecho-Slowakije gaf echter geen toestemming, zoodat bekend gemaakt werd, dat het congres toch te Kopenhagen en wel op 4 en 5 Juni 1933, zou worden gehouden.

Ook de Deensche Regeering nam tegen het te houden congres maatregelen en ten slotte vond het op 4 en 5 Juni 1933 te Parijs plaats.

Naar aanleiding van de besluiten op dit congres genomen, werd op 25 Juni 1933 te Utrecht een Nationaal Anti-Fascisten Congres, in samenwerking met het Centraal Anti-Oorlogs Comité, gehouden, onder den naam van "Congres tegen Oorlog en Fascisme".

Op dit congres werd besloten tot stichting van den Strijdbond tegen Fascisme.

Van dezen bond kan men geen individueel lid zijn. Hij wordt gevormd door de reeds bestaande anti-fascistische comité's in de steden, de dorpen, de bedrijven en de stempellokalen, alsmede door de Jeugd-comité's.

Het landelijk bestuur wordt gevormd door o.a.: B.Kedde (geb. 15.7.1898 te Deventer); J.G.P.van Veen (geb. 2.5.1903 te Amsterdam); en A.H.A.van Rijkom (geb. 1.1.1901 te Amsterdam); penningmeester is: D.Wiesebron, allen te Amsterdam.

Het secretariaat is gevestigd: Prinsengracht 479 te Amsterdam.

Het orgaan, aanvankelijk genaamd "Antifa-Front", waarvan het eerste nummer verscheen op 1 Augustus 1933, is in 1934 herdoopt in: "Anti-Fascistische Eenheid".

Redacteur is: J.G.P.van Veen, voornoemd.

In het jaar 1934 nam de Strijdbond tegen Fascisme toe in belangrijkheid. In de grootste steden (welke organisatorisch zijn ingedeeld in wijken, doorgaans overeenkomende met de secties der C.P.H., in welke wijken z.g. Antifa-Comité's de leiding hebben), werd de z.g. Afweer opgericht. Bij verschillende gelegenheden werd door de leiding verklaard, dat de Afweer geen "knokploeg" was, doch alleen diende ter bescherming van colporteurs en ter vervulling van

de

de functie van zaalwacht. Met de landelijke afweerleiding is o.a. belast A.H.A.van Rijkom, voornoemd. Met de plaatselijke leiding te Amsterdam is belast: J.H.van Bork (geb. 13.11.1908 te Amsterdam) aldaar. In de practijk is gebleken, dat deze groepen meer overeenkomst hebben met "terreur" dan met "afweer"groepen. Immers, de groepen, welke een sterkte hebben van 7 tot 40 man ongeveer, worden door uitgezette posten opgeroepen, door schreeuwen enz., indien fascisten enz. in de omgeving komen plakken of colporteeren enz.. Zij zijn ook des nachts werkzaam.

Een ander terrein van werkzaamheid vond de Strijdbond in de oprichting van "Comité van actie tegen Luchtbescherming", ten doel hebbende de oefeningen ter gelegenheid van luchtaanvallen te saboteeren.

Zie verder ook: "Internationale Socialistische Anti-Oorlogs-Liga" en"Jongeren Vredes Actie".

Op grond van de besluiten genomen op een d.d. 20 Augustus 1933 te Parijs gehouden conferentie van vertegenwoordigers van het Internationale Bureau van Strijdcomité's tegen den Imperialistischen oorlog en het Europeesch Anti-Fascistisch Bureau, werd tot fusie van de beide Bureaux besloten, onder den naam: "Wereld-Comité tegen Oorlog en Fascisme", ook wel genoemd het Wereld Comité"Amsterdam-Pleyel". Leider: Henri Barbusse.

Tevens werd opdracht gegeven, dat de beide nationale bonden Centraal Anti-Oorlogs Comité en de Strijdbond tegen Fascisme zouden fuseeren.

Op grond van dit besluit is het C.A.O.C. in den Strijdbond opgenomen en hield daarmede op te bestaan als zelfstandige organisatie. Ook andere organisaties traden tot den Strijdbond toe, zoo ook de Rood Frontstrijders Bond, het z.g. Landelijke Jeugd-Comité en het Landelijke Vrouwen-Comité.

Het Wereld Vrouwen Comité tegen Oorlog en Fascisme hield in Augustus 1934 een internationaal congres te Parijs, waaraan behalve de Strijdbond tegen Fascisme, ook de Vereeniging van Vrienden der Sovjet-Unie, en eenige neutrale vereenigingen, zooals de Nationale Vrouwen Vredes Bond enz., deelnamen. In het presidium werden de bekende pacifisten Mevrouw P.M.A.Smit-Schuckink Kool (geb. 3.11.1886 te Beverwijk), leidster van het initiatief comité voor Amsterdam, en van Roest uit Heerlen, gekozen. Rusland en Engeland werden o.a. vertegenwoordigd door Helena Stassowa en Haden Guest. In het Landelijk Vrouwen-comité neemt L.de Vries-de Hondt te Amsterdam een vooraanstaande plaats in, alsmede Berthe Edersheim, Amstel 69 te Amsterdam en Nellie Beversluis. Het secretariaat is gevestigd bij Ida Last-Ter Haar (geb. 27.6.1893 te Sneek), Leimuidenstraat 33,1 te Amsterdam. Penningmeesteresse is: M.J.Scheeres (geb. 27.7.1897 te Amsterdam). Het secretariaat der afd. Amsterdam is gevestigd Z.Amstellaan 53,11, ten huize van M.Stark.

Ook het Wereld Studenten Comité tegen Oorlog en Fascisme hield in 1934 een internationaal congres, geleid door Louis Dolivet, waaraan een nationaal congres in Nederland voorafging. Leider van het Nederlandsche Comité is: Joop van Wezel, wonende Pretoriusplein 3,2; dekadres Transvaalkade 52 bij Ph.de Haan, te Amsterdam. Dit landelijke studenten-comité noemt zich ook wel "Antifa-Comité voor de studeerende jeugd", en vormt verm. een onderdeel van het Landelijke Jeugd-Comité tegen Oorlog en Fascisme. Het sticht "Anti-fascistische Studenten comité's" aan Universiteiten en Kunstakademies, en "fractionneert" in den Bond van Sociaal-Democratische Studenten Clubs (Zie aldaar). Het Jeugd Comité nam ook deel aan de organisatie van het Landelijke congres tegen oorlog en fascisme op 1 April 1934 te Amsterdam. (Vide Comm.Jeugd Bond, Hoofdstuk V.c.).

In

In het najaar van 1933 hield het Wereld Jeugd Comité tegen Oorlog en Fascisme een congres te Parijs.

De verbinding tusschen het Landelijke Vrouwen- en Studenten Comité wordt onderhouden door Eva Tas, wonende Amsteldijk 23 hs. te Amsterdam, welke het bovengenoemde internationale studentencongres, dat op 28 December 1934 en volgende dagen te Brussel werd gehouden, bezocht tezamen met Mas Soedario Moewalladi en meerdere Inheemsche en Chineesche studenten.

Te Parijs zijn gevestigd: het Instituut tot bestudeering van het Fascisme (orgaan: INFA) en het communistische persagentschap "INPRESS" (leider de bekende Willy Münzenberg) agence de presse indépendante, Elysée Building, 56 Rue du Faubourg St.Honoré; in welk perceel ook is gevestigd "Das Neue Tagebuch", redacteur Leopold Schwarzschild (geb. 8.2.1891 te Frankfurt a/M.); redacteur voor Nederland Mr.Warendorff te Amsterdam.

De Inpress geeft dagelijks een persinformatie uit in de drie moderne talen.

7. a. REVOLUTIONNAIR ARBEIDERS FANFARECORPS "DE ROODE STRIJDERS".

Het Revolutionnair Arbeiders Fanfarecorps "De Roode Strijders" is opgericht in Juli 1930. Dit corps is ongeveer 30 leden sterk.

Secretaris is: J.Voortman (geb. 23.6.1903 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

Directeur van het corps is: D.W.H.van Golberdinge (geb. 16.5.1894 te Amsterdam), die maandelijks een toelage ontvangt van f.10.-.

Het corps is aangesloten bij den Strijdbond tegen Fascisme. Het dient zich vermoedelijk ook wel aan onder den naam "Muziekcorps AVANTI".

b. ROODE SPORT EENHEID (R.S.E.).

De oprichting van de R.S.E. vond plaats in October 1931. Deze organisatie is een samenvatting van diverse afdeelingen, welke verschillende takken van sport beoefenen, zooals voetballen, worstelen, zwemmen, acrobatiek, dammen en schaken.

Wanneer er voldoende afdeelingen zijn, die eenzelfde tak van sport beoefenen, worden deze als onderafdeeling van de R.S.E. in een landelijken bond samengevat.

In het eerste vereenigingsjaar zijn diverse van deze afdeelingen en ook landelijke bonden gesticht. De landelijke organisaties zullen wat bestuur enz. betreft, afzonderlijk worden behandeld.

Hoofdtaak van deze organisatie is: "Ondersteuning van den strijd, die door de C.P.H. wordt gevoerd en in de tweede plaats beoefening van de sport".

Het ledental van de R.S.E. bedraagt ongeveer 1000.

Technisch leider van de R.S.E. is J.L.van Maaren (geb. 4.3.1890 te Zalt-Bommel), smid-bankwerker bij de Gemeentegasfabriek, wonende Valentijnkade 55 te Amsterdam.

Sport-redacteur van "De Tribune" is S.van der Linden (geb. 12.4.1900 te Amsterdam), wonende te Amsterdam, pseudoniem Keemink.

Orgaan "De Roode Sporter". Redacteur: J.L.van Maaren. Administratie: C.van Heel (geb. 21.11.1908 te Amsterdam).

Het landelijk bestuur van de R.S.E. is als volgt samengesteld:

Schweitser, Zomerkade 145, Haarlem;
Naberman, Ahornstraat 34 te IJmuiden;
Hovenstad, Beverwijk;

Schaap,

Schaap, Den Ilp;
Renes, J.v.d.Heijdestraat 283 Hilversum; (geb.15.6.1894 Amersfoort);
Franzen, Valkenaarstraat 42, Huizen;
Wintering, Arnhem;
Niemeyer, Mariastraat 104.b. Schiedam.

De R.S.E. verloor in 1934 zeer aan invloed. Niet minder dan 26 afdeelingen maakten zich los van de R.S.E.. Tengevolge hiervan ontstond een conflict tusschen het Landelijk bestuur en het bestuur van het district Noordholland-Utrecht, welk laatste bestuur op een door haar uitgeschreven vergadering, met de stemmen van op 2 na alle Amsterdamsche afdeelingen, besloot, het Landelijk Bestuur op non-actief te stellen. Tevens werd een nieuw voorloopig landelijk bestuur benoemd, dat orde op de zaken zou stellen en een landelijk congres in 1935 zou voorbereiden, waar middelen zouden worden beraamd, om den teruggang der R.S.E. te stuiten.

De leider der actie van het districtsbestuur Noordholland-Utrecht was J.Nooter (geb. 25.5.1893 te Amsterdam).

De R.S.E. heeft zich in Juli 1933 aangesloten bij den Strijdbond tegen Fascismo.

De R.S.E., welke ook is aangesloten bij de ROODE SPORT INTERNATIONALE, nam deel aan een vanwege deze Internationale van 11-15 Augustus 1934 te Parijs gehouden anti-fascistisch sportfeest.

c. ARBEIDERS VOETBAL BOND "HOLLAND" (A.V.B.H.).

De oprichting van den A.V.B.H. vond plaats op 11 December 1932 te Amsterdam als afdeeling van de R.S.E..

Het doel van deze organisatie is, evenals dit het geval is bij de z.g. burgerlijke voetbalbonden, een eigen competitie te spelen.

Hiermede is op 18 December 1932 een aanvang gemaakt.

Op 4 en 11 December 1932 werd te Amsterdam een voetbaltournooi gehouden, waaraan door 12 voetbalclubs werd deelgenomen. De Directie van het dagblad "De Tribune" stelde voor dit tournooi een beker ter beschikking.

Uit den aard der zaak brengt "De Tribune" uitvoerige verslagen over de verrichtingen van de R.S.E., maar in het bijzonder over de gehouden voetbal-wedstrijden.

In verband met de vraag, hoe de K.N.V.B. tegenover de A.V.B.H. en de R.S.E. staat, wordt in het officieele orgaan van dien bond "De Sportkroniek" aangegeven, welke de houding moet zijn, die door de aangesloten vereenigingen ten opzichte van de R.S.E. moet worden aangenomen.

Deze meening luidt als volgt:

"De vereenigingen zullen o.i. goed doen de betrokken spelers, die eventueel des Zaterdags voor de R.S.E. uitkomen, voor de keus te stellen, óf wij, óf de R.S.E.".

De secretaris van den A.V.B.H. is: D.de Boois (geb. 22.10. 1905 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

d. ARBEIDERS SCHAAKBOND "HOLLAND" (A.S.B.H.).

De definitieve oprichting van den A.S.B.H. als onderdeel van de R.S.E. vond plaats op 30 Juli 1932 te Amsterdam.

De bond zal in samenwerking met de R.S.E. de propaganda, om de beoefening van het schaakspel zoo sterk mogelijk onder de arbeiders te bevorderen, krachtig ter hand nemen. Tevens zullen door den bond alle pogingen in het werk worden gesteld om de oprichting van arbeiders schaakclubs in Holland te bevorderen. Het onderlinge contact

zal

zal tot stand worden gebracht door het spelen van onderlinge wedstrijden, het gezamenlijk organiseeren van wedstrijden, simultaanséances, enz.

Het Secretariaat van den A.S.B.H. is gevestigd bij R.Loosekoot (geb. 29.4.1909 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

In "De Communist" van Februari 1932 is het vraagstuk van de proletarische Afweer besproken en wordt daarin, nadat een uiteenzetting is gegeven met betrekking tot de algemeene richtlijnen in de organisatie, antwoord gegeven op de vraag: "Wat is de rol van de organisatie van het type van den R.F.B. en hoe kunnen bepaalde sport-organisaties in het werk van de Proletarische Afweer worden betrokken".

> "Organisaties als de R.F.B., sport-organisaties en dergelijke, kunnen en moeten in het werk van de proletarische zelfverdediging worden betrokken door bepaalde kameraden "organisators" en geheele groepen te betrekken in het werk van de organisatie der zelfverdediging. Deze organisaties kunnen en moeten zooveel mogelijk worden gebruikt om het kader van de brigades op te voeden en ook voor massale opvoeding in de brigades van bepaalde kennis bij het verweer tegenover politie, fascistische- en sociaal-fascistische benden".

En aangezien de schrijver van oordeel is, dat:

> "het vormen van bijzondere, min of meer gecentraliseerde landelijke organisaties van proletarische zelfverdediging niet doelmatig is en in bepaalde gevallen zelfs direct onjuist en tegen het partijbelang ingaande",

ligt de conclusie voor de hand, dat de sport-organisaties tot grondslag moeten dienen voor de vorming van een goed onderlegde en gedisciplineerde afweer-organisatie.

Om tot dit doel te geraken, zijn reeds besprekingen gevoerd met bestuursleden van de R.S.E..

8. ARBEIDERS THEATER BOND "HOLLAND" (A.T.B.H.).

Met het doel om te komen tot een vast landelijk verband van de reeds bestaande agitatie-propaganda troepen (Agitprop-troepen) en om van voorlichting te dienen bij de oprichting van nieuwe agitprop-troepen in die plaatsen, waar zij tot nog toe niet zijn, werd op 19 Juni 1932 te Amsterdam de A.T.B.H. opgericht.

30 reeds bestaande groepen, verdeeld over 18 plaatsen, sloten zich bij den bond aan.

De A.T.B.H. is aangesloten bij den Internationalen Arbeiders Theater Bond (I.A.T.B.), gevestigd te Moskou.

Secretaris is: D.van Cleemputten (geb. 9.2.1898 te St.Jan Steen), wonende te Amsterdam.

Hij vertegenwoordigde de A.T.B.H. op het internationaal congres van den I.A.T.B., gehouden 10-15 November 1932 te Moskou en maakte deel uit van het Presidium van dit congres.

In de commissie tot voorbereiding van de Wereld-Spartikade in 1933 te Moskou gehouden, werd als vertegenwoordigster van den A.T.B.H. benoemd W.C.de Smit-Weber (geb. 24.6.1906 te Etterbeek), wonende te Amsterdam.

Op 16 December 1932 werd opgericht de afdeeling Amsterdam van bovengenoemde bond, waarvan het secretariaat gevestigd is bij J.H. Knoppor (geb. 30.9.1903 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

Te Amsterdam bestaan 4 agitpropgroepen, n.l. de beroepstroep "Studio", de agitproptroep "Ontwaakt" en de werkloozenagitproptroep van het Werkloozen Strijd Comité WEST, "De Roode Stempelaar".

Voor

Voor de samenstelling der agitproptroepen wordt nauw contact gehouden met R.V.O. en L.W.S.C. teneinde de scènes zoo realistisch mogelijk te kunnen maken.

De verhouding van den A.T.B.H. tot de C.P.H. en andere mantelorganisaties is neergelegd in de volgende bepalingen:

1. Alle aanvragen voor zangkoren, muziekvereenigingen en agitproptroepen moeten gericht worden aan den afdeelings-secretaris;
2. De aanvragen moeten 14 dagen voor datum van optreden bij het secretariaat binnen zijn;
3. Het bestuur houdt zich het recht voor, daar waar blijkt, dat de programma's "overladen" zijn, eenmaal gedane toezeggingen in te trekken;
4. Iedere organisatie zal in het organiseeren van feest- en propaganda-vergaderingen de onkosten voor de medewerkende cultuur-organisaties moeten calculeeren.

In 1934 kwam de A.T.B.H. in conflict met de overheid te Amsterdam. Nadat de danseres Florrie Rodrigo met haar gezelschap het ballet "Schepelingen", op last van den Burgemeester, niet meer in het openbaar mocht opvoeren in het Rika Hoppertheater, ontving zij een uitnoodiging van den A.T.B.H. tot het geven van een voorstelling. Daar deze laatste voorstelling echter evenmin "besloten" bleek te zijn, werd het ballet in bedoelde voorstelling der A.T.B.H. evenzeer verboden.

Het orgaan van den A.T.B.H. is genaamd: "Links Front". Redactie en administratieadres: Kromme Mijdrechtstraat 16,3 te Amsterdam, bij van Cleemputte, voornoemd.
Redacteuren zijn: Joris Ivens, Walter Kan en Nico Rost (geb. 21.6.1896 den Haag).
Het eerste nummer verscheen in Januari 1934. Jaarlijks moeten 9 nummers verschijnen, doch in 1934 verschenen slechts 5 nummers.

8. a. ARBEIDERS FILM COLLECTIEF.

Opgericht Februari 1934. Is een Sectie van de A.T.B.H.(zie boven) Het doel is de vervaardiging van Smal-film (16 m.M.), die de strijd van het proletariaat in eigen land weergeven.
Adres: Bestevaerstraat 160,III, Amsterdam (W).

9. INTERNATIONALE SOCIALISTISCHE ANTI OORLOGS LIGA (I.S.A.O.L.).

De I.S.A.O.L. bestrijkt alleen Nederland en Vlaanderen en dus geen andere landen. Zij is onderverdeeld in een "tak Nederland" en een "tak Vlaanderen".
De beginselverklaring, zooals deze voorkomt in art.2 der statuten der I.S.A.O.L. luidt als volgt:

De moderne oorlog vindt zijn oorzaken in de belangentegenstellingen, welke door het kapitalisme worden geschapen en in stand gehouden. Hierdoor worden alle oorlogen in het huidig kapitalistisch stelsel veroordeeld, onverschillig of zij worden gevoerd onder het motief van aanval of verdediging.
Bestrijding van het kapitalisme is daarom tevens de meest afdoende bestrijding van oorlog. Terwijl echter de arbeidersklasse haar uiteraard langdurigen strijd voert ter verovering van de politieke en economische macht, welke haar in staat zal stellen tot verwezenlijking van het Socialisme, drijft het kapitalisme nog steeds naar nieuwe oorlog, waarvan de gevolgen steeds het zwaarste

drukken op de arbeidersklasse en welke dus, ter verwezenlijking van hare socialistische idealen, moet worden voorkomen.

Geen land kan oorlog voeren zonder de arbeiders, weshalve de Internationale Liga zich ten doel stelt de internationale organisatie van die arbeiders, die ongeacht de gevolgen, bereid zijn militairisme te bestrijden en oorlog te verhinderen. Het is haar plicht daarbij de waarborgen te zoeken en die maatregelen te nemen, door welke een massale weigering van allen dienst bij oorlogsmogelijkheden en bij daden van militair geweld op de arbeidersklasse, door hare leden en aanhangers op beslissende oogenblikken met alle ten dienste staande middelen de grootst mogelijke kans van welslagen biedt.

De ontwikkeling van deze beweging in Nederland is een zelfstandige buiten en tegen den wil van de S.D.A.P..

Zij begon medio December 1930 in den vorm van een "Propaganda Club tot vorming van een vredeswacht der Moderne Arbeidersbeweging", welke in Juli 1931 werd geconsolideerd in een "Nederlandsche Arbeiders Vredeswacht" (N.A.V.W.).

Leiders waren E.Smedes (geb. 1.2.1889 te Assen) en W.Mulder (geb. 20.12.1888 te Amsterdam). De doelstelling was zeer utopistisch. Men wilde in elk land een vredeswacht stichten en door uitwisseling der wachten internationaal den vrede bevorderen.

Al spoedig ontstond oneenigheid. Smedes en Mulder verdwenen uit de leiding, een nieuwe organisatie onder denzelfden naam werd medio 1932 gesticht onder leiding van W.A.Wolff (geb. 20.4.1908 te Haarlemmerliede en Spaarnwoude).

Deze besloot zich einde 1932 aan te sluiten bij een Vlaamsche beweging van gelijke strekking, de I.S.A.O.L.. De gedachte aan een gewapende weermacht werd nu verlaten. Het Partijbestuur der S.D.A.P. wenschte haar noch te erkennen noch voor haar leden te verbieden.

In het in Maart 1933 door de S.D.A.P. gehouden congres werd het vraagstuk der erkenning wederom aan de orde gesteld.

Na felle debatten werd besloten de beslissing te verwijzen naar den partijraad. Na onderling overleg tusschen Partijraad en de leiding der I.S.A.O.L. werd overeenstemming verkregen.

De I.S.A.O.L. werd erkend; de S.D.A.P. benoemde in November 1933 Woudenberg en Vorrink in het bestuur der I.S.A.O.L. en Wolff werd bezoldigd bestuurder met financieelen steun van de S.D.A.P..

Hiermede was de "tak Nederland" onder leiding der S.D.A.P. geplaatst.

Al spoedig bleek echter, dat de I.S.A.O.L. een platform werd voor oppositionneele romantische elementen.

In haar vergadering van 26 Februari 1934 besliste het Partijbestuur der S.D.A.P. dat alle betrekkingen tusschen de Liga en de Partij werden verbroken, en werd het lidmaatschap van de Liga onvereenigbaar verklaard met dat van de S.D.A.P..

De redenen voor dit besluit waren gelegen in het volgende: De Liga had uit haar voortijd nog een z.g. marschvoorschrift enz. in het kort een Instructie voor Weerafdeelingen. De S.D.A.P. vreesde hierdoor gecompromitteerd te worden, in verband met hare actie tegen de weerafdeelingen der N.S.B.. Voorts propageerde de Liga een verweer, dat in bepaalde omstandigheden niet toe te passen was zonder gewapende troepen.

Het Hoofdbestuur van de Liga besloot, in een vergadering op 4 Maart gehouden, dat de Liga zou blijven bestaan. Het oude Hoofdbestuur trad in die vergadering af, en in een vergadering d.d. 22 April d.a.v. werd een nieuw Hoofdbestuur gekozen, waaronder M.Polak (geb. 4.10.1890 te Amsterdam) te Amersfoort, voorzitter; en Martien Beversluis te Blaricum, redacteur van het orgaan "Neen".

In

In een op 22 Juli 1934 gehouden hoofdbestuursvergadering werd in de plaats van Polak tot voorzitter benoemd, de v.m. Varasecretaris G.J.Zwertbroek te Hilversum. Verdere hoofdbestuursleden zijn o.a. Th.H.Waterman (geb. 19.3.1902 te Amsterdam), Reinders en I.J.E.de Lange (geb. 1.2.1901 te Amsterdam) te Amsterdam, Seneca, Kruso, A.van Huissteden en Martien Beversluis, voornoemd. (Laatstgenoemde werd door de S.D.A.P. geroyeerd als lid; in December 1934 werd hij ook door de V.A.R.A. als medewerker geschorst).

Het bureau is thans te Hilversum gevestigd bij Zwertbroek, Loosdrechtsche straat 106.

Reeds spoedig na de afscheiding van de S.D.A.P. bleek, dat de C.P.H. fractionneerde in de I.S.A.O.L.. Ter gelegenheid van den Landdag der N.S.B. op 28 April 1934 te Amsterdam, had de communistische Strijdbond tegen Fascisme samenwerking gezocht met de I.S.A.O.L.. De communistische Liga-bestuursleden trachtten deze samenwerking door te drijven, doch het Liga-bestuurslid, de O.S.P.-er Snelten (geb. 19.2.1900 te Amsterdam) wist hier "een stokje voor te steken".

Vanaf dat oogenblik begon in de afd. Amsterdam een verbitterde strijd tusschen de cellenbouwers der C.P.H. eenerzijds, en die van de O.S.P., R.S.P. en C.P.O. anderzijds. Het gevolg was, dat de afd. Amsterdam, te weten het bestuur daarvan, oneenigheid kreeg met het communistisch-georiënteerde landelijke bestuur onder leiding van Zwertbroek. Laatstgenoemde gaf aan den door de afd. Amsterdam geroyeerden groepsleider van "West", Bosman, opdracht de Liga-leden bij elkaar te houden (een 30 tal), die de parolen van het Hoofdbestuur opvolgden. Thans bestaan er dus te Amsterdam 2 Liga's; de Liga-Zwertbroek (communistisch) en de Liga, afd. Amsterdam, georiënteerd op de O.S.P., R.S.P. en C.P.O..

Voorzitter van de tak-Zwertbroek te Amsterdam is I.J.E.de Lange; secretaris P.J.Goossens, Jan Mayenstraat 21 hs., bestuurder Th.Waterman. Deze "tak" heeft een groepshuis in "Zuid", genaamd "Koloman Wallischhuis", Ger.Doustraat 86.

De "tak" O.S.P.-R.S.P.-C.P.O. heeft een groepshuis in "Oost", Zeeburgerdijk 2. Secretaris van deze tak is: J.P.J.op 't Eynde. Andere bestuursleden zijn J.Snelten, voornoemd, en J.J.Heere (geb. 14.10.1902 te Amersfoort). De leden van deze tak venten met het orgaan van de Vlaamsche Liga: "Liga-Signaal". Kort geleden wijzigde de Liga van Zwertbroek de naam van het orgaan "Neen" ook in die van "Liga-signaal".

De leden dragen, behalve in het openbaar, een blauwe blouse met roode das. De Liga heeft momenteel afdeelingen te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht, Dordrecht, Breda, Schiedam, Leiden, Haarlem, Zaandam, Alkmaar, Amersfoort, Hilversum, Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn, Assen, Groningen, Leeuwarden, Harlingen, en andere gemeenten.

Omtrent het karakter der Liga nog het volgende.
Zij is een organisatie met gewone en militante leden. De laatsten vormen een keurtroep. Er heerscht een streng-militaire discipline. Men heeft voorschriften voor: een Inlichtingendienst, een Documentatiebureau, een Rijwielbrigade, Ordecommissarissen, sectieleiders, Personenbeveiliging enz..

Zij zou zich ook van een code bedienen voor haar geheime correspondentie. Van de vitale bedrijven te 's-Gravenhage en eenige kleinere plaatsen zoude de Generale Leiding (G.L.) der Liga beschrijvingen en teekeningen bezitten. De gegevens daarvoor zouden moeten worden verstrekt door de leden, die in deze bedrijven werkzaam zijn. Daartoe zouden de leden onderricht worden door lessen in spionnage. In elke gemeente bestaat een z.g. P.M.L., Plaatselijk Militanten Leider. Twaalf militante leden vormen een sectie; maximaal 10 secties vormen een groep; vijf groepen vormen een corps,

elk

elk onder een sectie-,groeps- of corpsleider. Er wordt les gegeven in alle afweer- en aanvalsporten (jiu-jitsu; boksen; worstelen enz.); verbandleer, marcheeren, tenten opslaan, koeriersdiensten, zaalbeveiliging enz..

Het is hier ook de plaats iets te zeggen over de z.g. VARA-actiocomité's, in het leven geroepen na het ontslag van Zwertbroek als V.A.R.A.-secretaris. De leden dezer comité's waren voor het meerendeel Liga-leden. Deze comité's vonden een nieuw terrein van werkzaamheid in de schorsing van Beversluis bij de V.A.R.A.. Leidende persoonlijkheden in deze comité's zijn J.P.L.de Vries, van Spilbergenstraat 4 en J.v.d.Berg v.Weert, le J.v.d.Heydenstraat 65,11, beiden te Amsterdam. (Zie ook S.A.R.O.).

Het ontslag van Zwertbroek is dus voor de C.P.H. aanleiding geweest een verwoede aanval te doen op de S.D.A.P., door middel van V.V.S.U. (S.A.R.O.), I.S.A.O.L. en V.A.R.A.-actie-comité's, alsmede het orgaan "Nieuwe Tijd".

10. LIGA TEGEN IMPERIALISME EN VOOR NATIONALE ONAFHANKELIJKHEID.

Het eerste Wereld-congres van de Liga vond in Februari 1927 te Brussel plaats en was vanwege de groote deelname - meer dan 100 gedelegeerden uit alle werelddeelen - van groote beteekenis.

Op grond van de besluiten door dit congres genomen, werd op 25 Juli 1927 de sectie "Holland" van de Liga opgericht, waarvan als voorzitter werd benoemd: J.D.L.Le Fèbvre (geb. 11.3.1870 te Amsterdam), oud-Resident van Sumatra's Westkust, wonende te [illegible].

De functie van secretaris werd vervuld door Mr. S.de Jong te Amsterdam.

Tot uitgifte van een orgaan "Recht en Vrijheid" werd besloten, waarvan het eerste nummer in September 1927 verscheen.

De houding van de Liga ten opzichte van de S.D.A.P. aangenomen, was van dien aard, dat op voorstel van het partijbestuur der S.D.A.P. het congres (1928) dier partij besloot, het lidmaatschap van de Liga met dat van de S.D.A.P. onvereenigbaar te verklaren.

Naar aanleiding hiervan bedankten de sociaal-democraten, van wie enkelen, o.a. P.J.Schmidt een belangrijke rol in de Liga vervulden, voor het lidmaatschap van de Liga en voor alle functies, welke zij in deze organisatie bekleedden.

De gebeurtenissen, welke op het 2e congres van de Liga (Frankfurt 21-27 Juli 1929) plaats vonden, waren oorzaak, dat ook andere revolutionnaire groepen, welke in de Liga vertegenwoordigd waren, uit de Liga traden.

Hierdoor was de Liga een zuiver communistische organisatie geworden, waarvan het lot dan ook spoedig was beslist.

In Juni 1931 kwam het Internationaal Executief Komité te Berlijn bijeen en stelde de volgende principieele eischen van de Liga vast:

1. Volledige nationale onafhankelijkheid van de koloniale- en half-koloniale volkeren.
2. Het volledige zelfbeschikkingsrecht voor alle onderdrukte nationaliteiten.
3. Terugtrekking van de imperialistische gewapende krachten uit alle koloniale- en half-koloniale landen;
4. Volledige bewegingsvrijheid voor alle nationaal-revolutionnaire organisaties.
5. De onteigening zonder schadeloosstelling van alle ondernemingen, banken, plantages, landerijen, die op het oogenblik in het bezit zijn van de imperialisten en de nationalisatie daarvan; de annuleering van alle schulden aan de imperialisten en

de

de annuleering van alle herstelbetalingen.

6. De onteigening zonder schadeloosstelling van alle landerijen, die op het oogenblik in het bezit zijn van rijke landeigenaars en de verdeeling daarvan onder de werkende boeren.

Naar aanleiding van de besluiten genomen op de te Berlijn gehouden vergadering van het Internationaal Comité, vond op 20 December 1931 de wederoprichting van de Liga, sectie "Holland" plaats.

Het secretariaat van de Liga is nu gevestigd: Hendrik Zwaerdecroonstraat 114 te 's-Gravenhage.

De verhouding tusschen de leden van het hoofdbestuur en die van de afdeelingsbesturen laat veel te wenschen over.

Waarschijnlijk is dit een van de oorzaken, dat de activiteit van de Liga in den laatsten tijd van weinig beteekenis is. In Amsterdam wordt geen contributie meer betaald, zoodat de Liga daar als opgeheven kan worden beschouwd.

Het eerste nummer van het orgaan "Liga" verscheen op 1 Mei 1932. Het tweede nummer bij gelegenheid van het Internationaal Wereld Strijd-Congres (Augustus 1932) en daarna niet meer.

Vóór de verschijning van dit orgaan werd een drietal nummers uitgegeven van "De Anti-imperialist".

Een belangrijke rol speelden in de actie voor de Liga S.D. Neter (geb. 31.5.1904 te Amsterdam) te Amsterdam en F.van Santen (geb. 10.11.1903 te Amsterdam), pseudoniem Van der Zee, wonende te Amsterdam.

Behalve eenige vergaderingen, welke te Den Haag werden gehouden, werd van de Liga in 1934 weinig vernomen.

Op 19 Maart 1934 gaf Roestam Effendi aan de afd. Den Haag eenige richtlijnen voor het beter functioneeren dier afdeeling. Volgens hem diende b.v. alleen de secretaris een algemeene ledenlijst onder zich te hebben. Buiten dezen, mocht elke functionaris slechts de namen van 5 of 6 leden onder zich hebben. Blijkbaar was de denunciatie in die afdeeling dus wel bijzonder groot geweest.

11. MARXISTISCHE ARBEIDERS SCHOOL (M.A.S.).

De M.A.S. is eveneens een "filiaal" van de C.P.H.. Met de voorbereiding tot de oprichting daarvan is in October 1932 een aanvang gemaakt.

De M.A.S. te Amsterdam, is gevestigd in perceel Prinsengracht 479. Secretaresse is: W.Alma-Willemse (pseudoniem Brecht Takes). Voorts bevinden zich scholen o.a. te Rotterdam, den Haag, Hilversum, Haarlem, Leiden, Enschede, Heerlen, Bussum.

De M.A.S. zal moeten worden een voor ieder arbeider toegankelijk instituut, waar hij de gelegenheid vindt zich op de hoogte te stellen van de grondslagen van het Marxisme.

Naast cursussen, waarin theoretische- en practische vragen der arbeidersbeweging behandeld zullen worden, worden ook natuurwetenschappelijke en literaire onderwerpen behandeld, die voor een juist inzicht van belang geacht kunnen worden.

Aan de school zijn ook taal-cursussen verbonden, met de bedoeling vreemde revolutionnaire lectuur voor den arbeider leesbaar te maken. Voorts teeken-cursussen verbonden met de politiek, met het oog op het maken van bedrijfskranten.

Tot het arbeidsveld van de M.A.S. behoort ook het exploiteeren van discussielokalen, voornamelijk voor werkeloozen. Hiermede werd te Amsterdam geen gunstig resultaat bereikt.

Voorts het organiseeren van week-ends, cultuuravonden, en excursies.

De M.A.S. is geen vereeniging maar een school. De grondslag wordt gevormd door:

1e.

1e. De M.A.S.-functionarissen:
a.schoolleider, zoowel politiek als paedagogisch;
b.organisatorisch en technisch leider;
c.propaganda-leider.

2e. Het M.A.S.-Comité, ter ondersteuning van en controle op de functionarissen, en bestaande uit afgevaardigden van ondersteunende organisaties, zooals R.V.O., I.R.H., V.V.S.U., S.T.F., J.S.V., Studenten en uit sympathiseerende personen.

3e. De medewerkers voor de verschillende takken, zooals: Avond- en Dagcursussen, schriftelijke cursussen, leeszaal, discussielokaal, week-ends, cultuuravonden, excursies, technisch-administratief werk.

De opening der school te Amsterdam had op 25 Januari 1933 plaats. Er werd een cursus gehouden, waaraan ongeveer 50 cursisten deelnamen.

Mr. S.de Leeuw behandelde het onderwerp "Lenin en het Leninisme". Op 30 April 1933 werd de leeszaal aan de school geopend.

Van genoemde instelling wordt te Amsterdam geen druk gebruik gemaakt.

De M.A.S. hield op 29 en 30 December 1934 een landelijke bespreking te Amsterdam, slechts toegankelijk voor gedelegeerden.

Mondelinge cursussen:

Geconstateerd werd, dat het cursusbezoek te Amsterdam terugliep; het aantal cursisten bedroeg bij den aanvang van het cursusjaar 75, doch daalde tot 30. Te Amsterdam trachtte men in het afgeloopen jaar de actie te decentraliseeren, zooals de C.P.H. dit trouwens op elk gebied doet, door in verschillende stadsgedeelten lezingen te laten houden door bekende sprekers, correspondeerende met de schriftelijke cursussen. Dit systeem was in andere gemeenten niet gelukt. Te Amsterdam waren de stadsgedeelten Betondorp, West, en Overzijde Y de beste gedeelten; in de Indische buurt was weinig belangstelling.

De talencursussen leverden goede resultaten op. Te Amsterdam waren er 26 deelnemers voor de Duitsche, 18 voor de Russische en 24 voor de Esperanto-taal.

Schriftelijke cursussen:

De lessen hiervoor worden wekelijks door functionarissen bezorgd. Te Amsterdam zijn hiervoor 32 functionarissen werkzaam.

In Rotterdam werd weinig belangstelling gevonden.

In den Haag was het bezoek steeds groot, gemiddeld 100 personen.

In Haarlem 40; Hilversum 15; Enschede 85.

In Heerlen geschiedt alles in kleine groepen bij kameraden thuis, zoo zouden hier volgens den afgevaardigde 12 discussiegroepen werkzaam zijn.

In den Haag bestond in 1934 een actieve deelname van intellectueele jongelui van gegoede klasse, studenten en leerlingen van de Academie voor Beeldende Kunsten. De cursus Esperanto telde 15 deelnemers, Duitsche taal 6 en Engelsch 9.

Op 11 Februari 1933 werd ten huize van de secretaresse Brecht Takes, voornoemd, opgericht de:
MIDDELBARE SCHOLIERENBOND VOOR SOCIALE STUDIE (M.S.B.S.S.).

Hoofddoel van dezen bond is de leden door studie en discussie op de hoogte te stellen der grondslagen van het Marxisme.

De vereeniging heeft de medewerking van de M.A.S..

Secretaris is: J.J.Treu (geb. 3.8.1913 te Amsterdam) te A'dam.

Vanwege den bond is eenmaal een blaadje uitgegeven, genaamd: "Op de Bres", bestemd voor scholieren van Middelbare Scholen, maar door den slechten toestand der financiën verschijnt het niet meer.

12. 1. NEDERLANDSCH COMITE VAN KUNSTENAARS EN INTELLECTUEELEN TER BESTRIJDING VAN DE TERREUR IN DUITSCHLAND.

1a. PROTESTCOMITE VAN KUNSTENAARS EN HOOFDARBEIDERS.

Dit Comité is op 18 Maart 1933 te Amsterdam opgericht. De initiatiefnemers waren Prof. G.Mannoury (geb. 17.5.1867 te Wormerveer) en Mevrouw H.G.A.Roland-Holst (geb. 24.12.1869 te Noordwijk).

Het doel van het comité was de belangen te behartigen van vervolgden in den strijd tegen imperialisme en fascisme, zooals de vervolgden in het proces van "De Zeven Provinciën" en de slachtoffers der terreur in Duitschland.

De bedoeling was, dat vele intellectueelen zich bij het comité zouden aansluiten. Dit gebeurde echter niet en het gevolg was, dat enkele intellectueele communisten zitting in het bestuur namen.

Secretaris was: T.S.Rot (geb. 25.12.1909 te Amsterdam). Actie is van het comité niet uitgegaan, daar het geen levensvatbaarheid had.

In Juni 1933 werd uit C.P.H.-kringen een nieuwe poging gedaan, om de intellectueelen voor haar acties te spannen en werd bekend gemaakt, dat te Amsterdam was opgericht een comité, genaamd:

1b. ANTI FASCISTISCH COMITE TOT DIRECTE STEUN AAN DE SLACHTOFFERS DER DUITSCHE TERREUR (Afstecod).

Initiatiefnemers tot het oprichten van dit comité waren de bekende communisten G.J.van Munster (geb. 10.11.1883 te Gorinchem) en Tom Rot, voornoemd.

Ook van dit comité is practisch geen actie uitgegaan.

Een volgende poging om te komen tot oprichting van een comité van intellectueelen werd gedaan in Juli 1933 door de oprichting van een:

1c. NEDERLANDSCH COMITE VAN KUNSTENAARS EN INTELLECTUEELEN TER BESTRIJDING VAN DE TERREUR IN DUITSCHLAND.

Dit Comité maakte deel uit van het Wereld Comité "Aide aux Luttes contre le Fascisme Hitlerien" te Parijs opgericht en waarvan o.m. Prof. A.Einstein bestuurslid is.

Tot het Nederlandsche Comité zijn ongeveer 200 personen toegetreden, waaronder een 40-tal Hoogleeraren van verschillende Nederlandsche Universiteiten en Hooge Scholen.

Secretaris is: Dr. H.Wolf (geb. 1.5.1893 te Keulen), leeraar aan een H.B.S. te Amsterdam.

Onder de auspiciën van het Internationaal Comité is het z.g. "Bruinboek" uitgegeven. Later bleek echter, dat deze uitgave voorbereid was door den bekenden Duitschen communist W.Münzenberg, Secretaris-Generaal van het Centraal Comité der Internationale Arbeiders Hulp, (I.A.H.).

Prof.Einstein en een vijftal Hollandsche intellectueelen verklaarden later, dat zij geen verantwoordelijkheid aanvaardden voor den inhoud van het "Bruinboek".

In 1934 verscheen een tweede bruinboek van de hand van Georgi Dimitroff, getiteld: "Verdachte of Aanklager?"

Hoewel deze Comité's voorgaven boven de partijen te staan, is het steeds gebleken, dat de communisten de comité's gebruikten voor hun politieke actie tegen de Duitsche Regeering.

2.

2. COMITE CULTUUR 1934.

Dit Comité, dat ten doel had tentoonstellingen in verschillende gemeenten te organiseeren, op anti-fascistisch gebied, is te beschouwen als een reïncarnatie van het Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de terreur in Duitschland. In vertrouwelijke communistische stukken werd het een "reorganisatie" van bedoeld comité genoemd. Het Comité hield van 23 Juni 1934 tot 15 Juli 1934 een tentoonstelling van boeken, illegale geschriften uit Duitschland enz., schilderijen enz. in perceel Sarphatistraat 7 te Amsterdam.

Dit perceel bleek voor den tijd van een maand gehuurd te zijn door de schilderes Berthe Edersheim, lid van het Comité Cultuur 1934, en penningmeesteresse van het Afstecod! In de voorbereiding van deze tentoonstelling bleek ook Alfred Kuwalsky, de secretaris van W.Münzenberg, secretaris-generaal van het centraal comité der Internationale Arbeiders Hulp, de hand te hebben gehad.

Bij de opening der tentoonstelling werden o.a. opgemerkt; D.Wijnkoop; P.Alma (geb. 18.1.1886 te Deli) en diens vrouw Brecht Willemse; D.Goulooze; J.Last en I.J.M.de Lange, allen bekende communisten.

In het Comité hadden o.a. zitting: Mr.Fr.Coenen; Nico Rost; Dr. Nico van Suchtelen (geb. 25.10.1878 te Amsterdam); Joris Ivens, P.Alma; Harmen Meurs en Berthe Edersheim.

13. OSSIETZKY COMITE.

Ofschoon met betrekking tot de totstandkoming van dit comité niet zooveel bekend is, dat het voor 100% een communistische mantelorganisatie zou kunnen worden genoemd, zoo wordt het toch wenschelijk geacht, om, ten vervolge op de vorengenoemde Comité's, hier een en ander omtrent dit Comité mede te deelen, daar vele leden van de bovenvermelde Comité's zich ook voor het Ossietzky-Comité beschikbaar stelden.

Het Comité vereenigt de Nederlandsche beoefenaren van kunsten en wetenschappen voor steun aan hun collega's en anderen in de Duitsche gevangenissen en concentratiekampen. Het zond een open brief aan den Duitschen Rijkskanselier, waarin vrijheid werd verzocht voor den schrijver Carl von Ossietzky.

Op 19 November 1934 werd in het Conservatorium te Amsterdam een bijeenkomst gehouden ter herdenking van den gestorven anarchist Erich Mühsam, alwaar twee vreemdelingen, de zanger Ernst Busch (geb. 22.1.1900 te Kiel) en de musicus Th.Canivez, zouden optreden. Op grond van het ministerieele voorschrift, verbiedende politieke actie van vreemdelingen, werd het optreden dezer personen belet.

Voorzitter van het Comité was: Mr.Fr.Coenen; penningmeesteresse: Anna van Gogh-Kaulbach (geb. 31.12.1869 te Velsen); eerstgenoemde trok zich blijkbaar terug, zoodat zijn functie thans ook door de penningmeesteresse wordt vervuld. Secretaris is: Mr.Drs. A.Börger, Engweg 13 te Laren.

Het Comité organiseerde een actie tot ondersteuning en opname van kinderen diergenen, welke tengevolge van het Saar-plebisciet uit het Saargebied moesten vluchten.

Als een uitvloeisel van deze actie is te beschouwen: het CENTRAAL COMITE TOT HULPVERLEENING AAN DE SLACHTOFFERS IN HET SAARGEBIED; secretaresse: Mej. E.Stork.

14. "ZEVEN PROVINCIËN" AMNESTIE COMITE.

Op 31 October 1933 werd in communistische kringen het "Internationaal Zeven Provinciën Comité" opgericht met het doel een

breede

breede actie te organiseeren ter ondersteuning van de slachtoffers van het verzet op "De Zeven Provinciën", zoowel materieel als moreel.

Ook de achtergebleven vrouwen en kinderen van hen die vielen, als van de gevangen genomen dienstweigeraars, wier gezinnen van alle steun zijn verstoken, zal de steun ten deel vallen.

In wezen was het Comité een instelling van de Internationale Roode Hulp, maar voor den schijn was het secretariaat gevestigd bij het communistische Tweede Kamerlid Roestam Effendi, postadres 3e Helmersstraat 33 te Amsterdam, wonende te Amsterdam.

In December 1934 vormde zich, ten vervolge op bovenomschreven actie, het "Zeven Provinciën Amnestie Comité", waarin wederom zitting had Roestam Effendi, voornoemd. Dit Comité riep tal van personen en organisaties op de behulpzame hand te bieden bij het doorvoeren van een petitionnement voor amnestie. De C.P.H. spande zich zèlf allereerst voor het petitionnement en gaf in een circulaire aan de districtsbesturen, afdeelingen, secties en cellen richtlijnen aan. Te Amsterdam werd in elke sectie een 4-tal C.P.H.-leden met de leiding der actie in de betrokken wijk belast; het plaatselijke comité bestaat ook alleen uit partijgenooten. Slechts in de wijk-sub-comité's kunnen ook kameraden van deelnemende organisaties zitting nemen. Uit dit alles blijkt wel, dat hier van een zuiver-communistische zaak sprake is.

Het secretariaat was gevestigd Legmeerstraat 23,II te Amsterdam, ten huize van Roestam Effendi.

Om tactische redenen werd het secretariaat verlegd naar perceel van Spilbergenstraat 4, ten huize van Mevrouw E.de Vries-Kellersman (geb. 16.6.1899 te Amsterdam), echtgenoote van den pseudo-sociaal-democraat J.P.L.de Vries (geb. 9.3.1899 te Amsterdam), leider der S.A.R.O.. De handteekeningen zullen vnl. aan de huizen worden gevraagd,opdat de regeering niet zal kunnen zeggen,dat de handteekeningen zelfs "van de bruggen" vandaan werden gehaald.

15. NEDERLANDSCH BOEREN COMITE.

Dit Comité is November 1929 opgericht en beoogt de communistische actie onder de boerenbevolking te ontwikkelen.

De toenmalige partijbestuurder van de C.P.H., de bekende arts H.Koch (geb. 20.9.1883 te Amsterdam), die in 1932 naar de Sovjet-Unie was uitgeweken, aangezien hij te Amsterdam tot 2 jaar gevangenisstraf was veroordeeld ter zake overtreding van Art.251 bis Wetboek van Strafrecht en op 11 Januari 1934 te Brussel werd gearresteerd, omdat hij voor dit feit in het Algemeen Politieblad stond gesignaleerd, leidde deze actie onder den naam van L.J. Simons.

De bedoeling van dit pseudoniem was, dat zijn actie niet direct als een communistische bekend zou worden.

Als afgevaardigde voor Holland nam hij deel aan het op 27-29 Maart 1930 te Berlijn gehouden Internationaal Boeren-congres.

Het Comité is een onderdeel van het Europeesche Boeren Comité, verm. gevestigd te Parijs, en is aangesloten bij den Internationalen Boerenbond (Krestintern), in 1923 te Moskou gesticht. De Krestintern stichtte te Moskou een Internationaal Agrarisch Instituut, bedoeld als concurrent van het "Institut Agricole" te Rome.

Het Comité heeft alleen aanhang in Noordholland, Oostelijk Friesland en Groningen, en de eilanden Voorne en Putten, alwaar resp. als propagandisten optreden: C.Borst te Oudkarspel, J.Groen te Tynje en Arie van Rijlaarsdam te Rotterdam.

De actie, die van het Comité uitgaat, is gering.

Het Comité heeft op 27 Januari 1934 te Alkmaar een congres gehouden, waar o.m. Ir. S.J.Rutgers (geb. 25.1.1879 te Leiden) een inleiding hield over: "Het landbouw-vraagstuk in Sovjet-Rusland".

Secretaris

Secretaris van het Comité is de communist H.J.de Weerdt (geb. 10.12.1896 te Zwolle), wonende te Nederhorst den Berg.

Het orgaan was genaamd "Ons Landbouwblad" dat maandelijks verscheen. De redactie en administratie was gevestigd bij De Weerdt, voornoemd. Voorheen was deze administrateur bij het brochure-depot van de C.P.H. "Agentschap Amstel", Nieuwe Prinsengracht 29 te Amsterdam.

Ingaande 1 Januari 1935 werd "Ons Landbouwblad" vereenigd met het maandblad "Actie voor den Kleinen Boer", redacteur Alph. Bouman, Puiflijk, tel.3; administratie bij W.Tromp, te Winssen, huize "Katterik".

Ter motiveering van dit besluit werd de volgende circulaire door H.de Weerdt aan de abonné's van het Landbouwblad gezonden:

ONS LANDBOUWBLAD

Redaktie: H.de Weerdt. Nederhorst den Berg.

Aan onze Lezers!

De beweging van de kleine boeren in Gelderland en Brabant neemt een steeds grodere omvang aan. Deze boeren, die zich in comité's van aktie hebben vereenigd, voeren een strijd op een programma, waarmee het Nederlandsch Boerencomité zich in groote lijnen kan vereenigen.

Nadat wij besprekingen hadden gevoerd met de leiding van deze comité's, kwam het ons zeer gewenscht voor, dat deze groote en belangrijke aktie overal in den lande bekend en ondersteund zou worden. Daartoe hebben wij besloten "Ons Landbouwblad", voorloopig in dit formaat te doen verschijnen en onze lezers het orgaan van de comité's uit Gelderland, Brabant en Limburg toe te zenden.

Wij vertrouwen, dat onze werkers thans met volle kracht dit blad zullen gaan verspreiden en zullen trachten, nieuwe comité's op te richten.

Alle gelden, alle kopie, alle nieuwe abonné's en mededeelingen moeten gezonden worden niet naar het adres, dat op het blad staat, maar aan ons adres:

H. de WEERDT te NEDERHORST DEN BERG,

op wiens giro 230630 ook als van ouds de gelden moeten worden gestort.

Het abonnementsgeld, dat reeds bij vooruitbetaling is voldaan, wordt geacht te zijn voldaan voor het nieuwe blad.
Dit blad is duurder dan "Ons Landbouwblad". Het nieuwe abonnementsgeld zal f.0,75 per half jaar bedragen. Wij moeten noodgedwongen tot deze maatregel overgaan. Doordat "Ons Landbouwblad" tegen een te lage prijs beschikbaar werd gesteld, hebben wij voortdurend financieele moeilijkheden.

HET BESLUIT, DAT THANS GENOMEN IS, BETEEKENT DUS GEENSZINS OPHEFFING VAN DE BOERENCOMITE'S. INTEGENDEEL! HET IS EEN STAP, DIE WIJ HEBBEN GENOMEN, OM ONZE BEWEGING TE VERBREEDEN EN TE VERSTERKEN.

Wij roepen al onze vrienden dringend op, deze poging krachtig te ondersteunen, door de Boerencomité's te maken tot aktieve, strijdvaardige comité's, die de massa's der kleine boeren weten te winnen voor hun strijd!

NEDERLANDSCH BOERENCOMITE

H.de Weerdt,
Sekretaris.

Deze

Deze manipulatie kan dus beschouwd worden als een poging om binnen te dringen in, en zich meester te maken van de leiding van de Comité's van actie der boeren in het Land van Maas en Waal.
Deze comité's bestaan reeds te:

Ewijk-Winssen - Wychen - Groesbeek - Nederasselt - Mook-Middelaar - Dreumel - Milsbeek - Malden - Beuningen - Hees - Bergharen - Bätenburg - Weurt - Leeuwen-Boven - Hatert - Heumen - Leeuwen-Beneden - Heien - Wamel - Elst - Horssen - Ochten - Tiel - Esscharen - Maasbommel - Siebengewald - Oss - Groessen - Millingen - Driel - Valburg - Westervoort - Elden - Uden - Randwijk-Indoornik - Ewijk - Bemmel - Didam - Druten - Beek bij Didam - Geffen - Herveld - Boekel - Oosterhout - Haps - Angeren - Pannerden.

Het programma luidt als volgt:

1. Onmiddellijk verbod van executie.
   Pachtwet waarbij de belangen van den pachter volledig gewaarborgd zijn.
2. Verlaging van vaste lasten en hypotheekrenten.
3. Directe hulp aan de zwaarst getroffenen in geld.
   Geen armenzorg.
   Geen werkverschaffing, maar bedrijfskapitaal als geldelijke steun.
4. Inkrimping of stopzetting van de margarinefabricage. Beschikbaarstelling van de boter voor het Ned.Volk tegen een prijs die het betalen kan. Bij inkrimping, de margarine kleuren met een sterk opvallende kleur, b.v. rood of blauw.
5. Directe uitkeering van de Zuivelpot.
6. Afschaffing van de accijns op het geslacht en op dierlijke- en plantaardige vetten van eigen bodem.
7. Op grond van de algeheele mislukking der crisisvarkenscentrale algeheele opheffing daarvan.
8. Opheffing van de pluimveecentrale daar deze alleen voor de fokstations en ambtenaren van voordeel is.
9. Vrijstelling van de betaling der rente van het rijksvoorschot voor de boeren op ontginningsbedrijven.
10. Minimumprijzen voor inlandsche tabak van f.30.- tot f.40.- per 50 K.G..
11. Invoerverbod van dat buitenlandsche fruit dat ook in het binnenland wordt gekweekt.
12. Opheffing van de verplichting tot veilen.
13. Vrije handel in groenten, fruit en aardappelen.

In verband hiermede verdient vermelding van het besluit van de leiding der C.P.H. in December 1934, om in de districten z.g. "Landbouwcommissies" te vormen, bestaande uit ten hoogste drie partijgenooten. De C.P.H. doet dus een vernieuwde aanval op de verovering der "kleine boeren".

16. ALGEMEENE AMSTERDAMSCHE HUURDERS BOND.

Zooals uit den naam van den bond blijkt, is deze een speciaal Amsterdamsche. Desniettemin wordt het wenschelijk geacht, om in dit overzicht de aandacht op het karakter van dezen bond te vestigen, omdat het bestuur van dezen bond ook de acties buiten Amsterdam leidt.

Reeds vroeger waren door de communisten pogingen aangewend om in Amsterdam door middel van z.g. Buurthuurders-comité's hun invloed onder de massa te kunnen doen gelden.

De

De crisis met de daaruit voortvloeiende gevolgen, is door de communisten dankbaar aangegrepen om, wat vroeger niet gelukte, thans opnieuw te beproeven.

Door te verklaren, dat de bond staat op algemeen standpunt, d.w.z. dat huurders, ongeacht van welke kleur of richting, daarvan lid kunnen worden; te willen strijden tegen huuropdrijving of onrechtvaardige behandeling van huurders en bij drang tot actie voor huurverlaging en verdere kwesties de leiding te willen nemen, nam het ledental zeer toe. Ook de behaalde resultaten werkten hiertoe mede.

Als doel van den bond wordt aangegeven:

"Te komen tot een volmaakte volkshuisvesting, waaronder in de eerste plaats wordt begrepen een gezonde, goed ingerichte woning tegen een huurprijs, welke niet meer mag bedragen dan 1/7 deel van het loon van den huurder".

Verder betrekt hij in zijn doelstelling:

"De omstandigheden, welke het wonen kunnen ver- of veronaangenamen als bestrating, verlichting, verbinding met het centrum van de stad, de watervoorziening, het electriciteits- en gasverbruik, het hebben in de omgeving van wasch- en badlokalen, vergaderlokalen, speel- en sportterreinen, den overlast van uitwerpselen van gassen, asch, roet en stank der omliggende fabrieken enz.".

De bestuursleden van dezen bond zijn voor het overgroote deel aangesloten bij de Communistische Partij.

Als secretaris fungeert de communist: J.G.van Zelm (geb. 1.8. 1872 te Arnhem), wonende te Amsterdam.

Rechtskundig adviseur is de communist: Mr. P.van het Hoff-Stolk (geb. 30.7.1902 te 's-Gravenhage) te Amsterdam.

Door den bond wordt een maandblad "De Volkshuisvesting" uitgegeven, waarvan het eerste nummer op 1 Augustus 1931 verscheen.

Redacteur van dit orgaan is: J.G.van Zelm, voornoemd.

Van dezen Bond werd gedurende den laatsten tijd niet veel meer vernomen. Alleen werd, na het verloopen van de Juli-relletjes, nog getracht deze, in diverse groote gemeenten, weer aan te wakkeren, door te pogen huurstakingen te ontketenen, echter zonder veel succes.

17. CENTRAAL COMITE TEGEN DEN RADIOWOEKER.

Het Centraal Comité tegen den Radiowoeker wordt gevormd door diverse buurt-comité's, welke in Amsterdam zijn opgericht.

Het eerste buurt-comité, dat op 27 Juni 1932 werd opgericht, heeft den grondslag voor de stichting van het Centraal Comité gevormd. Het Centraal Comité stelt zich ten doel:

"De rotte toestanden, die bij diverse radio-centrales heerschen, te verbeteren."

In het algemeen is de actie, door het Centraal Comité gevoerd, gericht tegen de hooge aansluitingskosten en de hooge abonnementsgelden. Om hierin verandering te brengen wekt de leiding van het comité de radio-abonné's op de betaling van het abonnementsgeld te staken. Het initiatief tot het voeren van deze actie is uitgegaan van de communisten en zij nemen dan ook in de leiding van de comité's en van het Centraal Comité een voorname plaats in.

Secr. van het Centraal Comité is de communist: W.Mol (geb.24.3. 1898 te A'dam), wonende te A'dam. Het officieele orgaan van het Centraal Comité is het weekblad "De Luidspreker", waarvan het eerste nummer op 8 Oct.1932 verscheen, onder den naam van "De Centrale Radiokrant". Redacteur is W.Mol, voornoemd.

V.f.

V. f. COMMUNISTISCHE PARTIJ OPPOSITIE (C.P.O.).

Mede als gevolg van oneenigheid in de vereeniging "Links Richten", een thans niet meer bestaande communistische mantelorganisatie van schrijvers, is eind November 1933 door een groep leden en geroyeerde leden van de C.P.H. een "Communistische Partij Oppositie" (C.P.O.) gevormd.

De C.P.O. is geen nieuwe politieke partij, daar ook tegenwoordige leden van de C.P.H. er deel van uitmaken, maar zij stelt zich op het standpunt, dat de tegenwoordige leiding van de C.P.H. een politiek voert, die in vele opzichten tegen het belang van de arbeidersklasse is gericht, terwijl critiek binnen de partij door de Partijleiding met royement wordt beantwoord.

Aanvankelijk had de C.P.O. weinig aanhang, doch door verschillende omstandigheden kwam hierin verandering.

Deze omstandigheden zijn de volgende:

1e. buitenlandsche; zooals de wijziging in de buitenlandsche politiek der Sovjet-Unie; te weten hare toetreding tot den Volkenbond, haar militair verbond met Frankrijk, en als waarschijnlijk gevolg daarvan de liquidatie van de Fransche sectie der 3e Internationale (de C.P.F.) door het aangegane eenheidsfront met de S.F.I.O. (Fransche S.D.A.P.);

2e. binnenlandsche; zooals de gebleken onmacht der C.P.H. tijdens de Juli-relletjes om een spontane volksopstand om te zetten in een revolutie, de eenheidsfronttaktiek der C.P.H., als geestlooze copie van hetgeen zich in Frankrijk heeft afgespeeld.

De bovenomschreven buitenlandsche politiek der Sovjet-Unie wordt door de C.P.O. als een zwenking naar rechts beschouwd. Dientengevolge vertrouwt zij niet meer op de parolen van de 3e (communistische) internationale te Moskou, welke volgens haar niet meer de belangen van het wereldproletariaat behartigt en de wereldrevolutie propageert, doch alleen oog heeft voor de belangen van het Russische proletariaat. Immers, de 3e Internationale staat onder de bevelen van Stalin, welke het socialisme in één land voorstaat, en de Komintern dus dienstbaar maakt aan de Russische belangen.

Dientengevolge zal dus, volgens de C.P.O., de sectie der Komintern in Nederland, de C.P.H., ook niet meer de belangen van het Nederlandsche proletariaat behartigen, doch alleen "stom" uitvoeren, wat haar door Moskou wordt gedicteerd, ook zooals de "eenheidsfronterij" bijv., al werken deze bevelen remmend op de revolutionneering der massa in Nederland. Een gevolg van een en ander is, volgens de C.P.O., het te ver doorgevoerde "legalisme", het te veel gebruik willen maken van de legale mogelijkheden door de C.P.H., en het zich te weinig instellen op de illegaliteit, wat blijk uit het feit, dat de Justitie tijdens de Juli-onlusten de hand maar behoefde uit te steken, om in het bezit te komen van alle adressen van abonné's op "De Tribune".

Zooals ook uit het bovenstaande reeds valt af te leiden, heeft de C.P.O., hoewel zij aanvankelijk nog niet brak met de ideologie der 3e internationale, zich meer en meer georiënteerd op de 4e internationale (Internationale Kommunistische Liga) onder leiding van Trotzky, met wien de C.P.O. in contact werd gebracht door [illegible].

Wat internationaal geschiedt, zoude ook nationaal dienen te geschieden, dus zoude de C.P.O. betrokken dienen te worden in de a.s. fusie tusschen O.S.P. en R.S.P.. Dit zal echter voorshands nog niet geschieden, ook reeds daarom, wijl de C.P.O. geen politieke partij, in den eigenlijken zin van het woord, is.

In

In de C.P.O.-leiding zelf, bestaat er nog geen klaarheid over de vraag: 3e of 4e Internationale? Voorstanders van de 4e Internationale zijn: R.A.Manuel (pseudoniem Van Riel), A.Bromet (geb. 21.2.1906 te Amsterdam) (pseudoniem Spoor) en F.J.Goedhart (geb. 25.1.1904 te Amsterdam); terwijl bijv. J.L.Hobijn (geb. 24.9.1904 te Amsterdam), de 3e Internationale wil zuiveren, desnoods haar zetel naar buiten Rusland verleggen. In aansluiting op dezen laatsten gedachtengang, werd door de C.P.O. een brief aan het EKKI gericht in het najaar van 1934, waarin de "rotte" toestanden in de C.P.H. werden blootgelegd. Er werd echter geen antwoord ontvangen, waaruit mag worden afgeleid, dat de C.P.H.-leiding haar beleid te Moskou heeft weten te rechtvaardigen.

De dagelijksche leiding bestaat uit: R.A.Manuel (geb. 3.3.1889), voorzitter; Fr.Goedhart(pseudoniem v.d.Berg), secretaris; P.Otto (geb. 30.12.1896 te Amsterdam), 2e secretaris en J.P.Woortman (geb. 31.7.1882 te Amsterdam), penningmeester, allen te Amsterdam. De C.P.O. heeft contactpunten te 's-Gravenhage, (leider C.J.C. van Brakel, geb. 28.11.1891 te 's-Hertogenbosch), Haarlem (leider Cees Hose), Enschede, Hilversum, Dordrecht, Arnhem, Landsmeer, Den Ilp, Nijmegen, 's-Hertogenbosch, Breda, Utrecht, Groningen en Rotterdam.

Orgaan: "De Vrije Tribune", leider van den brochurenhandel is: J.L.Hobijn te Amsterdam; secretaris van de propagandacommissie is P.Otto, voornoemd. Secretaris van de stadsleiding te Amsterdam is: W.L.D.Thyssen (geb. 22.7.1898 te Schiefbahn).

Het Centraal Comité der C.P.O., bestaande uit de dagelijksche en de diverse stadsleidingen, vergaderde op 21 October en 2 December 1934. Op deze vergaderingen werd o.a. medegedeeld, dat het bureau der I.K.L. (4e Internationale) verplaatst zou worden van Parijs naar Brussel; dat behalve Trotzky zelf, ook diens zoon zitting had in het bureau der I.K.L., en dat einde December 1934 te Antwerpen en Parijs internationale besprekingen zouden worden gevoerd, resp. met de I.K.L. en het z.g. Bureau van Links-Socialistische Partijen, in welke organisaties resp. Sneevliet en P.J. Schmidt, veel invloed hebben.

Als een schepping der C.P.O. is ook te beschouwen het:

Comité tegen Terreur en Vervolging.

Dit werd in Januari 1935 opgericht als initiatief-comité tot stichting van een permanent "Comité tegen Terreur en Vervolging", dat zich ten doel stelt onder socialistische georiënteerde kunstenaars en intellectueelen actie te voeren tegen de steeds veelvuldiger wordende uitingen van terrorisme en verdrukking in de geheele wereld.

Ter bereiking van dit doel wordt o.m. samenwerking met soortgelijke comité's in het buitenland gezocht.

Het voorloopig bestuur bestaat uit: H.Roland-Holst, M.R.J. Dekker (geb. 16.7.1896 te Amsterdam), J.Gans, Fr.Goedhart en Dr. Dan.de Lange Jr.. Secretaris is J.Bruins, Vechtstraat 182 hs., Amsterdam-Zuid, aan welk adres degenen, die het werk van het comité willen steunen, verzocht worden een bewijs van instemming te sturen.

Het comité zond aan de Sovjet-regeering reeds een protest tegen haar terroristisch optreden na den aanslag op Kyrov.

VI. LINKS GEORIENTEERDE RELIGIEUSE- EN ANTI-RELIGIEUSE ORGANISATIES.

1. RELIGIEUS SOCIALISTISCH VERBOND.

Het Religieus Socialistisch Verbond vertegenwoordigt in de S.D.A.P. mede de religieuse strooming. Dit verbond telt 12 afdeelingen met een totaal van 900 leden. De afdeelingen zijn gevestigd: Amsterdam, Assen, Delft, Deventer, Eindhoven, Groningen, Den Haag, Haarlem, Leeuwarden, Rotterdam, Utrecht en Zwolle.
Aantal leden 900.

Orgaan van dit verbond is "Tijd en Taak", waarvan Dr.W. Banning, lid van het partijbestuur der S.D.A.P., de redactie voert. Redactieadres: Bentveldsche weg 5 te Bentveld.
De administratie is gevestigd: Hekelveld 15 te Amsterdam.

Het Secretariaat is gevestigd: Cornelis Krusemanstraat 39 te Amsterdam.

In de Centrale Commissie voor het Religieus-socialisme werkt het verbond o.a. samen met de "Arbeiders Gemeenschap der Woodbrookers (Werkverband der Vereeniging Woodbrookers in Holland").

Op 12 Maart 1934 hield het Verbond een bijeenkomst te Amsterdam, alwaar H.Roland Holst de bloedige gebeurtenissen in Oostenrijk besprak en de gewapende actie van de zijde van den republikeinschen Schutzbund veroordeelde.

2. ARBEIDERS GEMEENSCHAP DER WOODBROOKERS.

(Werkverband der Vereeniging Woodbrookers in Holland).

De vereeniging beoogt de arbeidersbeweging te dienen in religieusen geest. Zelf vormende de religieuse tak der vereeniging Woodbrookers in Holland, heeft zij geen afdeelingen. Wel zijn de leden, die in een plaats wonen, in groepsverband georganiseerd.

Er is sprake van een fusie tusschen de Arbeidsgemeenschap en het Religieus Socialistisch Verbond, welke fusie in Februari 1935 haar beslag zou krijgen.

Het voornaamste werk der Arbeiders Gemeenschap zijn haar cursussen en leergangen, welke des zomers worden gehouden in de gebouwen der vereeniging te Barchem.

Het orgaan der vereeniging is "Barchem-bladen".

Mr. M.J.A.Moltzer te Santpoort vertegenwoordigt de religieus-socialistische strooming der vereeniging in de redactie.

De Arbeiders Gemeenschap voelt zich verbonden aan het Religieus Socialistisch weekblad "Tijd en Taak", waarvan de voorzitter van de Arbeiders Gemeenschap, Dr.W.Banning, de redactie voert.

Secretaresse is: Dora de Jong, wonende J.M.Coenenstraat 20[1] te Amsterdam.

3. VRIJDENKERSVEREENIGING "DE DAGERAAD".

De anti-religieuse strooming in de uiterst linksche organisatie kwam tot voor kort in zijn geheel tot uiting in de Vrijdenkersvereeniging "De Dageraad".

Deze vereeniging stelt zich ten doel:

"De bevordering der vrije gedachte, tot zuivering en verdieping van 's menschen zedelijk verstand en besef. Zij plaatst zich hierbij op den wetenschappelijken wijsgeerigen grondslag van de souvereiniteit en autonomie der rede. Mitsdien aanvaardt zij als grondslag voor wereld- en levensleer uitsluitend de normen van het redelijk en zedelijk bewustzijn en de gegevens der ervaringen, onder afwijzing en bestrijding van elk geloofsdogma of bindend gezag van kerk of persoon; schrift of overlevering."

Deze

Deze vereeniging wordt meermalen beschouwd als te zijn een communistische organisatie. Door het onorganisatorisch optreden der communisten in deze organisatie en mede door hun actie-voeren voor de aansluiting van de Vrijdenkers-vereeniging "De Dageraad" bij de Internationale van Proletarische Vrijdenkers, werden zij als leden van "De Dageraad" geroyeerd.

Het orgaan is het weekblad "De Vrijdenker", waarvan als redacteur optreedt de voorzitter der vereeniging, J.Hoving (geb. 5. 6.1877 te Frederiksoord), wonende Esschenlaan 44, Zwanenburg bij Halfweg.

De vereeniging "De Dageraad" telt 39 afdeelingen.

Secretariaat: Postbus 793 te Amsterdam.

Op 17 Juni 1934 vond te Amsterdam een congres plaats. Uit de beschrijvingsbrief bleek, dat het ledental, dat in 1933 2029 bedroeg, in 1934 teruggeloopen was tot 1607.

4. BOND VAN PROLETARISCHE VRIJDENKERS (B.P.V.).

De oprichting van de B.P.V. vond omstreeks Mei 1931 plaats, naar aanleiding van de hiervoren omschreven oorzaak. De B.P.V. is een mantel-organisatie van de C.P.H. en als sectie "Holland" aangesloten bij de Internationale van Proletarische Vrijdenkers (I.P.F.) te Moskou.

Politiek-secretaris is: J.G.de Ronde (geb. 14.1.1899 te Rotterdam), wonende te Amsterdam.

De B.P.V. geeft een maandblad uit, genaamd: "De Proletarische Vrijdenker", waarvan het eerste nummer op 1 October 1932 verscheen. Redacteur is: J.G.de Ronde, voornoemd, Admiralengracht 60,I A'dam. Administratie-adres: J.Doornbusch (geb. 22.11.1889 te Ambt-Almelo), Ortheliusstraat 251 te Amsterdam.

De Beginselverklaring, zooals die is neergelegd in art.2 der Statuten, luidt als volgt:

De Bond van Proletarische Vrijdenkers (B.P.V.), sectie der Internationale van Proletarische Vrijdenkers (I.P.F.) stelt vast,

1. dat de huidige samenleving is een klasse-samenleving, waarin een groote Internationale revolutionnaire strijd (ook in Nederland) wordt gevoerd door de werkende massa's van stad en land tegen de heerschende kapitalistische klasse;

2. dat in dezen strijd, zoowel de godsdienstige gedachte, als de georganiseerde kerkelijke machten in hun verschillende verschijningsvormen belangrijke steunpunten zijn in dezen strijd voor de kapitalisten en tegen de werkende massa's;

3. dat vooral de verbreiding van de godsdienstige gedachte, als de door middel van het missiewerk der kerkelijke organisatie's in de koloniale landen een der voornaamste voorwaarden is voor het snel en doeltreffend ontwikkelen van het kapitalisme in die landen, waarin een gedweëe en onderworpen bevolking de uitbuiting zonder verzet moet ondergaan;

4. dat alle cultuuruitingen, als pers, school, bioscoop, radio, theater, sport enz. door de heerschende klasse als werktuigen worden misbruikt om eveneens de knechtschap der werkende massa's te bestendigen;

5. dat de propaganda en de verbreiding der proletarische wereldbeschouwing noodzakelijke voorwaarden is om de geest der werkende massa's vrij te maken van alle godsdienstige dogma's; deze wereldbeschouwing, die een wetmatige eenheid ziet, zoowel in den zich in tegenstellingen voltrekkende ontwikkelings-

gang in de natuur als in de maatschappij, die gaat van lagere naar hoogere vormen, zoowel evolutionair als revolutionair, leert deze werkende massa's, dat het maatschappelijke leven zich ontwikkeld uit een lagere klasse-samenleving, naar een hoogere klasselooze maatschappij; dat zij de werkende massa's den strijd moeten aanbinden tegen de heerschende klasse, die deze onontkoombare ontwikkeling met geweld trachten tegen te houden en daardoor in de eerste plaats de materieele strijd in de maatschappij hebben te voeren om te komen tot hoogere kultuurwaarden, is van meening, dat deze strijd tegen den godsdienst de kerken en de cultuurreactie voor ons het belangrijkste is in den bevrijdingsstrijd van de geheele arbeidende klasse. En stelt zich als zijn belangrijkste taak, het organiseeren van de groote werkende massa's van stad en land in Nederland, met het doel een actieve systematische en beginsel vaste strijd te voeren tegen den godsdienst, de kerken, en de cultuurreactie in al hun soorten, vormen en uitingen waaronder ook begrepen de aalmoezeniers in leger vloot en voor een proletarische wereldbeschouwing, die leidt tot een klasselooze maatschappij.

Afdeelingen van de B.P.V. zijn gevestigd te Amsterdam, Haarlem, Den Haag, Boskoop, Krommenie, Rotterdam, Utrecht en IJmuiden. Onderafdeelingen van de Amsterdamsche afdeeling zijn:

a. De Portefeuille Club;
b. De leesclub "Maxim-Gorki".

Tijdens de op 28 October 1934 te Amsterdam gehouden organisatie-conferentie bleek, dat de organisatie nog niet veel te beteekenen had. Amsterdam is wel in secties verdeeld, doch heeft geen kader; Haarlem is slecht; 's-Gravenhage is in de oppositie; te Rotterdam hoopt men een oppositiegroep uit "De Dageraad" tot toetreding te bewegen; Utrecht betoekent niets meer, en IJmuiden gaat redelijk.

VII. LINKS-GEORIENTEERDE ESPERANTISTEN VEREENIGINGEN.

1. FEDERATIE VAN ARBEIDERS ESPERANTISTEN.

De grootste en voornaamste vereeniging, waarin alle linksgeoriënteerde esperantisten, met uitzondering van de communisten, zijn georganiseerd, is de Federatie van Arbeiders Esperantisten.

Deze Federatie telt 76 afdeelingen, 3000 leden en 26 sympathiseerende ledenorganisaties, waaronder het N.V.V..

De Federatie stelt zich ten doel:

"De verbreiding en toepassing van het Esperanto in het gebied der Nederlandsche taal te bevorderen, speciaal onder de arbeiders".

Ter bereiking van dit doel worden cursussen gehouden, tentoonstellingen georganiseerd en een eigen orgaan uitgegeven.

De Federatie stelt zich op het standpunt, dat Esperanto de taal is, die den grondslag legt voor de toenadering van het Wereldproletariaat; de Wereldtaal, waardoor de arbeiders uit alle landen der wereld met elkaar in contact komen.

Het orgaan van de Federatie "Laborista Esperantisto" verschijnt maandelijks. Redacteur is: H.W.Alings (geb. 28.10.1895 te Amsterdam), wonende te Amsterdam, Middenweg 226.

Secretariaat: Postbus W.6. Amsterdam. Zij is aangesloten bij de "Sennacia Associo Esperantista" (S.A.T.) (Natielooze Wereldbond).

Ook in de esperantistenbeweging werd van de zijde der communistische leden getracht, de federatie in den strijd der arbeidersklasse te betrekken.

Het communistische hoofdbestuurslid D.Veenstra (geb. 24.11. 1906 te Medemblik), werd als zoodanig geschorst.

Ter voorbereiding van de actie op het S.A.T.-congres, hetwelk begin Augustus 1931 te Amsterdam plaats vond, werd ter ondersteuning van de oppositie op dat congres op 16 Juni 1931 te Amsterdam opgericht een Esperantisten Oppositie-Comité.

Op dit XIe S.A.T.-congres bleek, dat ook internationaal in de esperantistenbeweging de twist der partij-politiek doorgedrongen was. Dit congres was voor een groot deel daaraan gewijd en het resultaat was, dat de oppositioneele esperantisten het congres verlieten.

Deze stichten een Proletarisch Esperanto Correspondentie Bureau (P.E.K.filio).

Onder redactie van J.W.J.Benjamin (geb. 8.4.1894 te Nieuwer-Amstel), verscheen een gestencild orgaan, genaamd "Per Esperantisto".

2. NEDERLANDA UNUIGA KOMITATO (N.U.K.).
(Nederlandsch Eenheids Comité).

De oppositioneele elementen stichtten medio October 1931 het N.U.K. als afdeeling van het Internacia Unuiga Komitato (I.U.K.). Deze Internationale streeft naar de vereeniging van alle roode esperantisten op de basis van de landelijke arbeiders esperantisten organisatie; het democratisch centralisme en den revolutionnairen klassenstrijd. Het eerste congres van het N.U.K. werd in April 1932 gehouden. Het orgaan van de P.E.K.filio "Per Esperantisto" wordt het officieele orgaan van het N.U.K. en verscheen daarna onder den naam van "Informulo". De redactie en administratie van dit orgaan werden waargenomen door meergenoemden D.Veenstra. Correspondentieadres: postbus Z 5 (NUK). Bestuurders zijn D.Veenstra, voornoemd, en I.Orchudesch (geb. 16.9.1895).

Op het congres van de Federatie van Arbeiders Esperantisten, gehouden op 18.4.1932 te Apeldoorn, probeerden de communistische oppositanten, georganiseerd in het N.U.K., van dit congres te maken een congres gelijk aan dat van het S.A.T.-congres. Op voorstel van het Federatiebestuur nam het congres met 1025 tegen 148 stemmen een resolutie aan, waarin vastgesteld werd, dat de Arbeiders Esperantisten in hun rijen niet langer oppositioneele en communistische eenheidscomité's zouden dulden.

VIII. DE ANARCHISTISCHE BEWEGING.

In de anarchistische beweging in Nederland vallen drie groote stroomingen te constateeren, t.w.:

1. HET LANDELIJK VERBOND VAN SOCIAAL ANARCHISTEN.

Het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten is het verbond, dat op 17 April 1927 werd gevormd door de groepen rond "De Vrije Socialist", waarvan wijlen Domela Nieuwenhuis de oprichter was.

De uitgave van het orgaan "De Vrije Socialist" was vóór den dood van Domela Nieuwenhuis een voor hem persoonlijke zaak, waaromheen zich zonder eenig organisatorisch verband diverse groepen van anarchisten hadden gevormd.

De uitgave van dit orgaan zou - overeenkomstig de laatste wilsbeschikking van Domela Nieuwenhuis - gestaakt moeten worden.

Na zijn dood echter werd de uitgave van "De Vrije Socialist" voortgezet door G.Rijnders (geb. 21.7.1876 te Amsterdam), wonende te Zandvoort.

Om de uitgave van het orgaan werd een felle strijd gevoerd, waardoor de financieele positie van het orgaan zeer wankel werd. De stopzetting van de uitgave werd reeds overwogen.

Nadat eerst op 17.4.1927 de verhouding van de groepen ten opzichte van den uitgever was geregeld, werd op het congres van het verbond (1930) besloten "De Vrije Socialist" als officieel orgaan van het verbond uit te geven. De exploitatie daarvan werd opgedragen aan B.C.Scheffer (geb. 23.4.1877 te Haarlem) wonende te Haarlem.

Het orgaan "De Vrije Socialist" is na aanvankelijk, ingaande 1 Mei 1922, driemaal per week te zijn verschenen, in verband met later ontstane kwesties met betrekking tot het recht van uitgave, weer tweemaal per week verschenen.

Op 16.4.1933 is het orgaan "De Vrije Socialist" in persoonlijk eigendom van G.Rijnders, voornoemd, overgegaan.

Het verbond staat op het standpunt, dat anarchisme en vakorganisaties samen kunnen gaan. Zij richt zich in verband hiermede op samenwerking met de vakbeweging, in casu het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (N.S.V.), welk laatste de bezetting der bedrijven door de arbeiders propageert.

Voor wat betreft de te volgen taktiek inzake bedrijfsbezetting bevatte de "Vrije Socialist" van 27 October 1934 de volgende zinsnede: "Het geweld is voor het bezetten van bedrijven uit den booze. Wat komt er van het bedrijf terecht als het met geweld veroverd en dus met geweld verdedigd moet worden? DE BEDRIJVEN MOETEN BEZET WORDEN DOOR DE PASSIEVE ACTIE VAN DEN ARBEID".

Door het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten werd nog uitgegeven het orgaan "Naar de Vrijheid", propagandablad ter verbreiding der anarchistische gedachte. Het eerste nummer verscheen op 1 December 1932.

Op 1 Juli 1933 werd "Naar de Vrijheid" als bondsorgaan aangemerkt, instede van "De Vrije Socialist". De uitgifte geschiedde vanaf dien datum door het Landelijk Verbond, en de Exploitatie-commissie van "De Arbeider".

Secretaris van het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten is: R.A.van Meekeren (geb. 20.1.1903 te Amsterdam), die tevens secretaris is van de exploitatie-commissie van "De Arbeider".

In September 1933 is de uitgifte van het orgaan "Naar de Vrijheid" stop gezet wegens financieele moeilijkheden.

In December 1933 verscheen een nieuw orgaan, uitgave van het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten, dat los staat van "De Vrije Socialist". Het is genaamd "De Sociaal Anarchist". Adres: H.de Grootstraat 180 te Delft.

Einde

Einde Juli 1934 werd te Amsterdam, nadat vele andere vereenigingen van dien naam reeds hun natuurlijken dood waren gestorven, wederom opgericht: de Vrije Socialisten Vereeniging, die ten doel heeft in de wintermaanden om de 14 dagen openbare vergaderingen te beleggen ter verbreiding der anarchistische beginselen. Secretaris is: J.Woltz, Marnixstraat 193,1.

2. GROEPEN ROND HET SOCIAAL ANARCHISTISCH WEEKBLAD "DE ARBEIDER".

Het sociaal anarchistisch weekblad "De Arbeider" wordt uitgegeven door de in de Noordelijke provincies des lands bestaande anarchistische groepen.

Sinds 1930 worden reeds onderhandelingen gevoerd om te komen tot uitgifte van één anarchistisch orgaan door samenvoeging van "De Vrije Socialist" en "De Arbeider".

Ingaande 1 Juli 1933 verscheen ook "De Arbeider" als orgaan van het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten en de Exploitatie-commissie van "De Arbeider", doch na de noodige besprekingen hierover, wees in September 1933 de groep rond "De Arbeider" de verdere samenwerking inzake de uitgifte van het blad, te zamen met het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten, af.

Door de Justitie werd op 30 October 1933 beslag gelegd op een gedeelte der machines van de drukkerij, waar o.m. "De Arbeider" wordt gedrukt, naar aanleiding van een artikel, waarin tot dienstweigering werd opgeruid.

Ook deze groep legt zich den laatsten tijd, welke wordt genoemd "de tijd van beginnende zelfvernieuwing van het anarchisme", meer en meer erop toe, om de beginselen en de directe revolutionnaire actie van het anarchisme steeds meer te doen doordringen in de economische organisaties van het revolutionnair-socialistische proletariaat.

In tegenstelling met het Landelijk Verbond van Sociaal-Anarchisten richten de groepen rond "De Arbeider" zich meer en meer naar de jongere generatie in de anarchistische beweging en wel naar die groep, welke zich heeft georganiseerd in het Landelijk Verbond van Alarmgroepen en op anti-vakbewegingsstandpunt staat.

De vraag, of gewelddadige strijdmethoden toelaatbaar zijn bij bedrijfsbezetting, is bij de groepen rond "De Arbeider" nog niet opgelost. De bekende anarchist R.Drent (geb. 21.12.1897 te Onstwedde) is niet afkeerig van gewelddadige strijdmethoden. In "De Arbeider" van 28 April 1934 werd echter in een artikel over "Sabotage", de sabotage verworpen, blijkens de zinsnede "De groote fout is, dat wij het nog te veel zoeken in het "doen" (sabotage is een daad) en te weinig in het "laten". Op de conferentie van medewerkers van "De Arbeider" op 26 Augustus 1934 te Utrecht, werd geconstateerd "---dat het propageeren van geweld in de klassenstrijd niet tot de anarchistische beginselen gerekend kan worden-------", en: "Wanneer wij de bovengewelddadige strijdmiddelen aanvaarden en propageeren, is dit hoofdzakelijk een TAKTISCHE, GEEN PRINCIPIEELE kwestie".

Op deze conferentie waren vertegenwoordigers aanwezig uit: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht, Groningen, Leeuwarden, Ter Apel, Breezand, Den Helder, Huizen, Vreeland en Leusden, met name: o.a. J.Groos, B.Haan, W.Jong, enz..

De redactie is gevestigd bij: K.Huntelerslag (geb.11.11.1900 te Amsterdam), wonende te Amsterdam, doch per adres Vreeland, tel. 827 (verm. bij H.Eikeboom, geb.16.2.1898 te Amsterdam). Oplage varieert tusschen 2000 en 3000 exemplaren.
Administratie bij: D.Ploeger (geb. 17.8.1903 te Groningen), wonende te Groningen, Klaprooslaan 49a,

Door H.W.Eikeboom, voornoemd, werd op een vergadering van de

Sociaal

Sociaal Anarchistische actie medegedeeld, dat "De Arbeider" in verband met de tijdsomstandigheden zou trachten zoo legaal mogelijk te blijven.

Op 20 December 1933 werd opgericht: "De VEREENIGING VOOR SOCIAAL ANARCHISTISCHE ACTIE in Nederland", met aanvankelijk 20 leden. De bedoeling was, alle "kameraden van diverse groepeeringen en denkwijze in den lande te vereenigen tot gezamenlijke en doelbewuste actie, ook op het platte land". Bestuurder is: F.C.Donk (geb. 20.4. 1906 te Amsterdam), secretaris J.Sterk.

Spoedig daarna volgde de oprichting van een groep der S.A.A. te Amsterdam. Het bestuur wordt gevormd door: M.G.F.Wessels (geb. 12.11.1901 te Amsterdam), voorzitter; Martha Kloos, penningmeesteresse; H.W.Eikeboom, voornoemd, en H.J.Smienk (geb. 4.4.1885 te Hengelo), resp. 1e en 2e secretaris, en J.Salat. De leden komen regelmatig bijeen; het ledental bedraagt plm. 30. Voor het illegale werk is de stad in 8 wijken verdeeld. De S.A.A. te Amsterdam is aangesloten bij het F.I.S.; vertegenwoordigers zijn Smienk en Eikeboom, F.C.Donk heeft als vertegenwoordiger van de S.A.A. zitting in de exploitatiecommissie van "De Arbeider".

Voorts werden opgericht een "Anarchistische uitgeverij", en een "Comité tegen militaire dienstwerving". Het bestuur van het Comité bestaat uit: P.Visser (geb. 25.10.1902 te Amsterdam), L.E.Haagen, (geb. 27.7.1911 te Amsterdam), W.J.v.d.Heuvel (geb. 19.1.1909 te 's-Hertogenbosch), secretaris, en J.P.Ponger (geb. 2.4.1892 te Amsterdam), penningmeester.

3. HET LANDELIJK VERBOND VAN ALARMGROEPEN.

De anarchistische jeugdbeweging heeft in de laatste jaren in het teeken gestaan van onderlingen strijd op tactische- en principieele punten, welke ten slotte (1931) eindigde in een scheuring.

Vanaf Pinksteren 1931 dateert dan ook de stichting van dit Verbond, wat een federatie is van diverse alarmgroepen.

Het Verbond stelt zich op het standpunt, dat elke partij en vakbeweging, al hebben ze ook nog zulk een revolutionnair tintje, reformistisch en dus contra-revolutionnair is.

Het doel van dit Verbond is om hiertegen door woord en geschrift een onverzoenlijken strijd te voeren.

Na het congres (Pinksteren 1932) heeft dit Verbond gebroken met de oude partij- en vakbewegingspolitiek en met geheel de oude beweging. De strijd, door dit Verbond te voeren, zal in het teeken staan van en is gegrondvest op de stelling, dat de proletarische strijd gestreden moet worden in de bedrijven zelf, om te komen tot de bezetting daarvan en opheffing van de scheiding van werkenden en werkloozen.

In het orgaan van dit Verbond "Alarm", waarvan het eerste nummer Pinksteren 1932 verscheen, wordt deze stelling nader uitgewerkt.

In het eerste nummer komt o.a. voor:

"Werkenden en werkloozen te zamen, er is slechts één belang voor het proletariaat, onteigent de ondernemers; bezet de voorraadschuren; de bedrijven, havens, fabrieken; slaat neer de machtsorganen van het kapitalisme, den staat en haar trawanten. Alarm tegen partijen en vakorganisaties, voor de zelfstandige organisatie van de arbeidersklasse.
Los van de leiders; zelf doen.
Op voor de sociale revolutie, NU!!"

Secretaris

Secretaris van het Verbond is: J.Richter (geb. 19.12.1907 te Bergen op Zoom), wonende te Amsterdam, Ger.Doustraat 136,2.

Op het congres, gehouden 1e Paaschdag 1934 te Amsterdam, werd een door P.Kooyman (geb. 25.2.1891 te Rotterdam) ingediend nieuw beginselprogram aanvaard, waarin geconstateerd wordt, dat: "---de wijze, waarop wij zijn begonnen, n.l. de strijd tegen de organisaties alleen, niet meer houdbaar is gebleken.-----Zoo zien wij dan dat de strijd voor de belangen van de KLASSE, niet meer parallel gaat met den strijd voor de belangen van de soort, d.i. de menschheid, en op dat moment dienen wij te breken met die o.i. verouderde strijdwijze. De Actie, die wij willen inzetten, moet gericht wordentot ALLE weldenkende soortgenooten-----".

Het vraagstuk van den klassenstrijd en de klassetegenstellingen wordt hierin dus op geheel andere wijze opgelost, dan dat door de meeste anarchisten geschiedt!

Het gevolg van een en ander was dan ook, dat een deel der aanwezigen het congres verliet, en er een scheuring in het Verbond ontstond. Correspondent van het Verbond is nog steeds J.Richter, voornoemd; penningmeester is F.J.E.v.d.Roest (geb. 12.2.1907 te Amsterdam).

Naast de drie groote stroomingen, welke in de anarchistische beweging vallen te onderscheiden, staan nog enkele andere stroomingen, welke in afzonderlijke zelfstandige organisaties zijn ondergebracht.

Ofschoon zij niet direct als anarchistische organisaties zijn aan te merken, wordt het wenschelijk geacht deze organisaties onder dit hoofdstuk onder te brengen, omdat zij in vele gevallen met de anarchistische organisaties samenwerken.

4. DE BOND VAN ANARCHO SOCIALISTEN (B.A.S.).

De Bond van Anarcho Socialisten (B.A.S.) is op 14.4.1919 onder den naam van Bond van Religieuse Anarcho Communisten (B.R.A.C.) opgericht. In dezen bond vielen al heel spoedig twee richtingen waar te nemen, welke ter onderscheiding van elkaar zouden kunnen worden aangeduid als de Sociaal-Humanistische- en de Humanistisch-Socialistische.

De aanhangers van eerstgenoemde richting legden veel nadruk op het humanistische (vegetarisme, niet-rooken, rein leven, enz.); de aanhangers van de andere richting wilden vooral de klemtoon gelegd zien op het socialisme.

Deze laatste richting werd allengs in den B.R.A.C. sterker, doch haar invloed bleef minimaal.

Het orgaan van den bond was de "Vrije Communist", welke naam in December 1928 werd veranderd in dien van "Bevrijding" en werd losgemaakt van den B.R.A.C..

Het blad werd een uitgave van de lezers en gewijd aan de vernieuwing van het socialisme.

Onder redactie van A.R.de Jong (geb. 7.3.1883 te Zutphen), B.de Ligt (geb. 17.7.1883 te Schalkwijk) en A.Storm (geb. 19.7.1889 te Utrecht), verschijnt het maandblad "Bevrijding", thans en zal April a.s. haar 6den jaargang als zoodanig ingaan.

De groep, welke allengs meer invloed in den B.R.A.C. kreeg, n.l. die van de aanhangers van het humanistisch-socialisme, maakte hoe langer hoe meer bezwaar tegen den naam van den bond en in het bijzonder tegen de aanduiding "Religieus".

In verband hiermede werd op de jaarvergadering van den B.R.A.C. (20.3.1932) met bijna algemeene stemmen besloten den naam van den bond (B.R.A.C.) in dien van Bond van Anarcho-Socialisten (B.A.S.) te veranderen.

Naar

Naar aanleiding hiervan werd ook een nieuwe beginselverklaring vastgesteld, luidende als volgt:

a. De B.A.S. streeft naar een wereldfederatie van vrije socialistische gemeenschappen.
b. De B.A.S. stelt het socialisme niet slechts als een economisch doel, maar als een begin van een nieuw cultureel gemeenschapsleven, geworteld in het besef van universeele eenheid en solidariteit, dat de mogelijkheid van ware ontplooiing van ieder mensch waarborgt.
c. De bond spreekt zich uit voor gemeenschappelijk bezit van grond- en productiemiddelen, voor arbeids- en levensgemeenschappen (productieve- en verbruikscoöperaties), voor vorming van arbeidersraden (ter bevrijding van den arbeid en regeling van het productie-proces), voor bevrijding der koloniale volken van politieke- en economische overheersching.
d. De bond streeft naar vernieuwing van opvoeding en onderwijs, persoonlijk en maatschappelijk, zelfontwikkeling door arbeid in vrijheid is slechts mogelijk door samenwerking in dienst der gemeenschap.
e. De bond is van meening, dat de strekking van het socialisme beter en zuiverder bevorderd kunnen worden door niet gewelddadige strijdwijzen, waarbij doel en middel in harmonie zijn.
In het bijzonder legt de bond den nadruk op de beteekenis van individueele en massale dienstweigering, verantwoordelijke sabotage, betooging, boycot, burgerlijke ongehoorzaamheid, partieele- en algemeene werkstaking.
f. De bond bestrijdt principieel het kapitalisme en imperialisme, fascisme en schijndemocratie van het parlementaire stelsel; hij keert zich tegen elken staat als gewelds- en machtsinstituut en verklaart zich voor opheffing van alle mechanische opgelegde orde door bewuste zelfordening.

Het secretariaat van den B.A.S. is gevestigd bij: Annie van der Plaats, woonende te Rijswijk.

5. INTERNATIONAAL ANTI-MILITAIRISTISCH BUREAU (I.A.M.B.)
met annex, bladzijde 73.

5 a. INTERNATIONALE ANTI-MILITAIRISCHE KOMMISSIE (I.A.K.)
zie bladzijde 73.

5 b. SCHERMERHORN - DE LIGT STICHTING, bladzijde 74.

6. INTERNATIONAAL ANTI-MILITAIRISTISCHE VEREENIGING
(I.A.M.V.), zie bladzijde 74.

6 a. COMITE VAN PROVINCIALE SAMENWERKING OP ANTI-MILITAIRISTISCH GEBIED IN NOORD-HOLLAND, zie bladzijde 75.

6 b. (FRIESCH) REVOLUTIONNAIR ANTI-MILITAIRISCH COMITÉ,
zie bladzijde 76.

7. COMITE VAN ACTIE DIENSTWEIGERINGSMANIFEST "MOBILISEEREN",
zie bladzijde 76.

8. STEUNFONDS VOOR SLACHTOFFERS VAN PRINCIPIEEL EN DAADWERKELIJK ANTI-MILITAIRISME, zie bladzijde 77.

9. CANTINEFONDS VOOR DIENSTWEIGERAARS, zie bladzijde 77.

10. NEDERLANDSCH SYNDICALISTISCH VAKVERBOND (N.S.V.).

De stichting van het N.S.V. vond plaats op 24 Juni 1923. De aanleiding hiertoe was, dat het congres van het N.A.S. (1923) met betrekking tot de internationale verbinding zich voor aansluiting van het N.A.S. bij de R.V.I. uitsprak, welke aansluiting ingevolge besluit (N.A.S.congres 1925) plaats vond.

Met betrekking tot de verhouding van de in het hiervoorafgaande hoofdstuk besproken organisaties, neemt het N.S.V. het volgende standpunt in.

Er bestaat in de rijen van het N.S.V. groote behoefte om tot meer concentratie van de libertaire krachten te komen. Het N.S.V. is anti-staatsgezind en op grond hiervan ook tegen het militairisme, dat het beschouwt als een der grondpilaren van den staat.

Het N.S.V. kan echter niet uitsluitend een anti-militairistische actie voeren, omdat het een vakcentrale is. Vandaar dan ook, dat het niet wilde samenwerken in het Antifo, dat op autoritairen grondslag staat.

Hiermede is tevens aangeduid het standpunt, dat het N.S.V. ook ten opzichte van de andere vakcentrales inneemt.

Het staat geheel geisoleerd ten opzichte van de andere vakcentrales, doordat het ook staat op anti-parlementair standpunt.

Het ledental van het N.S.V. bedroeg 1 Januari 1934: 2350.

Als voorzitter van het N.S.V. fungeert: A.Rosseau (geb. 6.7. 1889 te Lier), wonende te Amsterdam. Het secretariaat wordt waargenomen door S.A.Nieuwenhuis, wonende te Amsterdam.

Financieel staat het N.S.V. zwak.

Het N.S.V. geeft uit:

a. Het weekblad "De Syndicalist".
Redacteur A.A.de Jong (geb. 29.4.1891 te Amsterdam), wonende te Heemstede, Chrysanthenumlaan 6.
Administrateur F.N.Spoor (geb. 23.10.1904 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

b. Het tweemaandelijksch tijdschrift "Grondslagen".
Redacteur P.A.Lehning (geb. 23.10.1899 te Utrecht). (Pseudoniem A.Muller Lehning), wonende te Amsterdam.
Administratrice: J.A.C.Hijmans, (geb. 3.5.1904 te Batavia), wonende te Amsterdam.

Het N.S.V. is aangesloten bij de Internationale Arbeiders Associatie (I.A.A.), waarvan de zetel gevestigd is te Madrid.

11. DE SYNDICALISTISCHE ARBEIDERS JEUGD ORGANISATIE (S.A.J.O.).

Als afdeeling van het N.S.V. voert de S.A.J.O. onder de jeugd propaganda voor den uitbouw van haar organisatie.

Ten opzichte van de moreele medewerking van de oudere leden heeft de S.A.J.O. met veel moeilijkheden te kampen gehad, waardoor haar invloed naar buiten niet viel waar te nemen.

Om

Om zich de medewerking van de ouders leden te verzekeren, heeft het bestuur van de S.A.J.O. in October 1931 opgericht jongere groepen van de jeugd.

Sedert dat tijdstip kunnen lid van de S.A.J.O. worden kinderen, die den leeftijd van 7 jaar hebben bereikt en dien van 21 jaar nog niet hebben overschreden.

Op 22 November 1931 vond de eerste bijeenkomst van jongeren van 7 tot 15 jaar te Amsterdam plaats.

De taak van deze jeugdgroepen is, de kinderen volgens aard en aanleg op aangename wijze bezig te houden en de ideeën van Francisco Ferrer in deze kinderen door te laten leven.

Het Secretariaat is gevestigd bij Ch.H.van den Berg, (geb. 1.2.1908 te Amsterdam), wonende te Amsterdam.

In 1933 fuseerde de S.A.J.O. met de "Ontspanningsschool DE JONGE PROLETAAR".

12. DE SYNDICALISTISCHE VROUWEN ORGANISATIE.

Op 15 Maart 1933 is deze organisatie door het Syndicalistisch Arbeids Secretariaat (S.A.S.) te Amsterdam opgericht, met aanvankelijk 30 leden.

Deze oprichting vond men noodzakelijk, daar de vrouwenbonden van het N.A.S. en de C.P.H. niet het anti-parlementaire standpunt innamen, welk standpunt den grondslag voor deze vrouwen-organisatie is.

Secretaresse is: I.Smael wonende te Amsterdam.

13. FONDS VOOR INTERNATIONALE SOLIDARITEIT (NEDERLAND) (F.I.S.).

Door het N.S.V. is in 1927 genoemd fonds opgericht tot steun aan de syndicalisten en anarchisten, die door de Justitie vervolgd worden. Circulaires en oproepingen in de libertaire pers volgden, waarin werd aangemaand met steunlijsten te werken.

Op het congres van het N.S.V., gehouden 23 en 24 September 1933, werd besloten één cent per week en per lid in de kas van het F.I.S. te storten.

Het F.I.S. is internationaal verbonden met de INTERNATIONALE ARBEIDERS ASSOCIATIE te Madrid; het staat 2/3e gedeelte der inkomsten daaraan af, ter ondersteuning van de wederopbouw van de syndicalistische vakbeweging in die landen, waar deze door terreur en reactie uit elkander is geslagen, en ter ondersteuning der vervolgde kameraden in verschillende landen.

Secretaris-penningmeester van het F.I.S. Nederland is G.Haan, Melkweg 10 te Groningen.

IX. ANTI-MILITAIRISTISCHE EN RADICAAL PACIFISTISCHE ORGANISATIES.

A. Op ANARCHISTISCHEN GRONDSLAG, waarbij als uitvloeisel van het principe van het verwerpen van elk gezag, in de eerste plaats verzet wordt gepropageerd tegen het aanhouden van een weermacht, waarop het gezag steunt.

Als strijdmiddelen worden gepropageerd: dienstweigering, ondermijning der discipline, sabotage van oorlogsindustrieën en van een eventueele mobilisatie.

Hoe deze daadwerkelijke oorlogsbestrijding is toe te passen in de praktijk is uitvoerig beschreven in een begin 1934 uitgegeven handleiding: "Oorlog aan den Oorlog" van de hand van den bekenden B.de Ligt. Nader uitgewerkt en aangevuld werd deze handleiding als: "Strijdplan tegen oorlog en oorlogsvoorbereiding", door de Ligt voorgesteld aan de in Juli 1934 te Welwyn (Engeland) gehouden Internationale Conferentie der Oorlogbestrijders (War Resistance International) en in meerdere talen over de wereld verspreid.

Tot deze groep behooren de volgende organisaties:

a. INTERNATIONAAL ANTI-MILITAIRISTISCH BUREAU (I.A.M.B.).

Het I.A.M.B. is opgericht op het Internationale Anti-Militairistisch Congres, gehouden van 6-9 Augustus 1921 te 's-Gravenhage door vertegenwoordigers van België, Denemarken, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Nederland, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland.

Het I.A.M.B. heeft o.m. ten doel het militairisme internationaal te bestrijden, ten einde den oorlog en onderdrukking der arbeidersklasse onmogelijk te maken en draagt een zuiver revolutionnair, anarchistisch karakter.

Het is samengesteld uit diverse revolutionnaire Anti-Militairistische organisaties.

Op de Internationale conferentie van 2-4 Augustus 1926 te Berlijn gehouden, werd een Internationaal Secretariaat gevormd, dat zijn zetel in Holland heeft en waarin thans zitting hebben:

als alg. secretaris: J.M. Kuysten (geb. 26.8.1902 te Spang), wonende te Heemstede;

en als leden : L.J.Bot (geb. 28.5.1897 te Amsterdam);
W.F.Wessels;(geb. 23.8.1903 te Amsterdam);
W.J.Jong; (geb. 5.8.1905 te Leiden);
Bep Max (geb. 16.3.1908 te Amsterdam);
A.A.de Jong (geb. 29.4.1891 te Amsterdam).

Naast het Int.secretariaat is een Internationale Raad gevormd, waarin voor Nederland zitting neemt Gé Nabrink (geb. 1.11.1903 te 's-Gravenhage).

Gezamenlijk met de te Madrid gevestigde anarchistische "Internationale Arbeiders Asscciatie"(I.A.A.) werd eenige jaren geleden ingesteld:

b. de INTERNATIONALE ANTI-MILITAIRISTISCHE KOMMISSIE (I.A.K.),

waarvan de voornaamste taak is het in 4 talen uitgeven van een Persdienst. Hiervan zijn tot en met December 1934 reeds 152 nummers verschenen.

Ter vervanging van A.A.de Jong is met ingang van 1 Januari 1935 benoemd tot uitvoerend secretaris van het I.A.M.B., van de I.A.K. en van den Persdienst van de I.A.K., J.M.Kuysten, voornoemd, wonende Hugo de Grootlaan 4 te Heemstede.

Het

Het I.A.M.B. en de I.A.K. hebben den laatsten tijd met ernstige finantieele moeilijkheden te kampen.

c. SCHERMERHORN-DE LIGT STICHTING.

Op 10.6.1933 is bovenstaande stichting door de bestuursleden van het I.A.M.B., waaronder L.J.Bot en Albert de Jong, te Haarlem bij notarieele act tot stand gekomen.

Het doel is de mogelijkheid te openen, dat vrienden van het I.A.M.B. ook door erfstelling of door een legaat, het werk van het I.A.M.B. zouden kunnen steunen, want aan het I.A.M.B. kan niet gelegateerd worden, aangezien dit geen rechtspersoonlijkheid bezit.

d. INTERNATIONAAL ANTI-MILITAIRISTISCHE VEREENIGING (I.A.M.V.).

De strijd tegen het militairisme door de I.A.M.V. gevoerd onder de leuzen: Tegen iederen staat; tegen ieder militairisme en tegen iederen oorlog, is een gevolg van de anarchistische levensbeschouwing van haar leden.

Dit is dan ook de oorzaak, dat andere anti-militairistische vereenigingen zich niet bij de I.A.M.V. aansloten.

Hieruit vloeit voort, dat de strijd door de I.A.M.V. gevoerd, een onderdeel vormt van dien, welke ideologisch gevoerd wordt door de diverse anarchistische groepen en op economisch terrein door het N.S.V..

In deze positie verkeert de I.A.M.V. reeds jaren. Voor haar is in wezen in de lange rij van revolutionnaire organisaties geen plaats. Herhaalde malen zijn door het landelijk bestuur van de I.A.M.V. pogingen aangewend, om al de z.g. anarchistische organisaties en de vakbeweging, belichaamd in het N.S.V., in één organisatie onder te brengen. Na langdurige besprekingen met de diverse organisatiebesturen werd op 8 April 1923 opgericht het Nederlandsch Anti-Militairistisch Bureau tegen oorlog en reactie (N.A.M.B.).

De pogingen, om het N.A.M.B. naast de I.A.M.V. in stand te houden, mislukten op grond van de omstandigheid, dat de onderlinge verhouding tusschen de diverse in het N.A.M.B. vertegenwoordigde organisaties alles te wenschen overliet. Eind 1923 werd dan ook het N.A.M.B. opgeheven.

In de laatste jaren werkte de I.A.M.V. in bepaalde acties samen met de z.g. anarchistische organisaties, doch de vorm van samenwerking liet veel te wenschen over.

Op het congres van de I.A.M.V. (Haarlem, Kerstmis 1931) kwam opnieuw een door het bestuur van de I.A.M.V. ingediend voorstel aan de orde, om tot de stichting van een N.A.M.B. over te gaan.

Dit voorstel behelsde niet zoozeer de opheffing als wel de omzetting van de I.A.M.V., waarbij de afdeelingen zich als organisaties zouden kunnen aansluiten, m.a.w. reorganisatie van de I.A.M.V. op breedere basis.

Na uitvoerige discussies werd het bestuur opdracht gegeven, om met de voor aansluiting in aanmerking komende organisaties onderhandelingen te voeren over de oprichting van een N.A.M.B.O.R..

In Maart 1933 werd door het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (N.S.V.) in beginsel besloten tot aansluiting bij het Nederlandsch Anti-Militairistisch Bureau (N.A.M.B.O.R.) tegen oorlog en reactie, tegen een bijdrage van f.300.- per jaar. Bij de totstandkoming van het NAMBOR moest dan de I.A.M.V. worden opgeheven.

Op het Kerstcongres van de I.A.M.V. (Kerstmis 1933) te Amsterdam gehouden, kwam als eerste voorstel van het landelijk Comité op de agenda voor "Het congres besluiteaf te zien (dit werd op het

congres

congres gewijzigd in "voorloopig af te zien") van de stichting van een N.A.M.B.O.R."

Op dit congres werd dientengevolge met groote meerderheid van stemmen besloten, om van de stichting van het N.A.M.B.O.R. af te zien. Aan het landelijk comité werd het overgelaten opnieuw pogingen aan te wenden om de afzijdige organisaties tot een ander standpunt te brengen.

Dit laatste zal voorloopig wel niet gelukken, aangezien het al meerdere malen zonder succes is getracht.

Het Landelijk Comité is als volgt samengesteld:
Voorzitter: Gé Nabrink, voornoemd.
Wd.voorzitter: B.Lambo;
1e secretaresse: Stien Hak (geb. 19.2.1906 te Sliedrecht), 1e Dijkstraat 20, Dordrecht;
2e secretaris : H.Ribbels (geb. 2.1.1898 te Enschede);
Penningmeester : Paul Rem (geb. 11.3.1908 te Velsen).
Brochure depôthouder: Cor Lodder (geb. 15.12.1907) te Nieuwe Niedorp.
Administrateur van de "Wapens Neer": P.Fijlstra (geb. 18.1.1874 te Sneek);
Redactie van de "Wapens Neder": Wim Jong, Lud.Madlener en Bep Max.
Redactie-adres: Bavoort 3 Leusden.

Het meerendeel van deze functionarissen heeft zich niet beschikbaar gesteld voor herkiezing op het met Paschen 1935 te houden congres.

Het orgaan van de I.A.M.V. is het maandblad "De Wapens Neder". De oplaag was aanvang 1934 ongeveer 7500 exemplaren (2500 abonné's en 5000 colportagenummers).

Begin 1934 waren bij de I.A.M.V. 37 afdeelingen aangesloten met plm. 750 leden.

De inwendige toestand is niet bijzonder rooskleurig te noemen, grootendeels tengevolge van finantieele moeilijkheden. Toch ging in het afgeloopen jaar van het bestuur een krachtige actie uit en nam de I.A.M.V. als regel deel aan alle anti-militairistische acties door andere organisaties op touw gezet.

Het met veel energie opgezette "ontwikkelingswerk" waarbij schriftelijke cursussen werden uitgegeven, die nader mondeling in de afdeelingen door bekende sprekers zouden worden toegelicht, en daarna aangevuld door z.g. bijcursussen, behaalde niet dat succes dat hiervan was verwacht.

Tot nu toe zijn uitgegeven drie hoofd-cursussen:
1e. "De geestelijke grondslagen onzer maatschappij", door Nabrink.
2e. "Kapitaal en Arbeid" door Mevrouw H.Roland Holst.
3e. "Landbouw en Socialisme" door A.L.Koens.

e. COMITE VAN PROVINCIALE SAMENWERKING OP ANTI-MILITAIRISTISCH GEBIED IN NOORD-HOLLAND.

Deze organisatie die in wezen een onderdeel van de I.A.M.V. is, werkt zeer actief, door het verspreiden van pamfletten en het houden van vergaderingen in de provincie N.Holland, ten noorden van het Noordzee-kanaal.
Voorzitter is: G.Vergaay (geb. 12.6.1897 te Oterleek), wonende te Zijpe.
Secretaris : P.van Leeuwen (geb. 20.2.1897 te Zaandam), wonende C.Th.Kamphuisstraat, Zaandam.
Penningmeester: J.Hoogeveen te Haarlem.

f.

f. (FRIESCH) REVOLUTIONNAIR ANTI-MILITAIRISTISCH COMITE.

Secretaris: G.van Houten (geb. 19.12.1903 te Heerenveen), wonende te Sneek.

Dit comité organiseerde in samenwerking met het anarchistische in de provincie Groningen werkende: Noordelijk Propaganda-Comité, in 1934 twee congressen, n.l. een z.g. "dienstweigeringscongres" te Oosterwolde op 2 April 1934 en een landdag te Appelscha op 20/21 Mei 1934.

De organisator van deze meetings is:
Siert Tillema (geb. 24.2.1906 te Groningen), wonende Diephuisstraat 27a te Groningen.

g. COMITE VAN ACTIE DIENSTWEIGERINGSMANIFEST "MOBILISEEREN".

Het doel van dit comité is door middel van verspreiding van het manifest "Mobiliseeren" en door het houden van congressen, aan te sporen tot onvoorwaardelijke dienstweigering.

Deze organisatie heeft zich gegroepeerd rond het manifest "Mobiliseeren". Bedoeld manifest bevat de volgende verklaring:

> "Wij mannen en vrouwen anti-militairisten, zien met vreugde dat onder de z.g. dienstplichtigen de neiging tot het vormen van "vredeslichtingen" toeneemt en dat het aantal van hen, die weigeren soldaat te worden langzaam maar zeker groeit. Wij voelen ons gedrongen, openlijk de zijde der principieele dienstweigeraars te kiezen. Wij verklaren, voor zoover wij ooit direct of indirect tot militair werk gedwongen zouden worden, vast besloten zijn zulken dienst te weigeren, niet alleen in de kazernes, loopgraven, oorlogsschepen, vliegmachines, maar ook in de munitie-werkplaatsen, fabrieken, in het transportbedrijf, kortom geen werk te zullen verrichten, dat met oorlog en oorlogsvoorbereiding samenhangt. Wij bedoelen mede door dit manifest een mogelijke mobilisatie te voorkomen. Wij wekken allen, die voor den vrede strijden, op, zich onmiddellijk met ons tegen den oorlog te mobiliseeren, en wanneer oorlog dreigt uit te breken, dien door daadwerkelijk optreden te verhinderen".

In 1915 werd het eerste manifest uitgegeven, Maar met de verflauwing van den indruk, dien de oorlog had achtergelaten, taande ook de belangstelling voor de actie van het comité.

In 1925 verscheen, ter voorbereiding van het eerste congres, dat op 18 en 19 April 1925 te Utrecht werd gehouden, het manifest "Mobiliseeren", met den inhoud, zooals hiervoor is aangegeven.

Nadien werden in verschillende plaatsen des lands, o.a. te Utrecht, Rotterdam, Alkmaar en Amsterdam congressen gehouden.

Niet alleen socialisten of anarchisten, doch ook personen van andere politieke richting hebben hun instemming met het doel van dit comité betuigd en treden als sprekers op. Een van de bekendste redenaars op de congressen van dit comité is o.a. Dominé Padt uit Zutphen. Het secretariaat is gevestigd bij: G.P.M.Mulder (geb. 2.6.1883 te Utrecht), wonende te Amsterdam, Dintelstraat 96,1 (zich noemende T.van Mierop-Mulder).

Voorzitter is P.Zuydendorp (geb. 20.12.1893 te Utrecht), penningmeester H.H.Meulenbelt Jr. (geb. 30.1.1890 te Houten).

Op de algemeene vergadering, 18 November 1934 te Amsterdam gehouden, is na een langdurige diskussie besloten een nieuw manifest op te stellen, geheel op de grondslag van het oude manifest en in dezelfde geest, maar gewijzigd naar de vorm. Verschillende propagandisten uit de vredesbeweging zullen uitgenoodigd worden bij de nieuwe samenstelling behulpzaam te zijn.

h.

h. STEUNFONDS VOOR SLACHTOFFERS VAN PRINCIPIEEL EN DAADWERKELIJK ANTI-MILITAIRISME.

Werd opgericht in 1916 op initiatief van Ds.Menno Huizinga en bedoeld steun te verleenen aan de slachtoffers van de onderteekening van het Manifest "Dienstweigering" en elke actie, die daarmede rechtstreeks in verband staat.
Secretaris: A.J.Luif (geb. 29.3.1874 te Haarlem), wonende Regulierstraat 22 te Haarlem.

i. CANTINEFONDS VOOR DIENSTWEIGERAARS.

Dit fonds heeft ten doel gevangenzittende dienstweigeraars te voorzien van aanvullende voeding.
Secretaris: S.van Mierlo (geb. 22.5.1864 te 's-Gravenhage), wonende Beetsstraat 276 te 's-Gravenhage.

B. LINKS-REVOLUTIONNAIR POLITIEKE VEREENIGINGEN.

a. INTERNATIONAAL SOCIALISTISCHE ANTI-OORLOGS LIGA (I.S.A.O.L.).

b. STRIJDBOND TEGEN OORLOG EN FASCISME.

Voor deze organisaties wordt verwezen naar de bladzijden: resp. 48 en 43 van dit Jaarbericht.

C. RADICAAL PACIFISTISCHE ORGANISATIES.

Naast de enkele zuiver vredes-organisaties die langs organisatorische en legalen weg willen komen tot de opbouw van een statengemeenschap, waarin de oorlog overbodig wordt, bestaan in Nederland tal van vredes-organisaties van allerlei schakeeringen, die op min of meer radicale wijze strijd voeren tegen de gewettigde zelfverdediging van den staat en tegen oorlogsvoorbereidingen, en veelal streven naar nationale ontwapening.
De ervaring leert, dat bij de beoordeeling van deze organisaties minder gelet dient op de doelstellingen en beginselverklaringen, doch in het bijzonder de aandacht dient gevestigd op de personen, die in de organisaties de leiding hebben en als sprekers optreden, en tevens in hoeverre bij de gevoerde actie wordt gewerkt in contact of samenwerking met erkende revolutionnaire organisaties.
Indien deze maatstaf wordt aangelegd kan als eerste groep van radicale vredes-organisaties die worden opgesomd, welke bij de uitgifte en de verspreiding van eenige in de laatste maanden verschenen pamfletten dit deden in samenwerking met organisaties als de I.A.M.V., de I.S.A.O.L., de Strijdbond tegen Oorlog en Fascisme, het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond e.d..

a. Onder deze groep vallen:

1. Jongeren Vredes Actie (J.V.A.).
2. Studenten Vredes Actie (S.V.A.).
3. Nederlandsche Vredes Actie (N.V.A.).
4. Mobilisatie voor de Vrede.
5. Internationale Vrouwen Bond voor Vrede en Vrijheid.

6. Alg.Nederlandsch Vrouwen Vrede Bond.
7. Anti-Oorlogsgroep van Verplegenden.
8. Vrede door Opvoeding.
9. Vredeskring voor Nederland.
10. Vredes-scouts in Nederland.

ad 1. JONGEREN VREDES ACTIE. (S.V.A.).

Deze vereeniging werd opgericht in Augustus 1924. De beginselverklaring luidt als volgt: Men wenscht:
1. Uitdrukking te geven aan den ernstigen wil tot vrede.
2. Iederen oorlog en oorlogsvoorbereiding naar vermogen te bestrijden.
3. Jonge menschen te doordringen van hun verantwoordelijkheid ten opzichte van vrede en maatschappij.
4. Zich gezamenlijk rekenschap te geven van den weg naar een op gerechtigheid en vrede gerichte maatschappelijke orde.

Het bestuur bestaat uit:

Voorzitter: Dr.Garmt Stuiveling (geb. 21.10.1907 te Stroobos);
Alg. secr.: H.Janna Stek (geb. 24.2.1909 te Rotterdam), wonende Oudedijk 260 a te Rotterdam.
Actieleider: John Pront (geb. 15.11.1902 te Amsterdam) te den Haag.
Organisatieleider: J.Booy te Rotterdam.Penningm.Dv.d.Zee, A'dam.
Orgaan: VREDESSTRIJD.
Secr.redactie: Mevrouw L.M.Mispelblom Beyer (geb. 4.7.1907) te Leiden.
Persdienst: L.van Mierop te Leusden.

Bovendien wordt op ongeregelde tijden uitgegeven het colportageblad "DE STORMKLOK".
Als verzendcentrale en boekhandel van de J.V.A. fungeert de uitgeverij "De Lantaarn" te Apeldoorn, Ritbroekstraat 61.

De leeftijdsgrenzen voor de leden zijn: 18 en 35 jaar.

De J.V.A. heeft zich geleidelijk onder invloed van bepaalde politiek-revolutionnaire leiders ontwikkeld tot een radicaal antimilitairistische en revolutionnaire organisatie. In 1934 voerde de J.V.A. zelfs in meerdere plaatsen gezamenlijke acties met de C.P.H. en de O.S.P..

Voorts werd in 1934 een aantal demonstratieve bijeenkomsten belegd in verschillende groote steden, waarvoor veel belangstelling was. Op 31 Aug. en 1 Sept. 1934 werd een landdag te Soesterberg gehouden.

Reeds in 1933 werd op een alg. vergadering te Bussum een resolutie aangenomen, waarin nationale ontwapening en onafhankelijkheid der koloniën wordt geëischt, terwijl stelling wordt genomen tegen de luchtbescherming en tegen de beknotting van het vrije woord van overheidswege. (In 1934 werd opgericht een "Comité tegen de propaganda voor de luchtbeschermingsoefeningen). Dat de J.V.A. in revolutionnair vaarwater kwam is niet in het minst te danken aan haren v.m. voorzitter Van Wijk, welke lid van de O.S.P., en van de Studenten Vredes Actie is, en bovendien aangesloten bij de groep "FUNDAMENT", welke trachten wil eenheid te brengen onder de linksche schrijvers. Andere bekende persoonlijkheden uit de J.V.A. zijn:
C.Huisman (geb. 30.7.1913 te Gouda), te Gouda, oud-lid van het Landelijk Comité en voorzitter van het district Zuid-Holland, alsmede leider van de z.g. "topscholingskern";
W.J.van der Leede (geb. 8.3.1907 te den Haag), te 's-Gravenhage, tevens propagandist van het comité of bureau "Mobilisatie voor den Vrede".
J.Pront, voornoemd, te 's-Gravenhage, lid der O.S.P., redacteur van "Vredesstrijd", leider van het spreekkoor "Prosonu" (Propaganda Socialisme Nu).

Ds.

Ds. H.J.Mispelblom Beyer te Leiden, anarchist, predikant der Rem.Ger.Gem.

L.M.v.d.Bergh van Eysinga, echtgenoote van Dr.Mispelblom Beyer, secretaresse van de redactie van "Vredesstrijd", medewerkster aan het anarchistisch weekblad "De Arbeider".

ad 2. STUDENTEN VREDES ACTIE (S.V.A.).

De beginselverklaring van deze organisatie, welke haar orgaan deelt met dat van de J.V.A., "Vredesstrijd", luidt als volgt:

"De S.V.A. wil alle studenten vereenigen, die overtuigd zijn, dat IEDERE oorlog uit zedelijk en maatschappelijk oogpunt moet worden veroordeeld en hieruit de plicht voortvloeit onverbiddelijk strijd te voeren tegen iederen oorlog en oorlogsvoorbereiding en te streven naar een wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten".

BESTUUR: Voorzitter Kees de Groot;
Secr.-penn. Koos Polak;
Secretariaat: v.Oldenbarneveldtstraat 73,1 te Amsterdam.

Als orgaan dient de "Vredesstrijd" het orgaan van de J.V.A.. Voor de S.V.A. neemt in de redactie zitting: Wenda Heijmans (geb. 3.1. 1911 te Oosterland).

De S.V.A. is overigens nauw verbonden met de J.V.A., welke relatie nader moge blijken uit de op het te Utrecht op 18 Februari 1934 gehouden congres aangenomen resolutie, waarin in het laatste punt het besluit werd opgenomen om zoover mogelijk te arbeiden in samenwerking met de J.V.A..

Het aantal leden bedroeg in 1933 in totaal 257 en zal thans waarschijnlijk niet grooter zijn. Voorts heeft de organisatie een aantal "belangstellende leden" (le jaars studenten), die na één jaar een beslissing moeten nemen of zij al of niet definitief lid willen worden.

Tot nu toe is van een krachtige actie van de S.V.A. niet veel bemerkt, hoewel er toch een aantal militante leden zijn (tevens meestal lid van de J.V.A.).

De eenige belangrijke actie, die dit jaar door de S.V.A. is gevoerd - en die totaal is mislukt, was de circulaire die in Februari 1934 aan studenten en docenten werd toegezonden, en door een aantal hoogleeraren werd ondersteund, waarin de onderteekenaars verklaren hun wetenschappelijke bekwaamheden nimmer bewust in dienst te zullen stellen van oorlog en oorlogs-voorbereiding.

De mislukking van deze actie was ten deele een gevolg van uit studenten en hoogleeraarskringen opgekomen protesten, ten deele een gevolg van de Regeeringsmaatregelen ten opzichte van de sympathiseerende hoogleeraren. In Maart 1934 werd dan ook het Comité ontbonden.

Het lid van de S.V.A. Drs. J.Ruttink te Apeldoorn, treedt herhaaldelijk als spreker op vergaderingen op, met onderwerpen verband houdende met den chemischen oorlog. Hij organiseerde daarbij een schriftelijke voorlichtingscursus over : "de toxicologische, chemische en technische problemen in den oorlog".

ad 3. NEDERLANDSCHE VREDES ACTIE (N.V.A.).

Naar aanleiding van de vrij groote belangstelling van het publiek voor de in tal van plaatsen door de J.V.A. georganiseerde

demonstratieve

demonstratieve bijeenkomsten, werd in het najaar 1934 besloten tot oprichting van een dergelijke vereeniging als de J.V.A., doch voor ouderen. Deze N.V.A. is dus ook bedoeld als een algemeene vredesvereeniging tegen elken oorlog en alle oorlogstoerusting, waarin ieder, zonder onderscheid van politieke of godsdienstige overtuiging kan medewerken. De bedoeling is dat de N.V.A. in nauw verband zal werken met de J.V.A., doch ook is reeds in overleg getreden met de "Vredeskring van Nederland" om z.m. met deze organisatie een fusie aan te gaan.

De vereeniging plaatst voorloopig hare mededeelingen in het maandblad"Vrede", orgaan van het "Vredes Studie Bureau".

Het feit, dat mevrouw H.Roland-Holst en de fel anti-militairistische Ds.N.Padt als leden zijn toegetreden, wijst op een radicale richting van deze nieuwe organisatie.

Secretaris is: L.Vooys (geb. 25.12.1905 te Amsterdam), Heerengracht No.147 te Amsterdam.

Penningm. is: Jacq.Heymans (geb. 2.3.1903 te Alphen a/d Rijn), te Bussum.

Afdeelingen zijn reeds opgericht te Amsterdam, Haarlem, 's-Gravenhage en Bussum.

ad 4. Stichting: "MOBILISATIE VOOR DEN VREDE".

Doel: de massa te bereiken door systematische, maandelijksche verspreiding van een pakkend, technisch goed verzorgd anti-militairistisch pamflet.

De stichting heeft geen leden, alleen groepen van werkers, plaatselijke comité-leden en verspreiders.

Voorzitter is: Chris Blom (geb. 13.8.1905 te Alkmaar);

Secretaresse is: Alida Tijsen (geb. 2.6.1903 te Anna-Paulowna) en wonende te Alkmaar.

Van de reeds verschenen pamfletten (waarvan de oplage 200.000 per maand zou bedragen) zijn er eenige van opruienden aard geweest, o.a. het pamflet "De Bom", verspreid na de muiterij op "De Zeven Provinciën". Naar aanleiding van door meerdere bladen hierop geleverde kritiek schreef het bestuur o.a.: "Wij moeten gemobiliseerd zijn voor de vrede vóór dat de regeering overgaat tot afkondiging van mobilisatie bij oorlog of oorlogsgevaar. Dan moeten wij paraat zijn en durven zeggen: "Wij doen niet mee. Op ons valt niet te rekenen".

ad 5. INTERNATIONALE VROUWENBOND VOOR VREDE EN VRIJHEID, Afdeeling Nederland.

Doel: in alle landen de vrouwen te vereenigen, die tegen oorlog en tegen alle voorbereiding voor oorlog zijn, hetzij offensieve of defensieve, internationale of burgeroorlog.

De Nederlandsche afdeeling is een van de 47 in diverse landen gevestigde afdeelingen van de Internationale Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid, die zijn zetel heeft te Genève (orgaan: Pax International).

Als leidende personen in het Internationaal Bureau te Genève werkten vele jaren de politiek zeer links-georiënteerde Mme. Camille Drevet en Mme. G.Duchesne, die bij hun werk in nauw contact stonden met den bekenden anarchist B.de Ligt en diens echtgenoote mevrouw C.L.de Ligt-van Rossum.

Bekend is dat Mme. Duchesne, tevens leidster van de Liga voor Menschenrechten, een vurig aanhangster is van Henri Barbusse en op het in Augustus 1932 te Amsterdam gehouden Wereldstrijdcongres tegen

den Imperialistischen Oorlog een leidende rol heeft gespeeld. Mme. C.Drevet werd in 1934 nadat zij op weinig tactvolle wijze zich had ingelaten met de Zwitsersche politiek, in verband met haar sterke communistische sympathieën uit Zwitserland uitgewezen. Beide dames ondertoekenden als "écrivain bolchivisante" een prosovjet circulaire van de Fransche afdeeling, en maakten beiden een reis naar Sovjet-Rusland en namen actief deel aan de Liga tegen Imperialisme en Koloniale onderdrukking.

Het Internationaal Bureau neemt herhaaldelijk stelling in politieke aangelegenheden, o.a. in het begin van 1935 tegen de samenstelling van de stembureaux en de verkiezingslijsten bij het Saarplebisciet.

Hoewel de leiding van de Afdeeling Nederland in meer bezadigde en gematigde handen is, ondergaat de afdeeling toch den invloed van de linksche leiding uit Genève. Zoo is hier een fonds opgericht ter ondersteuning van slachtsoffers van daadwerkelijken vredeswil, d.w.z. mannen en vrouwen, die weigeren hun brood te verdienen in bedrijven, die voor oorlogstoerusting werken of om hun pacifistische gezindheid worden ontslagen. Verder zond de Nederlandsche afdeeling eenige vertegenwoordigsters naar het in Augustus 1934 te Parijs gehouden communistische Wereld Vrouwen Congres tegen Oorlog en Fascisme, doch zooals daarna in de dagbladen werd medegedeeld, onder het voorbehoud, dat zij zich verklaart tegen internationale zoowel als tegen burgeroorlog en tegen het fascisme, omdat zij dit beschouwt als een systeem, dat steunt op geweld. Zij zou daarbij elken anderen vorm van dictatuur verwerpen.

Voorzitster is Mevrouw C.Ramondt-Hirschman te Amsterdam.
Secretaresse : Mejuffrouw Selma Meyer, Joh.Verhulstr.27 te Amsterdam.

De Nederlandsche afdeeling heeft 19 afdeelingen met ongeveer 3000 leden. Eenmaal in de 6 weken geeft zij een blaadje met mededeelingen uit.

ad 6. ALGEMEENE NEDERLANDSCHE VROUWEN VREDEBOND.

Deze vrouwenorganisatie staat op een eenigszins meer gematigde basis. Zij stelt zich ten doel den wereldvrede te bevorderen; zoowel de vrede tusschen de volkeren, als de vredesgezindheid tusschen mensch en mensch en tracht dit doel te bereiken langs wettigen weg. Hare statuten zijn goedgekeurd bij Koninklijk Besluit.

De Bond is echter onder deze rubriek opgenomen, omdat hij bekende anti-militairisten (o.a. Ds.N.Padt) als sprekers op zijn vergaderingen doet optreden en omdat hij zijn naam leende bij het opstellen en het verspreiden van enkele door "Mobilisatie voor den Vrede" uitgegeven pamfletten, zulks in samenwerking met uitgesproken revolutionnaire organisaties als de I.A.M.V. en I.S.A.O.L. en daarna ook toetrad tot het op initiatief van de J.V.A. opgerichte Comité tegen luchtbeschermings propaganda, tot welk comité ook toetraden de I.A.M.V., de I.S.A.O.L., het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (N.S.V.) en het Wereld Vrouwen Comité tegen Oorlog en Fascisme.

In het najaar 1934 ging van deze Vredebond het initiatief uit tot oprichting van een comité: "Afschaffing der Particuliere Wapenindustrie".

Een van de actiefste leden is Mevrouw P.M.A.Smit geb. Schuckink Kool (geb. 3.11.1886 te Beverwijk) te Amsterdam, anti-militairiste en fel ijveraarster tegen den militairen dienstdwang. Zij woonde Augustus 1934 het communistisch Wereld Vrouwen Congres tegen Oorlog en Fascisme bij en onderteekende het manifest van het Amnestie-comité tot vrijlating van de muiters van "De Zeven Provinciën".

Voorzitster

Voorzitster is: Mejuffrouw E.M.van Wijngaarden te Amersfoort.
Secretaresse : Mevrouw T.van Berkum, Heldeweg 3 te Soest.
Het aantal leden bedraagt ongeveer 3500.

ad 7. ANTI-OORLOGSGROEP VAN VERPLEGENDEN (A.O.V.).

Doel: de verplegenden te doordringen van hunne vredesverantwoordelijkheid in het maatschappelijk en politiek gebeuren en te strijden tegen oorlog en oorlogsvoorbereiding.
Secretariaat: le Helmerstraat 165,I te Amsterdam.
Orgaan: "Blad, anti-oorlogsgroep van verplegenden".
Deze groep heeft de uitgesproken anti-militairistische richting, en werkt te Amsterdam mede aan alle op dit gebied georganiseerde acties.

ad 8. VREDE DOOR OPVOEDING.

Deze vereeniging wijzigde op haar jaarvergadering in Januari 1934 haar oude naam: "School en Vrede" in: "Vrede door Opvoeding".
Zij stelt zich ten doel de vredesgedachte bij de jeugd en haar opvoeders te bevorderen. Veel beteekenis heeft deze vereeniging niet, doch van haar kan hetzelfde gezegd worden als van de onder 6 genoemde Vrouwen Vredebond. Ook is gebleken dat de bekende antimilitairist Ds. Mispelblom Beyer wel als spreker voor hare afdeelingen optrad.
Het secretariaat is gevestigd: Vlasakkerstraat 64 te den Haag.

ad 9. VREDESKRING VOOR NEDERLAND.

Doel: bestrijding van het militairisme, met name van militaire dienstdwang, streven naar ontwapening, zoowel nationaal als internationaal, bevordering van de internationale aaneensluiting, democratiseering en uitbouw van den Volkenbond, met verplichte arbitrage en verplichte internationale rechtspraak.
De leiders van deze organisatie behooren tot de gematigde antimilitairisten en treden nimmer agressief op.
Niettemin nam ook deze organisatie deel aan enkele in den laatsten tijd op touw gezette acties, in samenwerking met uitgesproken revolutionnaire organisaties. Aan de actie tot afschaffing van de particuliere wapenindustrie wenschte de Vredeskring niet mede te werken, als zijnde in den tegenwoordigen tijd doelloos.
Voorzitter is: J.A.van Sijn (geb. 8.11.1880 te Rotterdam) te R'dam;
Secretaris : F.Don, Westerlaan 20, De Bilt.
Orgaan : "De Nieuwe Koers", maandblad, tevens orgaan van de Commissie van voorlichting inzake de Dienstweigeringswet, en van de Vredes-scouts in Nederland.

ad 10. VREDESSCOUTS IN NEDERLAND.

Is een organisatie van geringe beteekenis, aangesloten bij de Wereld Vredes Padvinders, van jongens van 12 tot 18 jaar.
Zij volgt geheel de leiding van de Vredeskring van Nederland.
Secretaris en leider-scout is: H.van Sijn (geb. 2.4.1910 te Rotterdam) te Rotterdam.

b. Als tweede groep zijn een viertal radicale vredesorganisaties te noemen, die hunne anti-militaire beginselen grondvesten op godsdienstigen grondslag, t.w.:

1. Kerk en Vrede.
2. Arbeidsgroep van doopsgezinden tegen den Krijgsdienst.
3. Gereformeerde vereeniging voor daadwerkelijke vredes-actie; en
4. Katholieke Jongeren Vredes-actie.

In het algemeen kan gezegd worden, dat deze organisaties meer hun eigen weg volgen en weinig aansluiting zoeken bij andere niet op godsdienstige overtuiging gebaseerde vredes-organisaties.

ad 1. KERK en VREDE.

Deze bekende vereeniging van Christen anti-militairisten stelt zich ten doel "de christenheid in het bijzonder de kerken te doordringen van het besef, dat Evangelie en Oorlog (ook de verdedigingsoorlog) een onverzoenlijke tegenstelling vormen en God van ons eischt, ons van deelneming of steun aan oorlog te onthouden".

"Uit deze doelstelling volgt:

a. Het persoonlijk streven van elk harer leden naar een levenshouding in overeenstemming met haar beginsel;
b. den strijd voor afschaffing van militairen dienstplicht en elke militaire organisatie;
c. het streven naar nationale ontwapening op godsdienstige en zedelijke gronden;
d. den strijd voor internationale ontwapening en steun aan den Volkenbond uit den geest onzer vereeniging."

Het onder a van de leden geëischte persoonlijk streven naar een levenshouding in overeenstemming met het beginsel van K.en V., heeft meermalen in de boezem van de vereeniging de vraag doen opkomen, waaraan de leden gebonden zijn ten opzichte van de dienstweigering en hoe de houding moet zijn bij dreigend oorlogsgevaar en mobilisatie.

Hoewel het bestuur als zoodanig zich daarover nimmer uitdrukkelijk heeft uitgesproken en deze kwesties ook nimmer in besluiten heeft willen vastleggen, zijn er tal van persoonlijke uitingen, die er op wijzen, dat, alhoewel niet rechtstreeks wordt aangespoord tot dienstweigering, toch door de leiders de dienstweigering hoogelijk wordt gewaardeerd. Ds. J.J.Buskes (geb. 16.9.1899 te Utrecht) zegt in het orgaan van de vereeniging, dat K.en V. in geen geval dienstweigering verwerpt en alhoewel dienstweigering niet allereerst als middel om de oorlog te verhinderen wordt beschouwd, er toch in wordt gezien de praktische toepassing van haar beginsel in een bepaalde situatie.

Op de in Juni 1934 te Zutphen gehouden algemeene vergadering bleek, dat het meerendeel der vergadering zich niet neer kan leggen bij de min of meer halfslachtige houding van het bestuur in deze materie. Er werd een motie aangenomen waaruit bleek dat er prijs op werd gesteld van het bestuur te vernemen, welke maatregel van daadwerkelijk georganiseerd vereenigingsverzet naast de propaganda en de getuigenis voor den gewonen tijd zullen moeten worden genomen bij dreigend oorlogsgevaar, op de grondslagen van geweldloos tijdelijk verzet, waarbij ieder lid wordt ingeschakeld.
Voorzitter is: Prof.Dr. G.J.Heering te Leiden.
Secr.-penningm.: Ds. J.B.Th.Hugenholtz te Ammerstol.

Het orgaan heet "Kerk en Vrede", maandblad met een oplage van ongeveer 9000 exemplaren.
Redactie: Ds. J.J.Buskes Jr.
Ds. J.B.Th.Hugenholtz.

Kerk en Vrede heeft eind 1934 97 afdeelingen met ongeveer 8000 leden, waaronder ongeveer 380 voorgangers, zijnde 13% van alle protestantsche voorgangers in Nederland.

De vereeniging telt onder hare leden tal van zeer radicale anti-militairisten, als, emer.ds. P.Eldering te Oegstgeest, ds. H.J.Mispelblom Beyer te Leiden, oud pred. N.J.C. Schermerhorn (geb. 1.12.1866) te Hoog-Soeren, ds. N.Padt te Zutphen.

Een zeer actief spreker op het gebied van den chemischen oorlog en alles wat daarmede verband houdt is Ir. K.J.Hondius (geb. 5.4.1895 te Bloemfontein Z.Afr.), lid van "Kerk en Vrede" te Rotterdam.

De vereeniging is internationaal aangesloten bij de INTERNATIONALE BOND VAN ANTI-MILITAIRISTISCHE GEESTELIJKEN, waarvan het secretariaat ook is gevestigd bij ds. Hugenholtz te Ammerstol.

ad 2. ARBEIDSGROEP VAN DOOPSGEZINDEN TEGEN DEN KRIJGSDIENST.

Blijkens de beginselverklaring wil deze groep "in gehoorzaamheid aan wat zij door het Evangelie als de wil Gods hebben leeren verstaan, ondubbelzinnig door woord en levenspraktijk getuigen tegen oorlogsbedrijf en oorlogstoerusting, krachtig deelnemen aan den strijd tegen den oorlog en al wat daartoe drijft en er naar streven ons persoonlijk te onthouden van elke directen of indirecten krijgsdienst".

De arbeidsgroep, die ongeveer 300 leden telt is collectief aangesloten bij Kerk en Vrede.
Voorzitter is: ds. F.Kuiper te Alkmaar.
Secretaris is: dr. Z.Kamerling (geb. 16.6.1872 te Almelo) te Leiden.

ad 3. GEREFORMEERDE VEREENIGING VOOR DAADWERKELIJKE VREDESACTIE.

Volledigheidshalve is deze vereeniging, die de oorlog uit christelijke overtuiging als zondig verwerpt, hier opgenoemd. Zij heeft in geen enkel opzicht een radicaal of militant karakter en ziet in nationale ontwapening niet een doel, doch hoogstens een middel, waardoor de vereeniging en haar leden willen getuigen van waarlijk Christelijke beginselen in het verkeer der volkeren.

Oprichter en voorzitter is H.L.van Bruggen (geb. 15.2.1900 te Amsterdam) te de Bilt. Het secretariaat is gevestigd: Stationsplein 18 te Heerenveen.

4. KATHOLIEKE JONGERE VREDES ACTIE (K.J.V.A.).

De K.J.V.A. is een vereeniging van Katholieke Jongeren, die wenschen samen te werken tot de opbouw van de vrede onder de volkeren, op den grondslag van de Katholieke leer.

De vereeniging heeft een Vlaamsche en een Nederlandsche sectie. Het gezamenlijk orgaan (maandblad) heet: "Vredes-Aktie"; redacteur voor Nederland is: Aart van Vuren te Rotterdam.

Van de sectie Holland zijn:
Voorzitter: J.G.Sluitman te Amsterdam.
Secretaris: L.F.Stom (geb. 27.11.1902 te Amsterdam), Mauritslaan 49 te Hilversum.

Hoewel van de vereeniging in Nederland betrekkelijk weinig actie uitgaat en het aantal leden hier gering is, ontwikkelt de K.J.V.A. zich geleidelijk tot een radicale anti-militairistische organisatie.

Voor

Voor een deel is dat te wijten aan de invloed van de Vlaamsche afdeeling, die onder leiding staat van den dienstweigeraar A.van Humbeek e.a., die in het orgaan tal van artikelen schrijven, waarin de dienstweigeraars worden verheerlijkt en het dienstweigeren wordt genoemd "een heilige plicht van het geweten".

Internationaal is de K.J.V.A. aangesloten bij het in 1933 opgerichte "INTERNATIONAAL ROOMSCH FRONT TEGEN OORLOG EN OORLOGSVOORBEREIDING" (I.R.F.), dat in Mei 1934 haar eerste congres hield te Amsterdam.

c. Naast de afzonderlijke vredes-organisaties bestaan enkele organisaties, die ten doel hebben de onderlinge samenwerking te bevorderen. Hiertoe behooren:

1. Jongeren Vredes Federatie (J.V.F.).
2. Contact commissie van vredesvereenigingen tegen oorlog en oorlogstoerusting.
3. Vredesraden in diverse groote steden.

ad 1. JONGEREN VREDES FEDERATIE (J.V.F.).

Opgericht in 1929 te Bilthoven met de bedoeling om de Jongeren zooveel mogelijk nationaal te doen samenwerken en internationaal een gezamenlijk contactpunt te hebben.

Hoewel een 12-tal vereenigingen (waaronder een aantal niet specifieke vredes jeugd vereenigingen) bij de J.V.F. zijn aangesloten, heeft deze toch nooit weten te bereiken, wat bij de oprichting voor oogen heeft gestaan.

De J.V.F. heeft een CENTRAAL BUREAU, gevestigd: Marisstraat 4 te Baarn.
Voorzitter is: Drs. G.J.de Voogd te Baarn.
Secretaris is: Mr. H.Edelman te Rotterdam.

Van tijd tot tijd geeft het centraal bureau z.g. "Mededeelingen" uit.

ad 2. CONTACT-COMMISSIE VAN VREDESVEREENIGINGEN TEGEN OORLOG EN OORLOGSTOERUSTING.

Deze contact-commissie is in 1934 in de plaats getreden van de door de onderlinge tegenstellingen vastgeloopen: "NOOIT MEER OORLOG FEDERATIE".

Het doel is landelijk contact te brengen tusschen verschillende organisaties, die principieel stelling nemen tegen den oorlog en oorlogstoerusting en de samenwerking te bevorderen.

Hierbij aangesloten zijn:

a. Int. Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid.
b. Alg. Nederlandsche Vrouwen Vrede Bond.
c. Kerk en Vrede.
d. Vrede door Opvoeding.
e. Vredeskring van Nederland.
f. Jongeren Vredes Actie.

Naar uitbreiding wordt gestreefd.

Het dagelijksch bestuur bestaat uit:
Voorzitter: A.Elffers Azn., te Bentveld.
Secretaris: K.Heroma te 's-Gravenhage.
Lid : H.van Wijk te Heemstede.

ad 3.

ad 3. In den loop van 1934 hebben zich in meerdere plaatsen z.g. "Vredesraden" gevormd, waarin plaatselijk leidende personen uit verschillende organisaties zitting nemen en zich belasten met het organiseeren van bijeenkomsten en gezamenlijke acties, als het verspreiden van pamfletten e.d..

d. PROPAGANDA EN VOORLICHTINGSBUREAUX.

1. Stichting: Nationale Vredes Actie.
2. Vredes Persbureau.
3. Vredes Studie bureau.
4. Commissie van voorlichting inzake de Dienstweigeringswet 1923.
5. Vredeshuizen.

ad 1. Stichting: NATIONALE VREDES-ACTIE, gevestigd te Ammerstol.

Doel: bevordering van de vredesgedachte en van de ontwapening. Dit doel wordt bereikt door:

a. het verspreiden van inlichtingen;
b. verspreiden van pacifistische vlugschriften, door verkoop van brochures en insignes ("het gebroken geweertje"), door het organiseeren van filmtournee's en filmavonden, verhuren van lantaarnplaatjes en organiseeren van tentoonstellingen.

Het bureau van de N.V.A. staat onder leiding van den zeer actieven en fel anti-militairistischen predikant Ds. J.B.Th.Hugenholtz te Ammerstol, tevens secretaris-penningmeester van "Kerk en Vrede".

ad 2. Als annex van de Nationale Vredes-Actie, bestaat het VREDES PERS BUREAU, ook onder leiding van Ds. Hugenholtz, te Ammerstol.

Dit bureau geeft z.g. "mededeelingen" uit, die 2 maal per week verschijnen.

ad 3. VREDES STUDIE BUREAU.

Doel: kennis te verzamelen, die onmisbaar is voor het opbouwen van een werkelijken vrede. Het emotioneel pacifisme is noodig om het verlangen naar vrede te zaaien en dit tot daden te prikkelen, om den oorlog onmogelijk te maken; hiervoor wordt niet alleen goeden wil, doch ook kennis van zaken vereischt.

Het V.S.B. staat onder leiding van den oud-kapitein der artillerie W.L.van Warmelo (geb. 1.8.1867 te Batavia), wonende te Blaricum. Het door hem gepropageerde "emotioneel pacifisme" bestaat voornamelijk in zeer eenzijdige voorlichting en specialiseert zich in overdrijving van de verschrikkelijkheden van den oorlog. Hij schreef meerdere brochures tegen den oorlog en treedt herhaaldelijk op als spreker, waarbij hij zich niet ontziet het feit, dat hij 36 jaar officier is geweest als reclame-middel te gebruiken.

Door het V.S.B. wordt uitgegeven het maandblad "Vrede", dat onder redactie staat van W.L.van Warmelo, mevrouw H.van Roland-Holst en ds. N.Padt.

ad 4. COMMISSIE VAN VOORLICHTING INZAKE DE DIENSTWEIGERINGSWET.

Deze commissie stelt zich ten doel inlichtingen te verstrekken aan allen, die belangstellen in de z.g. dienstweigeringswet van 1923

en

en met raad en daad a.s. dienstplichtigen bij te staan, die op grond van hunne overtuiging gewetensbezwaren hebben tegen de vervulling van militairen dienst.

Voorzitter is Ds. Fr.Kuiper (geb. 7.12.1898 te Warga) te Alkmaar, de voorzitter van de Arbeidsgroep van Doopsgezinden tegen den Krijgsdienst.

Secretaresse is Mejuffrouw Mr. Clara Enthoven (geb. 21.12. 1901 te Medan), te 's-Gravenhage. De commissie houdt zitting in het z.g. "Vredeshuis", Laan van Meerdervoort 19a te 's-Gravenhage.

Naast deze commissie werkt een ook onder leiding van Mr.Enthoven staande:

COMMISSIE ONDERZOEK DIENSTWEIGERING, welke ten doel heeft documentatie-materiaal te verzamelen inzake de toepassing van de dienstweigeringswet 1923 en omtrent de behandeling van dienstweigeraars, die om principiële redenen geen gebruik van de wet willen maken .

Deze commissie is ingesteld door de I.A.M.V., het Comité van Actie "Dienstweigeringsmanifest"; er nemen ook zitting in een lid van "Kerk en Vrede" en van de J.V.A..

ad 5. De reeds eenige jaren bestaande stichting "VREDESKAMER" met het doel in de beweging tegen allen oorlog en oorlogstoerusting te geven aan tegenstanders: inzicht, aan twijfelaars: vertrouwen, aan medestanders: strijdmateriaal. In 1934 werd een "Vredeshuis" te 's-Gravenhage ingericht in het perceel: Laan van Meerdervoort 19a.

Ook te Rotterdam bestaat een dergelijk "Vredeshuis" aan het adres Kruisstraat 33.

Over het Haagsche Vredeshuis schrijft Annie van der Plaats (geb. 23.10.1883 te Utrecht), secretaresse van de B.A.S.: "Onze radicale literatuur zal er ook zijn, wel niet voor het raam, maar wellicht onder de toonbank."

Dit hoofdstuk kan niet worden besloten zonder ook nog te vermelden een twee tal jeugd-geheel onthouders vereenigingen, die naast propaganda voor de geheel-onthouding, ook actie voeren tegen den oorlog en oorlogsvoorbereiding.

Deze zijn:

1. de NEDERLANDSCHE BOND VAN ABSTINENT-STUDEERENDEN (N.B.A.S.).

Orgaan: "Jonge Kracht".

Hoewel de N.B.A.S. in den aller laatsten tijd in meer gematigde banen is geleid, uitte vooral in 1933 zijn vredes-arbeid zich in een sterk anti-militairistische propaganda en het als spreker doen optreden van bekende anarchisten.

De N.B.A.S. heeft zijn bondshuis in de jeugdherberg te Oldenbroek, welke onder beheer staat van Dirk Boer (geb. 2.4.1906 te Borger), die in 1933 een uiterst radicaal lid was van de J.V.A. en het bondshuis van de N.B.A.S. noemde: "de stookplaats van het anti-militairisme".

Voorzitter is: Kees Dubbink te Zaandam.
Secretaresse is: L.Frankena te Amsterdam.
Redacteur van "Jonge Kracht" is: Henri Vrind (geb. 2.6.1913 te Zullchou Dld.) te Leiden.

De bond heeft ongeveer 500 leden; voor het meerendeel bestaande uit leerlingen van middelbare scholen.

2.

2. ORDE VAN JONGE TEMPELIEREN.

Orgaan: "De Jonge Tempelier".
Doel: het bevorderen van het idee van algemeene broederschap onder de menschen, ongeacht verschillen als ras, stand, rang, geloof, overtuiging, enz..
Zij geeft aan de vredes en ontwapeningsgedachte haar daadwerkelijke steun, door adhaesie te betuigen aan en medewerking te verleenen in tal van acties gericht tegen den oorlog, waaraan ook uitgesproken revolutionnaire organisaties deelnemen, en wekt in zijn orgaan de leden op, om aan dienstweigeraars te schrijven.
Uit "Wij Roepen" uitgave van de O.van J.T. wordt het volgende overgenomen;
"Wij jongeren in de eerste plaats, die men onmondig en minderjarig noemt, maar die men toch in de kazernes jaagt, om het menschenslachten te leeren, wij in de eerste plaats moeten ons keeren tegen dit ruwe middeleeuwsche geweld, dat oorlog heet".
Voorzitter is: J. Mulder te Winschoten.
Secretaris is: M.Berkmans te Amsterdam.
Redactrice van het orgaan: Mies Tuinman te Zaandam.
Administrateur: Simon van Oostveen te Amsterdam.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-